

75. Keskiviikkona 20 päivänä lokakuuta 1999

kello 14

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely

- 1) Hallituksen esitys laiksi eläintautilain
15 §:n muuttamisesta 2506

Hallituksen esitys HE 49/1999 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö
MmVM 4/1999 vp

- 2) Hallituksen esitys laiksi sairausva-
kuutuslain 5 ja 5 b §:n väliaikaisesta muut-
tamisesta ”

Hallituksen esitys HE 82/1999 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö
StVM 12/1999 vp
Toivomusaloite TA 369, 516/1999 vp

- 3) Hallituksen esitys työmarkkinatuesta
annetun lain 24 §:n muuttamisesta 2514

Hallituksen esitys HE 83/1999 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö
StVM 13/1999 vp
Lakialoite LA 111/1999 vp

- 4) Hallituksen esitys Suomen sotiin liit-
tyneissä miinanraivaustehtävissä palvellei-
den etuuksia koskevaksi lainsäädännöksi 2519

Hallituksen esitys HE 62/1999 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö
StVM 14/1999 vp
Lakialoite LA 55/1999 vp
Toivomusaloite TA 366, 474/1999 vp

- 5) Hallituksen esitys laiksi sotilasvam-
malain 6 §:n muuttamisesta 2520

Hallituksen esitys HE 67/1999 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö
StVM 15/1999 vp
Lakialoite LA 65/1999 vp
Toivomusaloite TA 434/1999 vp

Lähetekeskustelu

- 6) Eduskunnan oikeusasiamiehen ker-
tomus toiminnastaan vuonna 1998 2522

Kertomus K 10/1999 vp

- 7) Talousarvioaloite TAA 1—1042/
1999 vp 2537

TAA 1/1999 vp — Hannu Aho /
kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen Kokkolan satamatien rakenta-
miseen (31.24.21)

TAA 2/1999 vp — Hannu Aho /
kesk: Määrärahan osoittaminen
Kalliojärven paikallistien peruspa-
rantamiseen (31.24.21)

TAA 3/1999 vp — Hannu Aho /
kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen maantien Perho — Kinnula
kunnostamiseen (31.24.21)

TAA 4/1999 vp — Hannu Aho /
kesk: Määrärahan osoittaminen
tieosuuden Märsylä — Pönttiö kun-
nostamiseen Himangalla (31.24.21)

TAA 5/1999 vp — Sulo Aittoniemi /
alk: Kansanedustajien avustajien
palkkaukseen ehdotetun määrära-
han vähentäminen (22.02.21)

TAA 6/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen eduskunnan oppaiden palkkauksen kohentamiseen (22.02.21)

TAA 7/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kahden uuden esittelijän palkkaamiseen oikeusasiamiehen kansliaan (22.14.21)

TAA 8/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Miss Maaailma -kisojen saamiseksi Suomeen (23)

TAA 9/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen oikeuskanslerinvirastolle kolmen esittelijän palkkaamiseksi (23.03.21)

TAA 10/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Puoluetukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.27.50)

TAA 11/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kehitysyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.30.66)

TAA 12/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Keski- ja Itä-Euroopan sekä IVY-maiden yhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.50.66)

TAA 13/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hädänalaisten Suomen kansalaisten avustamiseen (24.99.51)

TAA 14/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen arestirangaistuksen käyttöön oton suunnitteluun (25.01.21)

TAA 15/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen korkeimpien oikeuksien jäsenten palkkauksen tarkistamiseen (25.10)

TAA 16/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen todistajanpalkkioiden korottamiseen (25.10.29)

TAA 17/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ri-

kosvahinkojen korvaamiseen valtion varoista (25.10.29)

TAA 18/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen oikeusaputoimistojen palvelutason nostamiseen (25.30.21)

TAA 19/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maksuttomaan oikeudenkäyntiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.30.50)

TAA 20/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulosottomiesten jatkokoulutuksen tehostamiseen (25.40.21)

TAA 21/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syyttäjänvirkojen perustamiseen (25.40.21)

TAA 22/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Vankeinhoidon toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.50.21)

TAA 23/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kriminaalihuolto ry:n toimintaan (25.50.50)

TAA 24/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vankiloiden turvallisuusjärjestelmien tehostamiseen (25.50.74)

TAA 25/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kahden pelastushelikopterin hankkimiseksi poliisille (26.75.21)

TAA 26/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)

TAA 27/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen avoinna olevien poliisin virkojen täyttämiseen (26.75.21)

TAA 28/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen huumarikostutkinnassa tarvittavan teknisen välineistön hankintaan (26.75.21)

TAA 29/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen si-

viilipoliisien palkkaukseen kansainvälisissä tehtävissä (26.75.21)

TAA 30/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rikoksen kautta saadun omaisuuden jäljittämisen tehostamiseen (26.75.21)

TAA 31/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lähestymiskieltoa koskevan lainsäädännön poliisille aiheuttamiin kustannuksiin (26.75.21)

TAA 32/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vihjepalkkioiden maksamiseen rikostutkinnassa (26.75.21)

TAA 33/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen uusien rajavartijoiden palkkaamiseen rajavartiolaitokseen (26.90.21)

TAA 34/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kahden pelastushelikopterin hankkimiseen rajavartiolaitokselle (26.90.70)

TAA 35/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kyläasiamiehen toimen perustamiseksi kylätoimikuntiin (26.97.31)

TAA 36/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen avustamiseen (26.97.34)

TAA 37/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maakuntien kehittämiseen (26.98.43)

TAA 38/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Lyylyn viestivarikon akkuvaraston rakentamiseen Juupajoella (27.01.74)

TAA 39/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen puolustusvoimien maamiinakan uusiaamiseen (27.10.16)

TAA 40/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen varusmiesten päivärahan korottamiseen (27.10.21)

TAA 41/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ilmavoimien lentäjien palkkauksen parantamiseen (27.10.21)

TAA 42/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen henkilöstön lisäämiseen Sota-arkistoon (27.10.21)

TAA 43/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50)

TAA 44/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Postin, Telelaitoksen ja Postipankin avustuskassa Yhteistuen jäsenille aiheutuneiden tappioiden korvaamiseen (28)

TAA 45/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen uusien virkojen perustamiseen Valtiontalouden tarkastusvirastoon (28.10.21)

TAA 46/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen verotuksen tehotarkkailuun (28.18.21)

TAA 47/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ahvenanmaan tasotusmaksuun ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.39.30)

TAA 48/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen henkilövoimavarojen lisäämiseen (28.40.21)

TAA 49/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Euroopan unionin maksu-osuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.90.66)

TAA 50/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen päihdelääketieteen professuurin perustamiseen Tampereen yliopistoon (29.10.21)

TAA 51/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ajokoulutuksen aloittamiseen lukioissa ja ammattioppilaitoksissa (29.40.30)

TAA 52/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
koulujen homehaittojen poistami-
seen (29.40.34)

TAA 53/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
vammaisten lasten koulutukseen
tarvittavien ohjaajien koulutukseen
(29.60)

TAA 54/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen op-
pisopimuskoulutuksen lisäämiseen
(29.60.31)

TAA 55/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus
ry:n toiminnan tukemiseen
(29.69.53)

TAA 56/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Rämsöön Kovan Teknolokian Päi-
vien avustamiseen Pirkanmaalla
(29.88)

TAA 57/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen Ufo-keskus ry:n toi-
mintaan (29.88.53)

TAA 58/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Kulttuurin tukemiseen ehdo-
tetun määrärahan vähentäminen
(29.90)

TAA 59/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Museovirastolle arkeologisiin kai-
vauksiin (29.90.24)

TAA 60/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen Työväen Teatterin toi-
minnan tukemiseen (29.90.31)

TAA 61/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen Teatterin toiminnan tu-
kemiseen (29.90.31)

TAA 62/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen komediateatterin toi-
minnan tukemiseen (29.90.31)

TAA 63/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen

seurantalojen kunnostamiseen
(29.90.50)

TAA 64/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
mustalaisten kulttuuritoimintojen
tukemiseen (29.90.50)

TAA 65/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Museovirastolle historiallisten ky-
läyhteisöjen säilyttämiseen
(29.90.50)

TAA 66/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
pienien pakolaisryhmien sosiaali-
sen yhteistoiminnan kehittämiseen
(29.90.50)

TAA 67/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Suomalaisuuden liiton toiminnan
tukemiseen (29.90.50)

TAA 68/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Ponsila-nimisen seurantalon kun-
nostamiseen Ikaalisissa (29.90.50)

TAA 69/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Riititalan Nousevan Voiman seu-
rantalon kunnostamiseen Ikaalisis-
sa (29.90.50)

TAA 70/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Suomen elokuvasäätiölle (29.90.52)

TAA 71/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
harrastajateattereiden tukemiseen
(29.90.52)

TAA 72/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Haverin kaivoksen kunnostami-
seen kaivoseuseksi Viljakkalassa
(29.90.52)

TAA 73/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen työväen museon kun-
nostukseen ja toiminnan tukemi-
seen (29.90.52)

TAA 74/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen

Sata-Häme soi -musiikkijuhlien tukemiseen Ikaalisissa (29.90.52)

TAA 75/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Suomen harmonikkainstituutin toiminnan tukemiseen (29.90.52)

TAA 76/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Lenin-museon toiminnan tukemiseen Tampereella (29.90.52)

TAA 77/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Pispalan Sottiisi -musiikkitapahtuman tukemiseen (29.90.52)

TAA 78/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Työväenyhdistyksen Naiskuoro ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)

TAA 79/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen avustuksiin historiallisesti arvokaiden tanssilavojen kunnostamiseen (29.90.52)

TAA 80/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen vanhanaikaisten mottimestaruuskilpailujen järjestämiseen Suomessa (29.90.52)

TAA 81/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen trokarien muistopatsaan pystyttämiseksi Tampereelle (29.90.52)

TAA 82/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Kurun oopperayhdistykselle esitystoiminnan avustamiseen (29.90.52)

TAA 83/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Tapsan Tahdit -laulutapahtuman tukemiseen Nokialla (29.90.52)

TAA 84/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Taiteen tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.90.52)

TAA 85/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Ivalon huuliharppufestivaalien tukemiseen (29.90.52)

TAA 86/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Kansallismuseon kalustohankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.90.70)

TAA 87/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttamiseen (29.90.72)

TAA 88/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen pätevien urheiluvalmentajien palkkaamiseen ulkomailta (29.98.50)

TAA 89/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen jalkapallomaajoukkueen valmennuksen tehostamiseen (29.98.50)

TAA 90/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen saappaanheiton, akankannon ja suutelemisen yhdistelmäkilpailujen järjestämiseen Suomessa (29.98.50)

TAA 91/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Veikkauksen ja raha-arpajaisien voittovaroista liikuntatoimeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.98.50)

TAA 92/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen jääkiekkoseura Jokereiden tukemiseen (29.98.50)

TAA 93/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen karatevalmentajan palkkaamiseen suomalaisille kansainvälisen tason karatekoille (29.98.50)

TAA 94/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)

TAA 95/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen maatalouden kansainvälisen yhteistyön rahoittamiseen (30.04.26)

TAA 96/1999 vp — Sulo Aittoniemi
/alk: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)

TAA 97/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun kehittämiseen (30.14.43)

TAA 98/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen LEADER- ja POMO-ohjelmien tehostamiseen (30.14.62)

TAA 99/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseutuosaamiskeskuksen perustamiseen Pirkanmaalle (30.14.62)

TAA 100/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen metsiemme sienikannan ulkomaanviennin edistämiseen (30.15.40)

TAA 101/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (30.15.40)

TAA 102/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen suomalaisten erityistuotteiden markkinointiin (30.15.40)

TAA 103/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen luontaistaloudessa elämisen mahdollisuuksien tutkimiseen (30.15.40)

TAA 104/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kotimaisen grillihiilituotannon käynnistämiseen (30.15.40)

TAA 105/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yrttiviljelyn kehittämiseen (30.15.40)

TAA 106/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen hevosjalostusseuralle (30.15.44)

TAA 107/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen (30.15.47)

TAA 108/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen metsäpuiden siemenhuoltoon (30.31.25)

TAA 109/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen metsästysseuroille peltopyykannan elvyttämiseen (30.41.40)

TAA 110/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien henkilövahinkojen korvaamiseen (30.41.42)

TAA 111/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poronhoidon edistämiseen Satakunnassa ja Pirkanmaalla (30.41.43)

TAA 112/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen vesistötutkimuksen aloittamiseen (30.51.22)

TAA 113/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen toimintamenoihin (30.71.21)

TAA 114/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lihan tarkastustoiminnan toimintamenoihin (30.71.22)

TAA 115/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yleisten teiden peruskunnostukseen (31.24.21)

TAA 116/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Inkulan holvisiltayhdistykselle Inkulan vanhan sillan kunnossapidämiseen (31.24.21)

TAA 117/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tielaitokselle sorapintaisten paikallisteiden kesäkunnostukseen (31.24.21)

TAA 118/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ylöjärvi—Kuru-maantien peruskunnostukseen (31.24.21)

TAA 119/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Jumesniemen tien peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

TAA 120/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kyröskosken maantiesillan uusimiseen (31.24.21)

TAA 121/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Sisätön ja Kurun tien välisen tien 2764 peruskunnostukseen (31.24.21)

TAA 122/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Komin—Koivistonkylän—Mäihälän tien peruskunnostukseen Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Viljakalan alueella (31.24.21)

TAA 123/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suodenniemen—Kilvakkalan maantien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 124/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Häijään eritasoristeyksen rakentamiseen Mouhijärvellä (31.24.21)

TAA 125/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kilvakkalan—Jämijärven maantien rakentamiseen (31.24.21)

TAA 126/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Sorvajärven paikallistien 14251 peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

TAA 127/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 turvallisuusjärjestelyihin välillä Hämeenkyrö—Parkano (31.24.21)

TAA 128/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Riititalan—Kovelahden tien 13263 peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21)

TAA 129/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Välikylän paikallistien 13243 kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)

TAA 130/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittami-

nen Leppäsjärven paikallistien peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21)

TAA 131/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 13719 kunnostamiseen Vesilahdella Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

TAA 132/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kivisalmen tien 14017 peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

TAA 133/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Marjamäen—Savon yhdystien 3110 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

TAA 134/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kovelahden tien 2611 päällysteen uusimiseen Ikaalisissa (31.24.21)

TAA 135/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tielaituksen Hämeen tiepiirille sorapintaisten paikallisteiden kesäkunnostusta varten (31.24.21)

TAA 136/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hirviaitojen rakentamiseen kolmosielle Patrakan notkoon Ikaalisissa (31.24.21)

TAA 137/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen ohitustien Lakalaiva—Ylöjärvi rakentamiseen (31.24.77)

TAA 138/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 perusparantamiseen välillä Orivesi—Jämsä (31.24.77)

TAA 139/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)

TAA 140/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen perusradanpidon tarpeisiin (31.40.21)

TAA 141/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Turku—Uusikaupunki-radnan kunnostamiseen (31.40.21)

TAA 142/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Oriveden—Haapamäen radnan kunnostamiseen (31.40.21)

TAA 143/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen alikulkutunnelin rakentamiseen Sisäntöön Tampereen—Parkanon radalle (31.40.21)

TAA 144/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ratahallintokeskuksen turvalaitehankintojen edistämiseen (31.40.77)

TAA 145/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lennonjohtajien lukumäärän lisäämiseen (31.50)

TAA 146/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden linja-autoliikenteen tukemiseen (31.60.63)

TAA 147/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työvoima- ja elinkeinokeskuksille niiden toiminnan tehostamiseen (32.10.22)

TAA 148/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Joulumaan lisärahoitukseen (32.30.45)

TAA 149/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen korkotukeen pk-yritysten investointeja varten (32.30.50)

TAA 150/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun kyläkauppojen ja kauppa-autojen toiminnan tukemiseen (32.30.62)

TAA 151/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kuluttajaviraston toimintamenoihin (32.40.21)

TAA 152/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kilpailuviraston toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.40.26)

TAA 153/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tuotantoideoita koskevaan kansalliseen kilpailuun (32.50)

TAA 154/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulkomaankaupan konsulttien kouluttamiseen lähetystöihin (32.50)

TAA 155/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen puun energiakäytön tukemiseen (32.60.40)

TAA 156/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lapsiasiamiehen viran perustamiseen (33.01.21)

TAA 157/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ylivelkaantuneiden asemaa ja auttamismahdollisuuksia koskevaan tutkimukseen (33.02.21)

TAA 158/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tarkastuslautakunnan toimintaan (33.04.21)

TAA 159/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloiden toimintamenoihin (33.14.21)

TAA 160/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lapsilisän maksamiseen 17—18-vuotiaille (33.15.52)

TAA 161/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työttömien peruspäivärahan korottamiseen (33.17.51)

TAA 162/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan maksamiseen eläkeläisille (33.20.60)

TAA 163/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)

TAA 164/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vuonna 1926 syntyneiden veteraanien ottamiseksi rintamamiestunnuksen piiriin (33.22.59)

TAA 165/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen partisaanien Itä- ja Pohjois-Suomessa aiheuttamien kärsimysten korvaamiseen (33.23.30)

TAA 166/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.23.59)

TAA 167/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kotiuttamisrahan maksamiseen asevelvollisille (33.28.50)

TAA 168/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotilasavustusten maksamiseen varusmiehen vanhemmille (33.28.50)

TAA 169/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yliopistollisten sairaaloiden erityisvaltionapuun (33.32)

TAA 170/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kätkytkuoleman syiden tutkintaan (33.32)

TAA 171/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen keskussairaaloiden erikoissairaanhoidon tehostamiseen (33.32.30)

TAA 172/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopistollisen sairaalan laitehankintoihin (33.32.31)

TAA 173/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pitkänien sairaalan peruskorjaukseen Nokialla (33.32.31)

TAA 174/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen HIV-tutkimuksen tehostamiseen (33.32.32)

TAA 175/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen

keliakian syiden tutkimiseen (33.32.32)

TAA 176/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen terveyskasvatukseen sekä päihteyden käytön ja tupakoinnin vähentämiseen (33.53.50)

TAA 177/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (33.57.40)

TAA 178/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Yhteisöille ja säätiöille Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.92.50)

TAA 179/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien puolisoiden kuntoutustoimintaan (33.92.50)

TAA 180/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen päivittäiseen tilapäisapuun kotona asuville vanhuksille (33.92.50)

TAA 181/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen mielenterveysseuran toiminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 182/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen huumenuorten hoidon kehittämiseen (33.92.50)

TAA 183/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnan avustamiseen (33.92.50)

TAA 184/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen Punaiselle Ristille katastrofirahaston kuluihin (33.92.50)

TAA 185/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöpäyhdistysten toiminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 186/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen Pelastusarmeijan toimintamenoihin (33.92.50)

TAA 187/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
AA-toiminnan tukemiseen
(33.92.50)

TAA 188/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
ensikotien toiminnan tukemiseen
(33.92.50)

TAA 189/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Irti huumeista -yhdistyksen toimin-
nan tukemiseen (33.92.50)

TAA 190/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
afasiayhdistysten tukemiseen
(33.92.50)

TAA 191/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Aseman lapset ry:n toiminnan tuke-
miseen (33.92.50)

TAA 192/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Omaiset mielenterveystyön tukena
ry:lle (33.92.50)

TAA 193/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Pirkanmaan epilepsia yhdistyksen
toiminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 194/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Pirkanmaan syöpäyhdistyksen toi-
minnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 195/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Tampereen vanhuspalveluyhdistys
ry:lle (33.92.50)

TAA 196/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
lasten turvakodin toimintaan Tam-
pereella (33.92.50)

TAA 197/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Pelastusarmeijan Tampereen toimi-
pisteen tukemiseen (33.92.50)

TAA 198/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Opaskoirayhdistys ry:n toimintaan
(33.92.50)

TAA 199/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Pirkanmaan Rintamanaiset ry:n
toimintaan (33.92.50)

TAA 200/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
palkkaperusteiseen työllistämistu-
keen valtionhallinnolle (34.06.02)

TAA 201/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
palkkaperusteiseen työllistämistu-
keen kunnille ja kuntayhtymille
(34.06.30)

TAA 202/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
itsensä työllistämisestä maksetta-
viin palkkioihin (34.06.63)

TAA 203/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
muuttoturvan lisärahoitukseen
(34.06.65)

TAA 204/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Pakolaisten ja turvapaikan-
hakijoiden vastaanotto toimintaan
ehdotetun määrärahan vähentämi-
nen (34.07.21)

TAA 205/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
inkeriläisten elinolosuhteiden pa-
rantamiseen kotiseudullaan
(34.07.30)

TAA 206/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Pakolaisten vastaanottami-
seen ehdotetun määrärahan vähen-
täminen (34.07.63)

TAA 207/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
Somaliasta saapuneiden elintaso-
pakolaisten palauttamiseen koti-
maahansa (34.07.63)

TAA 208/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Pakolaisten ja turvapaikan-
hakijoiden vastaanottoon ehdote-
tun määrärahan vähentäminen
(34.07.63)

TAA 209/1999 vp — Sulo Aittonie-
mi /alk: Määrärahan osoittaminen
1990-luvun alussa Suomeen tullei-
den Kosovon albaanien palautta-
miseen kotimaahansa (34.07.63)

TAA 210/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ympäristöyhteistyön edistämiseen Suomen lähialueen maissa ehdotetun määrärahan vähentäminen (35.10.67)

TAA 211/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 212/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomijärven kunnostamiseen Karviassa (35.10.77)

TAA 213/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven opastuskeskuksen rakentamiseen Ruovedellä (35.20.22)

TAA 214/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen historiallisten latomaisemien kunnostamiseen Pohjanmaalla (35.20.37)

TAA 215/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Oma-Tupa -nimisen kiinteistön lunastamiseen valtiolle Ikaalisissa (35.20.64)

TAA 216/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankkimiseen (35.20.87)

TAA 217/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vuokra-asuntotuotannon lisäämiseen (35.30)

TAA 218/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden aravarakentamiseen (35.30)

TAA 219/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen asuinkerrostalojen julkisivujen saneeraamiseen (35.30)

TAA 220/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen opiskelija-asuntolan rakentamiseen Tampereelle (35.30)

TAA 221/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansainväliseen yhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (35.99.24)

TAA 222/1999 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtionvelan lyhentämiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (36.06.94)

TAA 223/1999 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien ylimääräiseen rintamalisään (33.21.52)

TAA 224/1999 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.23.59)

TAA 225/1999 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)

TAA 226/1999 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittaminen seutu- ja maakunnallisen osaa-
miskeskusverkoston kehittämiseen (26.98.43)

TAA 227/1999 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen maatalousmuseon toiminnan aloittamisesta johtuviin kustannuksiin (29.90.52)

TAA 228/1999 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Karhunojan ja Riihikosken välisen tien rakentamiseen Pöytyällä (31.24.21)

TAA 229/1999 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ns. HAKU-tien rakentamiseen välillä Aura — Mynämäki — Mietoinen (31.24.77)

TAA 230/1999 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittaminen kiskobussiliikennekokeiluun Turun ja Loimaan välisellä rataosuudella (31.60.63)

TAA 231/1999 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan

osoittaminen Turunmaan saariston pyörätieverkon kehittämiseen (31.24.21)

TAA 232/1999 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Turun ja Uudenkaupungin välisen radan peruskorjaamiseen (31.40.77)

TAA 233/1999 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen välillä Forssa — Humpilla (31.24.77)

TAA 234/1999 vp — Pirjo-Riitta Antvuori /kok ym.: Asuntopoliittisten toimenpiteiden tehostaminen Uudellamaalla (35.30)

TAA 235/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen yliopisto-opiskelijoiden työllistymispalveluihin (29.10.22)

TAA 236/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen tanssi- ja kuvataiteen perusopetukseen (29.40.30)

TAA 237/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen inarin- ja koltansaamen kielipesätoimintaan (29.40.30)

TAA 238/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen tarveharkinnan lieventämiseen (29.70.55)

TAA 239/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen Lapin tiepiirille perustienpitoon erityisesti Tervolan kunnan alueella (31.24.21)

TAA 240/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Lapin TEKES-yksikön henkilöstöresurssien lisääminen (32.20.26)

TAA 241/1999 vp — Maria Kaisa Aula /kesk: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)

TAA 242/1999 vp — Klaus Bremer /r: Määrärahan osoittaminen ilmanreitti- ja kevytrentiliikennettä ole-

vien lentokenttien kunnostamiseen (31.52.41)

TAA 243/1999 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry:n toimintaan (29.90.52)

TAA 244/1999 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Eurooppa-tien E18 rakentamiseen välillä Lentoasemantie — Tikkurila (31.24.77)

TAA 245/1999 vp — Mikko Elo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porin korkeakouluyksikön toimintaan (29.10)

TAA 246/1999 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan (29.20.25)

TAA 247/1999 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ulkoilureittien ja opastuspalveluiden toteuttamiseen kansallispuistoihin ja valtion retkeilyalueille (30.31.24)

TAA 248/1999 vp — Merikukka Forsius /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kunnostus- ja muihin ympäristötöihin Hiidenveden ja Enäjärven vesistöissä (35.10.77)

TAA 249/1999 vp — Tuula Haatainen /sd: Määrärahan osoittaminen Suomen Kuluttajaliiton toiminnan turvaamiseen (32.40.50)

TAA 250/1999 vp — Tuula Haatainen /sd: Määrärahan osoittaminen terveystieteelliseen tutkimus- ja koulutustoimintaan (33.32.32)

TAA 251/1999 vp — Tuula Haatainen /sd: Määrärahan osoittaminen ruokamyryktysten seurannan ja torjunnan tehostamiseen (33.53.23)

TAA 252/1999 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maakuntakirjasto-oikeuksien saamiseen Porvoon kaupunginkirjastolle (29.90.30)

TAA 253/1999 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 perusparantamiseen välillä Koskenkylä — Kouvola (31.24.77)

TAA 254/1999 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kilpilahden varatieyhteyden rakentamiseen (31.24.79)

TAA 255/1999 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisan laivaväylän syventämiseen (31.30.77)

TAA 256/1999 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen päiväkotinvestointeihin lasten päivähoidon järjestämiseksi (33.32.31)

TAA 257/1999 vp — Esko Helle /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kantatie 54 parantamiseen välillä Tammela—Hollola (31.24.77)

TAA 258/1999 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen VR:n paikallisliikenteen käynnistämiseen välillä Turku—Salo (31.40.77)

TAA 259/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen sulautettujen järjestelmien laboratorion perustamiseen Rauman talousalueelle (32.20.40)

TAA 260/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen ulkomaisten adoptiokustannusten korvaamiseen (33.15)

TAA 261/1999 vp — Leea Hiltunen /skl: Määrärahan osoittaminen vuonna 1926 syntyneiden sodissa eri tehtävissä palvelleiden etuuksiin (33.22)

TAA 262/1999 vp — Leea Hiltunen /skl: Määrärahan osoittaminen neuvostopartisaanien hyökkäysten kohteeksi joutuneiden kuntoutukseen (33.22)

TAA 263/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten mielenterveystyöhön (33.32.30)

TAA 264/1999 vp — Leea Hiltunen /skl: Määrärahan osoittaminen kuntien ja kuntayhtymien erikoissairaanhoidon turvaamiseen (33.32.30)

TAA 265/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen huumetyöhön Satakunnassa (33.53.50)

TAA 266/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen rikosuhripäivvystyksen toimintaan (33.92.50)

TAA 267/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoitajien tukipalveluihin (33.92.50)

TAA 268/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.92.59)

TAA 269/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyyden lieventämiseen (34.06.63)

TAA 270/1999 vp — Leea Hiltunen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien asuntojen korjausavustuksiin (35.70.21)

TAA 271/1999 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kajaanin kaupunginteatterin alueteatteritoimintaan (29.90.52)

TAA 272/1999 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen säveltäjä Kassu Halosen taidetalon perustamiseen (29.90.52)

TAA 273/1999 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vuoreslahden tien korjaamiseen Kajaanissa (31.25.50)

TAA 274/1999 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Oulu—Iisalmi ja Kontiomäki—Vartius sähköistämiseen (31.40.77)

TAA 275/1999 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoitta-

minen Säynätsalon ja Muuramen välisen tien kevyen liikenteen väljän rakentamiseen (31.24.21)

TAA 276/1999 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon Keski-Suomessa (31.40.21)

TAA 277/1999 vp — Jorma Huuh-tanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakuntien kehittämiseen (26.98.43, 26.98.62)

TAA 278/1999 vp — Jorma Huuh-tanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen geeniterapian vektorilaboratorion perustamiseen Kuopioon (32.20.27)

TAA 279/1999 vp — Jorma Huuh-tanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ensi asteen elintarviketeollisuuden investointitukeen (32.30.62)

TAA 280/1999 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Saariselän—Ivalon siirtoviemärin rakentamiseen Inarissa (30.51.31)

TAA 281/1999 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 924 (Taininiemi—Hosio) varalaskupaikan päällystämiseen (31.24.21)

TAA 282/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (22.14.21)

TAA 283/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakuntien kehittämiseen (26.98.43)

TAA 284/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen satovahinkojen korvaamiseen (30.12.44)

TAA 285/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kuhakuonon luontokapinetti-hankkeeseen (30.33)

TAA 286/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittami-

nen pyörätien rakentamiseen välille Parainen — Nauvo (31.24.21)

TAA 287/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lääkekustannusten korvaamiseen (33.18.60)

TAA 288/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen hammashuollon sairausvakuutuskorvauksen laajentamiseen (33.18.60)

TAA 289/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen päihdehaittojen vähentämiseen (33.53.30)

TAA 290/1999 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintaan (35.99.65)

TAA 291/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Tupakkaveron tuoton lisääminen (11.08.01)

TAA 292/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Hartolan opiston kiinteistön hankkimiseen ja peruskorjaamiseen (29.40.21)

TAA 293/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen opetusalan koulutuskeskuksen toimintamenoihin Heinolassa (29.69.21)

TAA 294/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen maantien 477 parantamiseen välillä Latvalampi—Pöytälahti (31.24.21)

TAA 295/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Vuorenkylän paikallistien parantamiseen (31.24.21)

TAA 296/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Rapalan paikallistien parantamiseen (31.24.21)

TAA 297/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 4251 peruskorjaamiseen välillä Koskenmylly — Haminanmäki (31.24.21)

TAA 298/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Liikolan paikallistien parantamiseen (31.24.21)

TAA 299/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen kantatien 62 parantamiseen (31.24.21)

TAA 300/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Kyrönsalmen siltahankkeen toteuttamiseen (31.24.77)

TAA 301/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Kuortti—Hurus—Mikkeli (31.24.77)

TAA 302/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Koirakivi—Karankamäki (31.24.77)

TAA 303/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen moottoriliikennetien Lahti—Heinola muuttamiseen moottorietieksi (31.24.77)

TAA 304/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Lusi—Vaajakoski (31.24.77)

TAA 305/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Järvi-Suomen kanavointihankkeisiin (31.30.77)

TAA 306/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kymijoen kanavan kokonaisohjelman laatimiseen sekä Kimolan—Kuusanlammen sulkujen ja linjauksen toteuttamiseen (31.30.77)

TAA 307/1999 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Savon radan suunnitteluun välillä Heinola — Mikkeli (31.40.77)

TAA 308/1999 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen energiapuun haketukseen (32.60.40)

TAA 309/1999 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen uuden vankilan suunnitteluun Turkuun (25.50.74)

TAA 310/1999 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen ampu-
maradan äänivallin rakentamiseen Kustavissa (26.90.74)

TAA 311/1999 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rahin alueen, Riihimaan sekä Laupusten alueen paikallistien korjaamiseen (31.24.21)

TAA 312/1999 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakentamiseen välillä Turku—Mynämäki (31.24.77)

TAA 313/1999 vp — Tytti Isohökkanen-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen musiikkioppilaitosten harkinnanvaraiseen valtionavustukseen (29.40.30)

TAA 314/1999 vp — Tytti Isohökkanen-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantaloiden korjausavustuksiin (29.90.50)

TAA 315/1999 vp — Tytti Isohökkanen-Asunmaa /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tannilan—Yli-Olhavan paikallistien perusparannusta varten (31.24.21)

TAA 316/1999 vp — Ville Itälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun korkeakoulujen tutkimustointintaan (29.10.21)

TAA 317/1999 vp — Ville Itälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintaan (35.99.65)

TAA 318/1999 vp — Ulla Juurola /sd: Määrärahan osoittaminen Euroopan unioniin liittyvän kansalaiskeskustelun kannustamiseen (23.27.52)

TAA 319/1999 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kerava—Lahti-oikorataosuuden suunnitteluun ja maanlunastuksiin (31.40.77)

TAA 320/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen humanitaarisen työn tukemiseen lähialueilla (24.99.50)

TAA 321/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (24.40.30)

TAA 322/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kulttuuri- ja uskonnollisten lehtien tukemiseen (29.90.50)

TAA 323/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palveluiden ostoon ja korvauksiin (31.60.63)

TAA 324/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidollain mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)

TAA 325/1999 vp — Jouko Jääskeläinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin NMKY:n valtakunnallisen avioliittotyön tukemiseen (33.92.50)

TAA 326/1999 vp — Anneli Jäätteenmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen pienyritysten rahoitusmahdollisuuksien edistämiseen Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa (32.30.45)

TAA 327/1999 vp — Timo Kalli /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Eurajoen—Panelian tien parantamiseen (31.24.21)

TAA 328/1999 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Rauman ammatti-instituutin opiskelijapaikkojen lisäämiseen (29.60.30)

TAA 329/1999 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen liikuntatoimeen (29.98.50)

TAA 330/1999 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lappi—Hinnerjoki-tien parantamiseen (31.24.21)

TAA 331/1999 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen valtatien 12 perusparantamiseen välillä Eura—Raijala (31.24.77)

TAA 332/1999 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan työllisyyden hoitoon (34.06.63)

TAA 333/1999 vp — Bjarne Kallis /skl ym.: Määrärahan osoittaminen pelastushelikoptereiden hankkimiseen (26.80.22)

TAA 334/1999 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)

TAA 335/1999 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittaminen Kokkolan ja Pietarsaaren välisen pyörätien rakentamiseen (31.24.21)

TAA 336/1999 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittaminen Gertrudsin sillan vahvistamiseen Luodossa (31.24.21)

TAA 337/1999 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittaminen paikallistien 18007 Kälviä—Alaveteli parantamiseen (31.24.21)

TAA 338/1999 vp — Bjarne Kallis /skl: Määrärahan osoittaminen valtatien 13 korjaamiseen välillä Kokkola—Veteli (31.24.77)

TAA 339/1999 vp — Erkki Kanerva /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveystalvelujen perustamis- ja peruskorjauskustannuksiin Pohjois-Karjalassa (33.32.31)

TAA 340/1999 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turku- Helsinki-moottoritien rakentamiseen (31.24.77)

TAA 341/1999 vp — Seppo Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoiden kuntoutukseen (33.22.56)

TAA 342/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän ammattikorkeakoulun tietoteollisuusinstituutin toimitilojen rakentamiseen (29.40.34)

TAA 343/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Uuraisten koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 344/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Leivonmäen kunnan peruskoulukirjastorakennuksen peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 345/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Vuonteen—Janakan syöttövesijohdon rakentamiseen (30.51.77)

TAA 346/1999 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Etu-Palokka—Kirri (31.24.77)

TAA 347/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän matkakeskuksen rakentamiseen (31.60.63)

TAA 348/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien etuuksien parantamiseen (33.21.52, 33.92.59)

TAA 349/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen keskussairaalan peruskorjaukseen ja laajennukseen (33.32.31)

TAA 350/1999 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Lievestuoreen entisen sellutehtaan jätealueen saneeraukseen (35.10.77)

TAA 351/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen vapautuvien vankien jälkihoidon järjestämiseen (25.50.50)

TAA 352/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Laukaan varavankilan rakentamiseen (25.50.74)

TAA 353/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)

TAA 354/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen alueellisen kehittämisohjelman laatimista varten (26.98)

TAA 355/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Toivakan asevarikon kehittämiseen (27.01.74)

TAA 356/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden kirkonkylän koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 357/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Uuraisten kirkonkylän koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 358/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen Keuruulla (29.69.52)

TAA 359/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Pylkönmäen suojuoksun ja Multian potkukelkkailun MM-kisojen järjestämiseen (29.98.50)

TAA 360/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten syrjäytymistä ehkäisevien hankkeiden tukemiseen (29.99.50)

TAA 361/1999 vp — Toimi Kaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen Uuraisten-Kintauden maantien perusparannukseen (31.24.21)

TAA 362/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Joutsa—Vaajakoski (31.24.77)

TAA 363/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)

TAA 364/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen lähetystyötä tekevien eläketurvan parantamiseen (33.19.60)

TAA 365/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)

TAA 366/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukijärjestelmän kehittämiseen (33.32.30)

TAA 367/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Kristillinen alkoholisti- ja narkomaanityö ry:n työn tukemiseksi (33.92.50)

TAA 368/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeja varten (34.06.64)

TAA 369/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl: Määrärahan osoittaminen pienten järvien kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 370/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen ympäristövalmiusjoukon perustamiseen (35.99.24)

TAA 371/1999 vp — Kari Kantalainen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen läntisen ohikulkutien rakentamiseksi välillä Laka-laiva — Kalkku (31.24.77)

TAA 372/1999 vp — Kari Kantalainen /kok ym.: Määrärahan osoitta-

minen Vilppulan ratapihan uusimiseen (31.40.21)

TAA 373/1999 vp — Tapio Karjalainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)

TAA 374/1999 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen alueellisten selviytymismallien kehittämiseen (26.98.43)

TAA 375/1999 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen Limingan ja Oulun välillä (31.24.77)

TAA 376/1999 vp — Kyösti Karjula /kesk: Ansioon suhteutettuun työttömyysturvaan ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.17.50)

TAA 377/1999 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen koulutuskokeiluihin nuorisotyöttömyyden lieventämiseksi (34.06.63)

TAA 378/1999 vp — Tanja Karpela /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.80.22)

TAA 379/1999 vp — Tanja Karpela /kesk: Määrärahan osoittaminen elintarvikevalvonnan tehostamiseen (30.71.21)

TAA 380/1999 vp — Tanja Karpela /kesk: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalvelujen ostoon (31.60.63)

TAA 381/1999 vp — Tanja Karpela /kesk: Määrärahan osoittaminen ruokapankkien toimintaan (33.01.63)

TAA 382/1999 vp — Juha Karpio /kok ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen matkakeskusverkon kehittämiseen (31.60)

TAA 383/1999 vp — Marjukka Karttunen-Raisio /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Forum Marinum -keskuksen perustamiseen (29.90.50)

TAA 384/1999 vp — Jyrki Katainen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen Itä-Suomessa (35.10.77)

TAA 385/1999 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen saaristoliikenteen avustamiseen Kotkan ja Pyhtään saaristossa (31.32.44)

TAA 386/1999 vp — Marja-Leena Kemppainen /skl: Kalastuksenhoitomaksutuoton vähentäminen peruspäivärahaa saavien työttömien vapauttamiseksi maksusta (12.30.37)

TAA 387/1999 vp — Marja-Leena Kemppainen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Iso Kirja -kansanopiston liikunta- ja monitoimitilan rakentamiseen (29.69.52)

TAA 388/1999 vp — Marja-Leena Kemppainen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen maatilatalouden luopumiskorvausjärjestelmään (30.13.47)

TAA 389/1999 vp — Marja-Leena Kemppainen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)

TAA 390/1999 vp — Marja-Leena Kemppainen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kuljetustuen maksamiseen Pohjois- ja Itä-Suomen pk-yrityksille (32.30.44)

TAA 391/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen keskuskoulun peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 392/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen Ruukin koulurakennusten kunnostamiseen (29.40.34)

TAA 393/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen Ketunperän paikallistien kunnostamiseen Raahessa (31.24.21)

TAA 394/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen kantatien kehittämiseen välillä Reisjärvi—Haapajärvi (31.24.21)

TAA 395/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen Pattijoen ja Olkijoen välisen kevyen liikenteen väylän kehittämiseen (31.24.21)

TAA 396/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen pohjoispuolen maantien 7891 perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 397/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 kehittämiseen Mettalanmäellä Raahessa (31.24.77)

TAA 398/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 790 parantamiseen välillä Pyhäjoki—Vihanti (31.24.77)

TAA 399/1999 vp — Inkeri Kerola /kesk: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen (33.21.52)

TAA 400/1999 vp — Niilo Keränen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 parannukseen välille Taivalkoski—Jurmu (31.24.77)

TAA 401/1999 vp — Niilo Keränen /kesk: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahaan (33.28.50)

TAA 402/1999 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.32.30)

TAA 403/1999 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistotasaisen terveystieteellisen tutkimustoiminnan korvauksiin sairaanhoitopiireille (33.32.32)

TAA 404/1999 vp — Niilo Keränen /kesk: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)

TAA 405/1999 vp — Kimmo Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)

TAA 406/1999 vp — Kimmo Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten rakentamisinvestointeihin (29.40.34)

TAA 407/1999 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen lisäkoulutukseen Jalasjärven ammatillisessa aikuiskoulutuskeskuksessa (29.69.33)

TAA 408/1999 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ylistaron, Seinäjoen ja Nurmon vesihuoltoyhteistyöhön (30.51.77)

TAA 409/1999 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ajoharjoitteluradan korjaamiseen (31.01.22)

TAA 410/1999 vp — Mari Kiviniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maitoallergisten lasten kalkkivalmistisiin (33.18.60)

TAA 411/1999 vp — Paula Kokkonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin Euroopan unionin tavoitealueiden ulkopuolella (26.98.43)

TAA 412/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan suur-eläinklinikan päivystyksen turvaamiseen (29.10.21)

TAA 413/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen kehittämiseen (29.20.25)

TAA 414/1999 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.90.52)

TAA 415/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonmukaisen tuotannon edistämiseen (30.15.40)

TAA 416/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittami-

nen kantatien 62 peruskorjaukseen välillä Kattilansilta—Hurissalo (31.24.21)

TAA 417/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatiellä 13/15 välillä Ristiina—Pellosniemi (31.24.21)

TAA 418/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lahnalahden—Virtasalmen tien 4561 perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 419/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tien Kangasniemi—Joutsa peruskorjaamiseen (31.24.77)

TAA 420/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 rakentamiseen välillä Joroinen—Varkaus (31.24.77)

TAA 421/1999 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin (33.32.30)

TAA 422/1999 vp — Juha Korkea-oja /kesk: Määrärahan osoittaminen Kokemäenjoelle rakennettavien kalaportaiden suunnitteluun ja töiden aloittamiseen (30.41.77)

TAA 423/1999 vp — Juha Korkea-oja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ilmailuopiston perustamiseksi Poriin (29.60)

TAA 424/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen lapinkylien ja Lappalaiskulttuuri- ja perinneyhdistys ry:n avustamiseen (25.01.51)

TAA 425/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen esiopetukseen osallistuvien lasten koulumatkojen kustannuksiin (29.40.30)

TAA 426/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Muonion kunnan yläasteen peruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 427/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen inarinsaamen ja koltansaamen kielipesien rahoitukseen (29.90.50)

TAA 428/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen porotalouden eläinkohtaisen tuen korottamiseen (30.12.41)

TAA 429/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen poroaitojen rakentamiseen ja korjaamiseen (30.41.43)

TAA 430/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen lohenkalastuksen valvonnan tehostamiseen (30.41.45)

TAA 431/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen luopumiskorvauksiin lohentaklastuksesta luopuville ammattikalastajille (30.41.62)

TAA 432/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Ylitornion kirkonkylän taajamajärjestelyihin (31.24.21)

TAA 433/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ylimuoniossa (31.24.21)

TAA 434/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Kolari—Kurtakko—Ylläsjärvi-tien peruskorjauksen aloittamiseen (31.24.21)

TAA 435/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden Vaattojärvi—Poikkijärvi ja Venejärvi—Venetti peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 436/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Lankojärven itäpuolen tien peruskorjaukseen Pellon kunnassa (31.24.21)

TAA 437/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pekanpään kylässä Ylitornion kunnassa (31.24.21)

TAA 438/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen Pellon kunnassa (31.24.21)

TAA 439/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Kolarin rautatieasema-alueen parantamiseen (31.40.77)

TAA 440/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuljetusten alueelliseen tukemiseen (32.30.44)

TAA 441/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 peruskorjauksen jatkamiseen välillä Kilpisjärvi—Norjan raja (34.06.77)

TAA 442/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Karhumaan venesataman rakentamiseen Miekkojärvelle Pellon kunnassa (35.10.77)

TAA 443/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Meltosjärvien kunnostamiseen Ylitornion kunnassa (35.10.77)

TAA 444/1999 vp — Ossi Korteniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Kurtakkojärven ja Pasmajärven kunnostamiseen Kolarin kunnassa (35.10.77)

TAA 445/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen puolustuslaitoksen pienehköjen rakennuskohteiden rahoittamiseen (27.01.74)

TAA 446/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen lisäkoulutukseen (29.69.33)

TAA 447/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin ja vesijohdon rakentamiseen Virojoen ja Vaalimaan alueelta Haminaan (30.51.77)

TAA 448/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Pesankosken sillan ja tien rakentamiseen Kuusankoskella (31.24.77)

TAA 449/1999 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tiehankkeen Huhdasjärvi — Pärnämäki maa-alueiden lunastamiseen (31.24.87)

TAA 450/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kimolan ja Voikkaan sulkujen suunnitteluun sekä Pyhäjärven väylän rakentamiseen (31.30.77)

TAA 451/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan kokonaisohjelman laatimiseen sekä Kimolan—Voikkaan sulkujen ja linjauksen rakentamiseen (31.30.77)

TAA 452/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kotka/Hamina—Kouvola—Vainikkala-rataosuuden parantamiseen (31.40.77)

TAA 453/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kotkan Mussalon konttisataman rakentamiseen (34.06.77)

TAA 454/1999 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson saastuneiden maa-alueiden käsittely-yksikön rakentamiseen Anjalankoskelle (35.10.63)

TAA 455/1999 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 10 parantamiseen välillä Hämeenlinna-valtatie 12 (31.24.77)

TAA 456/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd: Pienituloisten eläkeläisten valtion verotuksen pienentäminen (11.01.01)

TAA 457/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläinsuojeluun (30.04.25)

TAA 458/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Metsätiehankkeisiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.31.44)

TAA 459/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusrannukseen Raisiossa (31.24.77)

TAA 460/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvan parantamiseen (33.17.51)

TAA 461/1999 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen Suomen Pelastuskoira ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 462/1999 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Naisjärjestöt yhteistyössä -yhteisliittymän toiminnan tukemiseen (29.69.53)

TAA 463/1999 vp — Risto Kuisma /rem: Tuloverotuksen alentaminen (11.01.01)

TAA 464/1999 vp — Risto Kuisma /rem: Polttoaineveron alentaminen (11.08.07)

TAA 465/1999 vp — Risto Kuisma /rem: Ajoneuvoverosta luopuminen (11.10.07)

TAA 466/1999 vp — Risto Kuisma /rem ym.: Määrärahan osoittamisesta Kirkkonummen—Espoon siirtoviemärin rakentamisen aloittamiseen (35.10.77)

TAA 467/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lylyn viestivarikon akkuhuoltolan rakentamiseksi (27.01.74)

TAA 468/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Viljakkalan kirkonkylän koulun peruskorjaukseen ja laajennukseen (29.40.34)

TAA 469/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Pirkkalan lukion ja peruskoulun yläasteen korjaamiseen (29.40.34)

TAA 470/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Valkeakosken uimahallin saneeraus (29.98.50)

TAA 471/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Valkeakoski—Pälkäne-tien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 472/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Terälahti—Jämskipohja-tien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 473/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Lempäälä—Vesilahti-tien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 474/1999 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen kevyenliikenteen väylän rakentamiseen välille Kuru—Koivistonperän tienhaara (31.24.21)

TAA 475/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin ja vesijohdon rakentamiseen Virojoen—Vaalimaan alueelta Haminaan (30.51.77)

TAA 476/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 liikenteen sujuvuuden parantamiseen välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.77)

TAA 477/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kuusankosken taajaman kautta kulkevan raskaan liikenteen ohjaamiseen päätieverkolle (31.24.77)

TAA 478/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 7 Siltakylän ohituksen tiesuunnitteluun (31.24.77)

TAA 479/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tieverkoston kehittämiseen (31.24.77)

TAA 480/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen tieyhteyden rakentamiseen Hyväntuulentieltä (vt 15) Merituulentielle Kotkaan (31.24.77)

TAA 481/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kymijoen kanavoinnin jatkosuunnitteluun (31.30.21)

TAA 482/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kimola—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen (31.30.77)

TAA 483/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen oikoradan rakentamiseksi Helsingistä Kouvolaan (31.40.77)

TAA 484/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson saastuneiden maiden käsittely-yksikön rakentamiseen (35.10.63)

TAA 485/1999 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen Oulun lentokentäntien perusparantamiseksi välillä lentoasema—Vihiluodontien liittymä (31.24.77)

TAA 486/1999 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalaan kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)

TAA 487/1999 vp — Kari Kärkkäinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen liikuntapaikkarakentamiseen (29.98.50)

TAA 488/1999 vp — Kari Kärkkäinen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoimintaan (29.99.51)

TAA 489/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Sonkajärven kunnassa sijaitsevien koulutilojen peruskorjaus- ja muutostöiden aloittamiseen (29.40.34)

TAA 490/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Varpaisjärven kunnan kirkonkylän koulun peruskorjauksen II-vaiheen käynnistämiseen (29.40.34)

TAA 491/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vieremän kunnan keskustajaman liikennejärjestelyjen korjaushankkeeseen (31.24.21)

TAA 492/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 570 (Hankamäki—Säyneinen) perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)

TAA 493/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen tie- ja siltajärjestelyjen toteuttamiseen Keitele­en kunnassa (31.24.21)

TAA 494/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen pientiestön ylläpitämiseen ja perusparantamiseen Pohjois-Savossa (31.24.21)

TAA 495/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vehmersalmen sillan rakentamiseen Vehmersalmen kunnassa (31.24.77)

TAA 496/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Iisalmi—Kontiomäki—Oulu sähköistämiseen (31.40.21)

TAA 497/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetukseen (32.30.44)

TAA 498/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen energiapuun korjuun ja käytön lisäämiseen Pohjois-Savossa (32.60.40)

TAA 499/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (34.06.64)

TAA 500/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesistöjen kunnostusohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen (35.10.77)

TAA 501/1999 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vieremän kunnassa sijaitsevan Talaskankaan alueen reitistön II-vaiheen loppuunrakentamiseen (35.20.22)

TAA 502/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan vähentäminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemisesta (27.99.50)

TAA 503/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan koulujen perustamishankkeisiin (29.40.34)

TAA 504/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Uudellamaalla olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (29.90.50)

TAA 505/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Lohjanjärven kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 506/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Espoon Pitkäljärven kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 507/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Hiidenveden kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 508/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan järvien kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 509/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen lähiöiden peruskorjaamiseen Vantaan kaupungissa (35.30.60)

TAA 510/1999 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen korjausavustuksiin taloudellisissa vaikeuksissa oleville vuokralailoille Vantaan kaupungissa (35.30.60)

TAA 511/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Eduskunnan lisätilojen suunnitteluun ehdotetun määrärahan poistaminen (22.02.74)

TAA 512/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)

TAA 513/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Pol-
vijärven koulukeskuksen peruskor-
jauksen aloittamiseen (29.40.34)

TAA 514/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Toh-
majärven koulukeskuksen perus-
korjaukseen (29.40.34)

TAA 515/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Ilo-
mantsin Keskuskoulun peruskor-
jaukseen (29.40.34)

TAA 516/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Py-
häselän kunnassa sijaitsevan Suh-
muran ala-asteen saneeraukseen ja
laajennukseen (29.40.34)

TAA 517/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Ou-
tokummun kaupungin Kummun-
koulun peruskorjaukseen
(29.40.34)

TAA 518/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Toh-
majärven jalkapallokentän raken-
tamiseen (29.98.50)

TAA 519/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Py-
häselän kunnan Reijolan urheilu-
kentän rakentamiseen (29.98.50)

TAA 520/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen teko-
jääradan kattamiseen Outokum-
mussa (29.98.50)

TAA 521/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Poh-
jois-Karjalan ikääntyneiden järjes-
telypatojen kunnostustöiden suun-
nitteluun (30.51.77)

TAA 522/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Ki-
teen—Kesälahden vesihuoltohan-
keen toisen vaiheen rahoittamiseen
(30.51.77)

TAA 523/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Mal-
jasalmen paikallistien peruskor-
jaukseen Outokummussa
(31.24.21)

TAA 524/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Ki-
nahmo — Ruvaslahti-tien perus-
korjauksen toteuttamiseen
(31.24.21)

TAA 525/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen ke-
vyen liikenteen väylän rakentami-
seen välille valtatie 17—Outokum-
pu (31.24.21)

TAA 526/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen ke-
vyen liikenteen väylän rakentami-
seen välillä Kitee—Koivikko
(31.24.21)

TAA 527/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen tie-
yhteyden Onkamo—Niirala—val-
takunnan raja parannukseen
(31.24.21)

TAA 528/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Oh-
vanan ja Lotokan—Kostamon pai-
kallisteiden peruskorjauksen
aloittamiseen (31.24.21)

TAA 529/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Kun-
nasniemen paikallistien peruskorja-
ukseen (31.24.21)

TAA 530/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen Si-
laisen eritasoliittymän rakentami-
seen Joensuussa (31.24.77)

TAA 531/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen yksi-
tysteiden valtionavustukseen
(31.25.50)

TAA 532/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen It-
konsalon yksityistien rakentami-
seen (31.25.50)

TAA 533/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen kala-
satamien rakentamiseen (31.32.30)

TAA 534/1999 vp — Esa Lahtela /
sd: Määrärahan osoittaminen rata-
osuuden Niirala—Joensuu—Kon-
tionmäki peruskorjaukseen
(31.40.21)

TAA 535/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)

TAA 536/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuussa toimivan idänkaupan yksikön toiminnan turvaamiseen (32.50.41)

TAA 537/1999 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläkeläisten sairausvakuutusmaksun alentamiseen (33.18.60)

TAA 538/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (34.06.63)

TAA 539/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Palo-vaara—Luhtapohja-maantien peruskorjauksen loppuunsaattamiseen (34.06.77)

TAA 540/1999 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan TE-keskuksen työvoimaosaston käyttöön (34.06.77)

TAA 541/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskukselle saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.63)

TAA 542/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Liperin kirkonkylän—Ylämyllyn siirtoviemärihankkeen toteuttamiseen (35.10.77)

TAA 543/1999 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen biosfäärialuetoiminnan perusrahoitukseen (35.99.22)

TAA 544/1999 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson saastuneiden maiden käsittely-yksikön rakentamiseen (35.10.63)

TAA 545/1999 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 rakentamiseen välillä Taavetti—Summa (31.24.77)

TAA 546/1999 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tienpidon ja muun liikenneverkon lisärahoitukseen (31.24.77)

TAA 547/1999 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kimolan uittokanavan muuttamiseen sulkukanavaksi ja Voikkaan sulkukanavan rakentamiseen (31.30.77)

TAA 548/1999 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parantamiseksi välillä Orivesi—Muurame (31.24.77)

TAA 549/1999 vp — Annika Lapintie /vas: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen ja auto-maattisen kulunvalvonnan asentamiseen (31.40.77)

TAA 550/1999 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen puutuotealan osamiskeskushankkeen aloittamiseen Kymenlaaksossa (29.20.25)

TAA 551/1999 vp — Jouni Lehtimäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmien kehittämiseen (33.01.63)

TAA 552/1999 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pelson keskusvankilan hallinto- ja toimistorakennuksen suunnittelu- ja rakennustyöhön (25.50.74)

TAA 553/1999 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintaan (26.90.21)

TAA 554/1999 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Paltamon—Uvan paikallistien parantamiseen (31.24.21)

TAA 555/1999 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lammasjärven paikallistien kestopäällysteen jatkamiseen (31.24.21)

TAA 556/1999 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisiin työllisyyskokeiluihin ja -ohjelmiin (34.06.77)

TAA 557/1999 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutukseen (29.60.31)

TAA 558/1999 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantaloiden entistämisen ja korjaustöihin (29.90.50)

TAA 559/1999 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koirakiven — Pertunmaan paikallistien 15076 päällystämiseen ja parantamiseen (31.24.21)

TAA 560/1999 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koirakiven — Karankamäen tieosuuden jatkorakentamiseen (31.24.77)

TAA 561/1999 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kangasniemen terveyskeskuksen saneeraukseen ja laajennukseen (33.32.31)

TAA 562/1999 vp — Johannes Lepänen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon turvaamiseen (31.24.21)

TAA 563/1999 vp — Mika Lintilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen perustamiseen (32.10.22)

TAA 564/1999 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen viljelijöiden luopumistukijärjestelmän ylläpitämiseen (30.13.42)

TAA 565/1999 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Saikarin tien päällystämiseen Savossa (31.24.21)

TAA 566/1999 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirin perustienpidon rahoitukseen (31.24.21)

TAA 567/1999 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille sosiaali- ja terveystalvelujen perustamiskustannuksiin (33.32.31)

TAA 568/1999 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen turvaamiseen ja lomaoloisuuden laajentamiseen (33.57.40)

TAA 569/1999 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen viljelijöiden tukihenkilöverkoston toimintakuluihin (33.92.50)

TAA 570/1999 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesistöjen kunnostukseen (35.10.77)

TAA 571/1999 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Kiurujärven ja Kiurujoen kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 572/1999 vp — Pehr Löf /r ym.: Määrärahan osoittaminen ke-
lirikkovaurioisten teiden sekä ke-
vyn liikenteen reittien parantami-
seen Pohjanmaan maakuntien alu-
eella (31.24.21)

TAA 573/1999 vp — Pehr Löf /r ym.: Määrärahan osoittaminen Pie-
tarsaaren tuloväylän kulkusyvyy-
den säilyttämiseksi (31.30.77)

TAA 574/1999 vp — Hannes Man-
ninen /kesk: Määrärahan osoitta-
minen esiopetuksesta aiheutuviin
kuljetuskustannuksiin (29.40.30)

TAA 575/1999 vp — Hannes Man-
ninen /kesk: Määrärahan osoitta-
minen Karungin koulukeskuksen
perusparannukseen (29.40.34)

TAA 576/1999 vp — Hannes Man-
ninen /kesk: Määrärahan osoitta-
minen opiskelijoiden asumislisän
korottamiseen (29.70.55)

TAA 577/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten kielipesien toimintaan (29.90.50)

TAA 578/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen maatalouden sukupolvenvaihdosten edistämiseen (30.13.42)

TAA 579/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tutkimusaseman rakentamiseksi Simoon (30.42.74)

TAA 580/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tornionjoen tulvasuojeluun (30.51.77)

TAA 581/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Laivaniemen paikallistien 19520 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Torniossa (31.24.21)

TAA 582/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simojoen pohjoispuoleisen maantien 9241 perusparannukseen välillä Malini—Alaniemi (31.24.21)

TAA 583/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Könölän paikallistien 19567 perusparannukseen ja päällystämiseen (31.24.21)

TAA 584/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 939 perusparantamiseen välillä Kolari—Kurtakko (31.24.21)

TAA 585/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 19621 tiejärjestelyihin Ylitornion kk:n taajamassa (31.24.21)

TAA 586/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 970 perusparannukseen välillä Nuvvus—Ailigas (31.24.21)

TAA 587/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoitta-

minen paikallistien 19582 Palovaara—Susivaaran tienhaara perusparannukseen (31.24.21)

TAA 588/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Akujärvi—Rajajooseppien rakentamiseen (31.24.21)

TAA 589/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 950 perusparannukseen välillä Hautajärvi—Niemelä (31.24.21)

TAA 590/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tapionkylän lossin korvaamiseen sillalla Rovaniemen mlk:ssa (31.24.21)

TAA 591/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun Lapin tiepiirissä (31.25.50)

TAA 592/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kemin Ajoksen sataman väylän syvennystöihin (31.30.77)

TAA 593/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen eräissä sotiin liittyvissä tehtävissä palvelleiden rintamasotilas-eläkkeisiin (33.21.52)

TAA 594/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.92.59)

TAA 595/1999 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tenojoen rantojen suojaukseen (35.10.77)

TAA 596/1999 vp — Markku Markkula /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomi-Amerikka Yhdistysten Liiton toimintaan (29.08.50)

TAA 597/1999 vp — Markku Markkula /kok ym.: Määrärahan osoittaminen virtuaaliyliopiston oppisisältöjen tuottamiseen (29.10.21)

TAA 598/1999 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen pohjavesiselvitysten laatimiseen Uudellamaalla (30.51.22)

TAA 599/1999 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen neljännen raideparin rakentamiseen Keravan ja Riihimäen väliselle rataosuudelle (31.40.77)

TAA 600/1999 vp — Jukka Mikko-la /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Turun ja Turun kaupunkiseudun vedenhankinnan turvaamiseen (35.20.77)

TAA 601/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen poliisin peruskoulutuksen toteuttamiseen (26.75.21)

TAA 602/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen tiemäärärahoihin Oulun läänissä (31.24.21)

TAA 603/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityistiemäärärahoihin (31.25.50)

TAA 604/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Oulun Meripelastajat ry:n toiminnan tukemiseen (31.32.50)

TAA 605/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen uuden ydinvoimalan rakentamissuunnitteluun (32.60)

TAA 606/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen eläkeläisten ikäsyryjännän poistamiseksi päätettäessä indeksikorotuksista (33.19)

TAA 607/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien eläkkeiden nostamiseen (33.21.52)

TAA 608/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen veteraanien eläkkeiden in-

deksikorotuksen korottamiseen (33.21.52)

TAA 609/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)

TAA 610/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen vähätuloisten sotiemme veteraanien taloudellisen aseman helpottamiseen (33.21.52)

TAA 611/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien avohoidon tukemiseen (33.22.50)

TAA 612/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen sotiemme veteraanien jokavuotiseen kuntoutukseen (33.22.59)

TAA 613/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen päihtyneiden säilyttämiseen sosiaaliviranomaisten tiloissa (33.32)

TAA 614/1999 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien ja heidän puolisoitensa laitoshoidon turvaamiseen (33.92.50)

TAA 615/1999 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittaminen Naarajärven varavankilan peruskorjaushankkeeseen (25.50.74)

TAA 616/1999 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittaminen Pieksämäellä sijaitsevan ns. Raamattutalon saneeraamiseen (29.90.75)

TAA 617/1999 vp — Raimo Mähönen /sd: Määrärahan osoittaminen Haapakosken paikallisten 15291 parantamiseen Pieksämäellä (31.24.21)

TAA 618/1999 vp — Raimo Mähönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pieksämäen aluesairaalan saneerauksen loppuunsaattamiseen (33.32.31)

TAA 619/1999 vp — Pertti Mäki-Hakola /kok: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.45)

TAA 620/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen ruukkien ja ruukkikulttuurin kehittämiseen (26.98.43)

TAA 621/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenkylän aluevaraston asuinkerrostalon peruskorjaukseen (27.01.74)

TAA 622/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen esiopetuksen kuljetuksen järjestämiseen (29.40.30)

TAA 623/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Porvoonjoen kehittämiseen virkistys- ja kalastusjokena (30.51.22)

TAA 624/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen Pukkilan—Monninkylän maantien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 625/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen Juornaankylän—Porvoon maantien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 626/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Orimattila—Myrskylä-tien suunnitteluun (31.24.21)

TAA 627/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille paikallistien korjaamiseen (31.24.21)

TAA 628/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 perusparantamiseen (31.24.77)

TAA 629/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen Orimattilan ohitustien suunnitteluun (31.24.77)

TAA 630/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityistien valtionapujen lisäämiseen (31.25.50)

TAA 631/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten joukkoliikennepalvelujen ostamiseen (31.60.63)

TAA 632/1999 vp — Tero Mölsä / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maatalouden lomituspalvelujen parantamiseen (33.57.40)

TAA 633/1999 vp — Tero Mölsä / kesk: Määrärahan osoittaminen Ruotsinpyhtään ruukinalueen kunnostamiseen työllisyystöinä (34.06.77)

TAA 634/1999 vp — Petri Neittaanmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityistien valtionavun lisäämiseksi (31.25.50)

TAA 635/1999 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen päätehakkuutähteen haketuksen tukemiseen (30.31.42)

TAA 636/1999 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Koskenmyllyn—Koitin maantien perusparannukseen (31.24.21)

TAA 637/1999 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan lisääminen valtatie 5 perusparannustöihin (31.24.77)

TAA 638/1999 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Seinäjoen lentokenttien kehittämiseen (31.52.41)

TAA 639/1999 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän nostamiseen (33.21.52)

TAA 640/1999 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)

TAA 641/1999 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Siikakosken tien kunnostamiseen (34.06.77)

TAA 642/1999 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen musiikin perusopetukseen (29.40.30)

TAA 643/1999 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen arvokkaiden rakennusten korjaamiseen (29.90.50)

TAA 644/1999 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.42)

TAA 645/1999 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen hyljetutkimukseen (30.42.21)

TAA 646/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (29.40.34)

TAA 647/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen korottamiseen (30.12.14)

TAA 648/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Vaaran paikallistien parantamiseen Punkaharjulla (31.24.21)

TAA 649/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantiesuuden Alakuona—Kinnaraho parantamiseen Kerimäellä (31.24.21)

TAA 650/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantiesuuden Kolkonpää—Sulkava parantamiseen (31.24.21)

TAA 651/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Kolimatkailutiehen kuuluvan Sarvikummun tien parantamiseen (31.24.21)

TAA 652/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantiesuuden Särkilahti—Lohikoski parantamiseen (31.24.21)

TAA 653/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kyrönsalmen siltojen rakentamiseen (31.24.77)

TAA 654/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapujen lisäämiseen (31.25.50)

TAA 655/1999 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen geriatrisen kuntoutuksen parantamiseen (33.18.60)

TAA 656/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Panssariprikaatin johtamiskoulutushallin rakentamiseen (27.01.74)

TAA 657/1999 vp — Tuija Nurmi / kok ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen Rykmentin koulutushalliprojektin toisen rakentamisvaiheen toteuttamiseen (27.01.74)

TAA 658/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Hälvälän maa-alueiden hankintaan ja ampuma-alueiden kehittämiseen (27.01.87)

TAA 659/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Nastolan Kukkasen koulun saneeraus (29.40.34)

TAA 660/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Seestan—Kumian paikallistien 14089 parantamiseen (31.24.21)

TAA 661/1999 vp — Tuija Nurmi / kok ym.: Määrärahan osoittaminen Vesivehmaan ja Kalkkisten välisen Kopsuontien peruskorjauksen jatkamiseen (31.24.77)

TAA 662/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Naisryttäjäyyskeskuksen toimintaan (32.30.47)

TAA 663/1999 vp — Tuija Nurmi / kok: Määrärahan osoittaminen Kaarisilta ry:n vammaisten nuorten taide- ja työtoiminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 664/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 665/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 666/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 667/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 668/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 669/1999 vp — Tuija Nurmi /
kok: Maksuttomaan oikeuden-
käyntiin ehdotetun määrärahan vä-
hentäminen (25.30.50)

TAA 670/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
Haapamäen vankilan suunnitte-
luun ja rakennustöiden aloittami-
seen (25.50.74)

TAA 671/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen erikoispoliisikoulutuk-
seen (26.75.21)

TAA 672/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
kansalaisten peruspalvelujen tur-
vaamiseen pienissä ja keskisuurissa
kunnissa (26.97.34)

TAA 673/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen Keurusseudun kuntien yhteis-
työselvityksen tekemiseen
(26.98.61)

TAA 674/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
yleistä asevelvollisuutta tukeviin
kertausharjoituksiin (27.10.21)

TAA 675/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen

Uuraisten kunnan koulukeskuksen
rahoitukseen (29.40.34)

TAA 676/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
homeongelmaisten koulutilojen pe-
ruskorjaukseen (29.40.34)

TAA 677/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
Iso Kirja -opiston monitoimitalin
rakentamiseen (29.69.52)

TAA 678/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen metsien sertifioinnista aiheutu-
viin kustannuksiin (30.31.44)

TAA 679/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
haja-asutusalueiden vesihuollon ra-
kentamiseen (30.51.31)

TAA 680/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
Kivijärven ja Perhon välisen tien
kunnostamiseen (31.24.21)

TAA 681/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
tiepiireille maanteiden perusparan-
tamiseen ja päällystämiseen
(31.24.21)

TAA 682/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
kantatien 58 liikennejärjestelyjen
parantamiseen kuntataajamissa
(31.24.77)

TAA 683/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk ym.: Määrärahan osoittami-
nen valtatie 18 rakennustöiden
jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri
(31.24.77)

TAA 684/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
Haapamäki—Pori-rautatien käyt-
tönoton perusselvityksen tekemi-
seen (31.40.77)

TAA 685/1999 vp — Lauri Oinonen
/kesk: Määrärahan osoittaminen
Suomen Höyryveturit -nimisen sää-
tiön museorakennusten saneerauk-
seen (31.99.40)

TAA 686/1999 vp — Lauri Oinonen /kesk: Energia-avustusten jakoperusteiden muuttaminen (32.60.40)

TAA 687/1999 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen eläkkeen maksamiseen sodan ajan lottapalvelussa olleille lotille (33.21.52)

TAA 688/1999 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärien yöpävystyksen ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen (33.32.30)

TAA 689/1999 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen raittiin, päihtetönnän elämätavan edistämiseen (33.53.50)

TAA 690/1999 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnusten myöntämiseen (33.92.59)

TAA 691/1999 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Hämeenlinna—Tampere-radan asemanseutujen ja liikenneyhteyksien kehittämiseen (31.40.77)

TAA 692/1999 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen seudullisten virkistysalueiden maanhankintaan (35.20.37)

TAA 693/1999 vp — Kalevi Olin /sd: Määrärahan osoittaminen liikuntakasvatuksen tutkimus- ja kehittämiskeskukseksi Jyväskylässä (29.98.50)

TAA 694/1999 vp — Kalevi Olin /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parantamiseen Surfontien risteyksen ja Pumperin välillä (31.24.77)

TAA 695/1999 vp — Kalevi Olin /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 melusteisiin Surfontien ja Keuruuntien risteyksissä Jyväskylässä (31.24.77)

TAA 696/1999 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteiseen rahoitukseen

(34.06.02, 34.06.30, 34.06.64, 34.06.77)

TAA 697/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin (26.97.34)

TAA 698/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämishaan (26.98.43)

TAA 699/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen koulurakennusten perustamiskustannuksiin ja korjauksiin (29.40.34)

TAA 700/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän korottamiseen (29.70.55)

TAA 701/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen viljelijöiden luopumistukijärjestelmän säilyttämiseen (30.13.42)

TAA 702/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)

TAA 703/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Keski-Suomessa (31.24.21)

TAA 704/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Teknologian kehittämisskeskuksen yritysrahoitukseen (32.20)

TAA 705/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen keskusten ulkopuolisten alueiden teknologian ja osaamisen kehittämiseen (32.20.40)

TAA 706/1999 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien ylimääräiseen rintamalisään (33.21.52)

TAA 707/1999 vp — Pirkko Peltomäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen välillä Pori—Ulvila (31.24.77)

TAA 708/1999 vp — Pirkko Peltomö /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 kehittämiseen välillä Hyvelä — Söörmarkku (31.24.77)

TAA 709/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen ruotsinkielisen opetusmateriaalin tuottamiseen ja kääntämiseen (29.07.21)

TAA 710/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen opettajapulnan poistamiseksi (29.10.21)

TAA 711/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen Degerbyn vesihuoltohankkeeseen (30.51.77)

TAA 712/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen Tammisaaren saariston eräiden saarien sähköistämiseen (32.60.40)

TAA 713/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.21)

TAA 714/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen Medi-Helin toiminnan tukemiseen (33.01.21)

TAA 715/1999 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksun alentamiseen (33.18.60)

TAA 716/1999 vp — Riitta Prusti /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin Kehä I:llä ja valtatiellä 4 (31.24.77)

TAA 717/1999 vp — Osmo Puhakka /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen Idäntyö UP ry:lle (24.30.66)

TAA 718/1999 vp — Osmo Puhakka /kesk: Määrärahan osoittaminen Pioneerimuseon pelastamiseen (27.10.21)

TAA 719/1999 vp — Osmo Puhakka /kesk: Määrärahan osoittaminen kansanlääkinnän tutkimukseen Kuopion yliopistolle (29.10.21)

TAA 720/1999 vp — Osmo Puhakka /kesk: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen lisäkoulutukseen (29.69.33)

TAA 721/1999 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen katokorvauksiin Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa (30.15.41)

TAA 722/1999 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen koulujen homevaurioiden korjaamiseen (29.40.30)

TAA 723/1999 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pori — Haapamäki-radan kunnostamiseen (31.40.77)

TAA 724/1999 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampere — Pori/Rauma-radan taksoristeysten poistamiseen (31.40.77)

TAA 725/1999 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pori-Porin satama-radan sähköistämiseen (31.40.77)

TAA 726/1999 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen päiväkotien homevaurioiden korjaamiseen (33.32.31)

TAA 727/1999 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Juseliuksen talon korjaamiseen Turun vanhalla suurtorilla (29.90.50)

TAA 728/1999 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakentamiseen välillä Raisio — Marjamäki (31.24.77)

TAA 729/1999 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lastensuojelun kustannusten tasaukseen (33.32.35)

TAA 730/1999 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittami-

nen lastialushankintojen korkotukeen (31.32.40)

TAA 731/1999 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Iisalmi—Oulu ja Vartius—Kontiomäki sähköistämiseen (31.40.77)

TAA 732/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.15.45)

TAA 733/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.45)

TAA 734/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Leppävirran tienristeyksestä Sorsakosken teollisuusalueelle (31.24.21)

TAA 735/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen paikallistien Kortteinen—Losomäki korjaamiseen (31.24.21)

TAA 736/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Puurtulantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23—Kopolanniementie (31.24.21)

TAA 737/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 ja kiertotien tasoliittymän rakentamiseen Varkaudessa (31.24.21)

TAA 738/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Jäppiläntien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Niittypuorontie—Lintulantie (31.24.21)

TAA 739/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Vehmersalmen sillan rakentamiseen (31.24.77)

TAA 740/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Joroinen—Varkaus (31.24.77)

TAA 741/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen tie- ja siltajärjestelyihin (31.24.77)

TAA 742/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)

TAA 743/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kerava — Lahti-oikoradan toteutukseen (31.40.77)

TAA 744/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläkkeensaaajilta perittävän ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamiseen (33.18.60)

TAA 745/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon kustannuksiin (33.32.30)

TAA 746/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)

TAA 747/1999 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämistukeen (34.06.02, 34.06.30, 34.06.63)

TAA 748/1999 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Ala-Nurmesjärvi—Harsukangastien parantamiseen työllisyysvaroin (34.06.77)

TAA 749/1999 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 rakentamiseen välille Koskenkylä—Kouvola (31.24.77)

TAA 750/1999 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen itäisen Suomenlahden saariston asukkaiden liikenneolojen parantamiseen (31.32.44)

TAA 751/1999 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojelemiseen (35.20.22)

TAA 752/1999 vp — Antti Rantakangas /kesk ym.: Määrärahan

osoittaminen taideopetuksen, musiikin, tanssin ja kuvataiteen tasa-puoliseen tukemiseen (29.40.30)

TAA 753/1999 vp — Antti Rantakangas /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin (32.30.45)

TAA 754/1999 vp — Antti Rantakangas /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöhankkeiden työllisyysperusteiseen hoitoon (34.06.77)

TAA 755/1999 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen Kairanmaan Metsäluontokeskuksen perustamiseen Pyhännälle (35.20.77)

TAA 756/1999 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kosteus- ja homevaurioiden koulujen korjauksiin (29.40.34)

TAA 757/1999 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 6650 peruskorjaamiseen välillä Myrkkö—Perälä (31.24.21)

TAA 758/1999 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointitukiin (32.30.45, 32.20.40)

TAA 759/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen terveysalan koulutuksen ja työelämäyhteyksien kehittämiseen (29.10.21)

TAA 760/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen luokanopettajien ja ammatillisten koulujen opettajakoulutukseen (29.10.21)

TAA 761/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen (29.40.30)

TAA 762/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen koulukiusaamisen ja syrjäytymisen torjumiseen (29.40.30)

TAA 763/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen Viinijärven koulukiinteistön peruskorjaamiseen ja laajentamiseen (29.40.34)

TAA 764/1999 vp — Leena Rauha-la /skl ym.: Määrärahan osoittaminen ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen ja harjoittelutoiminnan kehittämiseen (29.60.24)

TAA 765/1999 vp — Leena Rauha-la /skl ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 2594 perusparantamiseksi välillä Suodenniemi — Sävi (31.24.21)

TAA 766/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen Viljakkalassa (31.24.21)

TAA 767/1999 vp — Leena Rauha-la /skl ym.: Määrärahan osoittaminen mielenterveyshoidon tason turvaamiseen ja kehittämiseen (33.32.30)

TAA 768/1999 vp — Leena Rauha-la /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopistollisen sairaalan A-siiven peruskorjaukseen (33.32.31)

TAA 769/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen Juupajoen vanhustenhuollon kehittämiseen (33.32.31)

TAA 770/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan mielenterveystyön strategia- ja osaamiskeskuksen perustamiseen (33.32.31)

TAA 771/1999 vp — Leena Rauha-la /skl: Määrärahan osoittaminen Kaksi Denaria ry:n asuntolaitosminnan tukemiseen (33.92.50)

TAA 772/1999 vp — Pekka Ravi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eritasoliittymien rakentamiseen Joensuun kehätielle (31.24.21)

TAA 773/1999 vp — Pekka Ravi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojeluun sekä

norppien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (35.20.22)

TAA 774/1999 vp — Juha Rehula / kesk: Määrärahan osoittaminen urheiluseurojen toimintaan (29.98.50)

TAA 775/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 295 perusparantamiseen välillä Lautatarha -Marttila (31.24.21)

TAA 776/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kutajoen paikallistien 14071 parantamiseen Hollolassa (31.24.21)

TAA 777/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Taulun eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 24 Padasjoella (31.24.21)

TAA 778/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koskimyllyn paikallistien perusparannukseen Hollolassa (31.24.21)

TAA 779/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 kehittämiseen välillä Lusi—Hartola (31.24.77)

TAA 780/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan turvaamiseen (33.19.60)

TAA 781/1999 vp — Juha Rehula / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)

TAA 782/1999 vp — Juha Rehula / kesk: Määrärahan osoittaminen lastensuojelun suurten kustannusten tasaukseen (33.32.35)

TAA 783/1999 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen maatalouden luopumiskorvauksiin (30.13.42)

TAA 784/1999 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.77)

TAA 785/1999 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen Karjaan ohitustien rakentamiseen (31.24.77)

TAA 786/1999 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen Loviisanjoen ja Mustionjoen kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 787/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.10.21)

TAA 788/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän määrän korottamiseen (29.70.55)

TAA 789/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksiin yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (29.90.30)

TAA 790/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen kirjastojen perustamiskustannusten valtionosuuksiin (29.90.34)

TAA 791/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtionapuun metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille (30.31.42)

TAA 792/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen metsäluonnon hoidon edistämiseen (30.31.45)

TAA 793/1999 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen kotipalvelujen järjestämiseen Itä-Suomen harvaanasutuilla alueille (33.32.30)

TAA 794/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Idäntö UP ry:lle humanitaariseen avustustoimintaan (24.30.66)

TAA 795/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen toimintaan, erityisesti huumausaineiden maahan pääsyn estämiseen (28.40.21)

TAA 796/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen ylläpitämän Lähetyskoulun toiminnan kehittämiseen (29.69.50)

TAA 797/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Anno Domini 2000 -produktioon (29.90.52)

TAA 798/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen huumausainestrategian toimenpiteiden toteutukseen (33.01.63)

TAA 799/1999 vp — Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittaminen syrjäytymisen vastaisten hankkeiden tukemiseen kunnissa (33.32.30)

TAA 800/1999 vp — Päivi Räsänen /skl ym.: Määrärahan osoittaminen Vaihtoehtona elämä -yhdistyksen toimintaan (33.92.50)

TAA 801/1999 vp — Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittaminen Suomen Neurofibromatoosiyhdistys ry:n toimintaan (33.92.50)

TAA 802/1999 vp — Päivi Räsänen /skl: Määrärahan osoittaminen Hausjärven kunnan Oitin taajamassa sijaitsevan Umpisten vanhan kaatopaikan maaperän puhdistamiseen (35.10.63)

TAA 803/1999 vp — Matti Saari-
nen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen urheilun ja liikuntakasvatustyön tukemiseen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista (29.98.50)

TAA 804/1999 vp — Matti Saari-
nen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorisotyöhön (29.99.50)

TAA 805/1999 vp — Matti Saari-
nen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 perusparantamiseen välillä Hanko—Skogby (31.24.77)

TAA 806/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittami-

nen Varsinais-Suomen ulomman kehätien rakentamisen loppuunsaattamiseen (31.24.21)

TAA 807/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Someron ja Nummi-Pusulan Koijärven välisen tien rakentamiseen ja peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 808/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Mynämäki- Vehmaa—Vinkkilä-tien perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 809/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ylönkylä—Förby-tien peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 810/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tielaitoksen Turun tiepiirille alemman tieverkon perusparannus-, kunnostus- ja päällystystöihin haja-asutusalueilla (31.24.21)

TAA 811/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärihelikopteri Medi-Helin toiminnan jatkamiseen Turun tukikohdassa (33.92.50)

TAA 812/1999 vp — Mauri Salo /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lounais-Suomen ympäristökeskukselle jätteenkäsittelyn ja kompostoinnin tutkimusyksikön rakentamiseen Somerolle (35.40.21)

TAA 813/1999 vp — Ismo Seivästö /skl: Määrärahan osoittaminen kouluavustajien palkkaamiseen maahanmuuttolapsille (29.40.21)

TAA 814/1999 vp — Ismo Seivästö /skl ym.: Määrärahan osoittaminen yhdysvesiputken rakentamiseen välillä Turku—Raisio (30.51.77)

TAA 815/1999 vp — Ismo Seivästö /skl: Määrärahan osoittaminen Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänkirkun tieyhteyden rakentamiseen (31.24.77)

TAA 816/1999 vp — Ismo Seivästö /skl ym.: Määrärahan osoittaminen

Turun—Uudenkaupungin radan peruskorjaamiseen (31.40.77)

TAA 817/1999 vp — Ismo Seivästö /skl: Määrärahan osoittaminen Kan-koti-toiminnan tukemiseen Varsinais-Suomessa (33.53.50)

TAA 818/1999 vp — Ismo Seivästö /skl: Määrärahan osoittaminen ikä-syrjinnän ehkäisyyn työelämässä (34.06.02)

TAA 819/1999 vp — Arto Seppälä /sd: Määrärahan osoittaminen ensiasteen elintarviketeollisuuden investointitukeen (32.30.62)

TAA 820/1999 vp — Arto Seppälä /sd: Määrärahan osoittaminen so-tainvalidien ja rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.50)

TAA 821/1999 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittami-nen Holm—Kalliola -tiehankkeen tiesuunnittelun käynnistämiseen valtatiellä 24 (31.24.77)

TAA 822/1999 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittami-nen Lahti—Riihimäki-paikallisju-naliikenteen turvaamiseen (31.60.63)

TAA 823/1999 vp — Anni Sinne-mäki /vihr ym.: Määrärahan osoit-taminen vapaaehtoista eläinsuoje-lutyötä tekevien yhteisöjen tukemi-seen (30)

TAA 824/1999 vp — Anni Sinne-mäki /vihr ym.: Määrärahan osoit-taminen luonnonsuojelu- ja ympä-ristöjärjestöjen toimintaan (35.99.65)

TAA 825/1999 vp — Juhani Sjöb-lom /kok ym.: Määrärahan osoitta-minen Vuosaaren satamatien ja sa-tamaradan suunnitteluun (31.24.77, 31.40.77)

TAA 826/1999 vp — Jouko Skinna-ri /sd ym.: Määrärahan osoittami-nen Käkisalmen sillan uusimiseen (31.24.77)

TAA 827/1999 vp — Jouko Skinna-ri /sd ym.: Määrärahan osoittami-

nen Lahti — Vesivehmaan lento-kentän kehittämiseen (31.52.41)

TAA 828/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Puoluetukeen ehdotetun mää-rärahan vähentäminen (23.27.50)

TAA 829/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen am-matilliseen lisäkoulutukseen (29.69.33)

TAA 830/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoimintaan (29.99.51)

TAA 831/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen Ke-rava—Lahti-oikoradan aloittami-seen (31.40.77)

TAA 832/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen Lappeenrannan lentoaseman ter-minaali- ja lennonjohtohankkeisiin (31.52.41)

TAA 833/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalve-lujen kustannuksiin (33.57.40)

TAA 834/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Kymenlaakson dementia-yhdistys ry:n toimintaan (33.92.50)

TAA 835/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistu-keen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.30)

TAA 836/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen opiskelija-asuntojen aravalainojen myöntämisvaltuuksiin (35.30.60)

TAA 837/1999 vp — Sakari Smeds /skl: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausrakentamiseen (35.30.60)

TAA 838/1999 vp — Marjatta Ste-nius-Kaukonen /vas ym.: Määrära-han osoittaminen vakuutusoikeu-den toimintamenoihin (25.10.23)

TAA 839/1999 vp — Katja Syväri-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen Satakunnan ympäristökes-
kuksen perustamiseen (35.40)

TAA 840/1999 vp — Sade Tahva-
nainen /sd ym.: Määrärahan osoit-
taminen Joensuun Tiedepuiston
toimitilojen laajennukseen
(29.10.21)

TAA 841/1999 vp — Sade Tahva-
nainen /sd ym.: Määrärahan osoit-
taminen Pohjois-Karjalan osaamis-
keskusohjelman toteuttamiseen
(29.20.25)

TAA 842/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk ym.: Määrärahan osoit-
taminen inarinsaamen kielen ja kol-
tansaamen kielen kielipesähank-
keen rahoittamiseen (29.40.30)

TAA 843/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk: Määrärahan osoittami-
nen taloudellisessa ahdingossa ole-
vien luontaiselinkeinotilallisten toi-
meentulomahdollisuuksien turvaa-
miseen (30.12)

TAA 844/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk: Määrärahan osoittami-
nen alempitasoisen tieverkoston
kunnossapitoon (31.24.21)

TAA 845/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk ym.: Määrärahan osoit-
taminen eläkkeensaajilta perittä-
vän ylimääräisen sairausvakuutus-
maksun alentamiseen (33.18.60)

TAA 846/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk: Määrärahan osoittami-
nen neuvostopartisaanien tuho-
amissa kylissä eläneiden kuntoutus-
toimintaan (33.22.56)

TAA 847/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk: Määrärahan osoittami-
nen rintama-avustuksiin neuvosto-
partisaanien tuhoamissa kylissä
eläneille (33.22.57)

TAA 848/1999 vp — Hannu Tak-
kula /kesk ym.: Määrärahan osoit-
taminen Saariselän tunturialueen
jätevesihuollon rakentamiseen
(35.10.63)

TAA 849/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen harkinnanvaraisen valtion-
avun lisäämiseen Lapin kunnille
(26.97.34)

TAA 850/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Lapin kyläasiamiehen palk-
kaukseen (26.98.43)

TAA 851/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Katajarannan ala-asteen pe-
ruskorjaamiseen Rovaniemellä
(29.40.30)

TAA 852/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Muonion yläasteen perus-
korjaukseen (29.40.30)

TAA 853/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas ym.: Määrärahan
osoittaminen Rovaniemen ammat-
tikorkeakoulun laajennukseen
(29.40.34)

TAA 854/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Velho-ooppera ry:n toimin-
nan tukemiseen (29.90.52)

TAA 855/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen liikuntasalin rakentamiseen
Karigasniemen koululle Utsjoella
(29.98.50)

TAA 856/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Lapin vajaatuottoisten met-
sien kunnostamiseen (30.31.44)

TAA 857/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Posion poroteurastamon ra-
kentamiseen (31.41.43)

TAA 858/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen Perämeren kalantutkimus-
aseman rakentamiseen Simoon
(30.41.45)

TAA 859/1999 vp — Esko-Juhani
Tennilä /vas: Määrärahan osoitta-
minen lohiväylien rakentamiseen
Taivalkosken ja Ossauskosken voi-

malaitosten yhteyteen Kemijoella (30.41.77)

TAA 860/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lintulan kalanviljelylaitoksen toiminnan tukemiseen Kittilässä (30.42.74)

TAA 861/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen viemärin rakentamiseen välille Ylivojakkala—Kiviranta Torniossa (30.51.31)

TAA 862/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen Muurolassa Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)

TAA 863/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi välille Tervolan kirkonkylä—Mattinen (31.24.21)

TAA 864/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Laivaniemen paikallistielle Torniossa (31.24.21)

TAA 865/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vanttauskoskelle Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)

TAA 866/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vikajärvelle Rovaniemen maalaiskunnassa (31.24.21)

TAA 867/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Martin ja Tulppion välisen tien peruskorjaukseen Savukoskella (31.24.21)

TAA 868/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Könkään ja Pokan välisen tieosuuden peruskorjaukseen Kittilässä (31.24.21)

TAA 869/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemijärvi—Luusua—Pirttikoski—Vanttaus-maantien parantamiseen (31.24.21)

TAA 870/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen Ylitornion kirkonkylässä (31.24.21)

TAA 871/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatielle 21 Pellossa (31.24.21)

TAA 872/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kolarin—Kurtakon—Yläsjärven maantien peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 873/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kaukosen sillan rakentamiseen Kittilässä (31.24.21)

TAA 874/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Pelkosenniemi—Arvospuoli—Kemijärvi-maantien peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 875/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Toljajärven paikallistien 19592 korjaamiseksi Ranualla (31.24.21)

TAA 876/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nellim-maantien korjauksen loppuunsaattamiseen (31.24.21)

TAA 877/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen ja Vetsikon välisen tien parantamiseen (31.24.21)

TAA 878/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Hautajärvi—Niemelä-tieosuuden peruskorjaukseen Sallassa (31.24.21)

TAA 879/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vaattojärven—Poikkijärven ja Venetin—Venejärven paikallisteiden peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 880/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalon ja Rajajoosepin välisen tien rakentamiseen (31.24.21)

TAA 881/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 peruskorjaukseen välillä Kaaresuvanto—Kilpisjärvi (31.24.77)

TAA 882/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 ja valtatie 5 liikennejärjestelyihin Sodankylässä (31.24.77)

TAA 883/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ajoksen väylän syventämiseen Kemissä (31.30.77)

TAA 884/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Tornion Röyttän sataman meriväylän syventämiseen (31.30.77)

TAA 885/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Sallan ja Kantalahden välisen radan rakentamiseen (31.40.77)

TAA 886/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen uudelleen aloittamiseen rataosuudella Kemi—Tornio—Haaparanta (31.60.63)

TAA 887/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtion kaivosyhtiön perustamiseen (32.20.21)

TAA 888/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ranuan eläinpuiston kehittämiseen (32.30)

TAA 889/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Pentikmäen opastus- ja pal-

velurakennuksen rakentamiseen Posiolle (32.80)

TAA 890/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle Lapin läänin työttömyystilanteen helpottamiseksi (34.06.02)

TAA 891/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille Lapin läänin työttömyystilanteen helpottamiseksi (34.06.30)

TAA 892/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeihin Lapin läänin alueella (34.06.64)

TAA 893/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi Lapin läänin alueella (34.06.77)

TAA 894/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ounasjoen moninaiskäytön edistämiseen (35.10.77)

TAA 895/1999 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kahden uuden opiskelijavuokratalon rakentamiseen Rovaniemellä (35.30.60)

TAA 896/1999 vp — Marja Tiura / kok: Määrärahan osoittaminen Tampereen läntisen kehätien rakentamiseen (31.24.77)

TAA 897/1999 vp — Marja Tiura / kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 Lehmussuon eritasoliittymän rakentamiseen Urjalassa (31.24.77)

TAA 898/1999 vp — Marja Tiura / kok: Määrärahan osoittaminen Taipaleen ja Kapeakankaan teiden sekä Kylmäkoski — Sotkia-tien ja Mellolan sillan korjaamiseen (31.24.77)

TAA 899/1999 vp — Marja Tiura /
kok: Määrärahan osoittaminen
psykiatrisen avohuollon kehittämi-
seen Tampereella (33.32.30)

TAA 900/1999 vp — Martti Tiuri /
kok ym.: Määrärahan osoittami-
nen Suomen Akatemialle tietoliik-
kennetekniikan tutkimukseen ja
tutkijakoulutukseen (29.88.50)

TAA 901/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen Vaalimaan rajanylityspai-
kan henkilöstöresurssien vahvista-
miseen (26.90.21)

TAA 902/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Kotkan Kymminlinnan linnoituksen
kunnostamiseen (29.90.75)

TAA 903/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Hyväntuulentien ja Merituulentien
välisen rampin rakentamiseen
(31.24.21)

TAA 904/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen valtatie 26 Summa — Taa-
vetti-välin liikenneturvallisuuden
parantamiseksi (31.24.77)

TAA 905/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
rantaradan jatkamisen suunnitte-
luun Helsingistä Kotkan kautta
Venäjän rajalle (31.40.77)

TAA 906/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen rautateiden liikenneturvalli-
suuden parantamiseen Kaakkois-
Suomessa (31.40.77)

TAA 907/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen Kymenlaakson ja Etelä-Kar-
jalan sairaanhoitopiirien toimin-
nan takaamiseen (33.32.30)

TAA 908/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Itämeri-ohjelman toteuttamiseen
(35.10.63)

TAA 909/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen

Kaakonkulman vesihuoltoon
(35.10.77)

TAA 910/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Kotkan Varissaassa sijaitsevan
Fort Elisabethin kunnostamiseen
(35.20.64)

TAA 911/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen Repoveden kansallispuiston
perustamisen aloittamiseen
(35.20.87)

TAA 912/1999 vp — Pentti Tiusa-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Saimaan kansallispuiston perusta-
misen aloittamiseen (35.20.87)

TAA 913/1999 vp — Irja Tulonen /
kok ym.: Määrärahan osoittami-
nen Vammalan Pyhän Olavin
kirkon jälleenrakentamiseen
(29.90.50)

TAA 914/1999 vp — Pertti Turtiai-
nen /vas: Määrärahan osoittaminen
Längelmäen kirkkotien peruspa-
rantamiseen (31.24.21)

TAA 915/1999 vp — Pertti Turtiai-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen valtatie 9 parantamiseen
välillä Orivesi—Jämsä (31.24.77)

TAA 916/1999 vp — Pertti Turtiai-
nen /vas ym.: Määrärahan osoitta-
minen Tampereen ja Valkeakosken
seudun vedenhankinnan järjestä-
miseen (35.10.77)

TAA 917/1999 vp — Marja-Liisa
Tykkyläinen /sd: Määrärahan
osoittaminen Kuopion yliopistolle
vaihtoehtoiseen kansanparannus-
tieteeseen ja tutkimustoimintaan
(29.10.21)

TAA 918/1999 vp — Marja-Liisa
Tykkyläinen /sd: Määrärahan
osoittaminen opintokeskusten
käyttökustannuksiin (29.69.55)

TAA 919/1999 vp — Marja-Liisa
Tykkyläinen /sd: Määrärahan
osoittaminen Snellman-instituutin
tutkimustoiminnan käynnistämi-
seen (29.88.53)

TAA 920/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen Puutossalmen sillan rakentamiseen (31.24.77)

TAA 921/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Teknologian kehittämiskeskuksen henkilöstömäärän lisääminen Itä-Suomessa (32.20.26)

TAA 922/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)

TAA 923/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen syöpätutkimukseen istukkahoidon avulla (33.92.50)

TAA 924/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Yritysten perustamiseen liittyvien kustannusten kattaminen (34.06.63)

TAA 925/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen Kuopion turveterveyshoitolan perustamiseen (34.06.77)

TAA 926/1999 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)

TAA 927/1999 vp — Kari Uotila / vas ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkiradan suunnitteluun välille Leppävaara—Espoon keskus (31.40.78)

TAA 928/1999 vp — Kari Uotila / vas ym.: Määrärahan osoittaminen länsimetron suunnitteluun (31.60.34)

TAA 929/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Eurooppalainen Suomi ry:n valtionapua varten (24.99.50)

TAA 930/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Chydenius-Instituutin yhteydessä olevan opettajakoulutuksen laajentamiseen (29.10.21)

TAA 931/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kosteus- ja homeongelmien poistamiseen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen koulurakennuksissa (29.40.34)

TAA 932/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 749 kehittämiseen välillä Kokkola—Pietarsaari (31.24.77)

TAA 933/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kokkolan satamatien rakentamiseen (31.24.77)

TAA 934/1999 vp — Kari Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kannuksen ratapiha-alueen radan kaarteeseen oikaisemiseen (31.40.21)

TAA 935/1999 vp — Raija Vahasalo /kok: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 muuttamiseen kevennetyksi moottoritieksi välillä Kivenlahti—Kirkkonummi (31.24.77)

TAA 936/1999 vp — Raija Vahasalo /kok: Määrärahan osoittaminen jätevesien johtamiseksi Kirkkonummelta Kivenlahden kautta Espoon Suomenojan vedenpuhdistamoon (35.10.77)

TAA 937/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Raahen lukion saneeraukseen (29.40.34)

TAA 938/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Raahen ammattioppilaitoksen metalliosaston laajennukseen ja peruskorjaukseen (29.60.30)

TAA 939/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Raahen seudun uimahallisäätiön tennishallin peruskorjaukseen (29.98.50)

TAA 940/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen

Louhua—Ylipää—Heinolanperäpaikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)

TAA 941/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Siikajoki—Revonlahti-tien päällystämiseen (31.24.21)

TAA 942/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Sikapaari—Sattumäki (31.24.21)

TAA 943/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen maantien 7891 perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 944/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Koskenkankaantien 8110 perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 945/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen maantien Raudaskylä—Sievi perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 946/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen maantien Keskikylä—Vihanti perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 947/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamiseen Raahen kaupungissa Mettalanmäen kohdalla (31.24.21)

TAA 948/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Rahjan sataman tuloväylän ruopauskustannusten maksamiseen Kalajoen kunnalle (31.30.77)

TAA 949/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Softpolis Raahen kehittämiseen (32.20.26)

TAA 950/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen Raahen vanhainkoti Mainingin peruskorjaukseen ja muuttamiseen palvelukodiksi (33.32.30)

TAA 951/1999 vp — Unto Valpas / vas: Määrärahan osoittaminen eri-

koissairaanhoidolain mukaisen tutkimustoiminnan valtion korvauksen maksamiseen (33.32.32)

TAA 952/1999 vp — Matti Vanhanen / kesk: Määrärahan osoittaminen Klaukkalan liikenneturvallisuushankkeen 2. osan toteuttamiseen (31.24.77)

TAA 953/1999 vp — Matti Vanhanen / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tyhjien asuntojen käyttöön-saamista edistävään projektiin (35.70.21)

TAA 954/1999 vp — Marjatta Vehkaoja / sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan yliopiston diplomi-insinööri-koulutukseen (29.10.21)

TAA 955/1999 vp — Marjatta Vehkaoja / sd ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoki — Vaasa-radan sähköistämiseen (31.40.77)

TAA 956/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk: Määrärahan osoittaminen yliopistojen työllistymispalvelu- ja selvitystoimintaan (29.10.22)

TAA 957/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk ym.: Koulujen perustamishankkeiden erillisen valtion-osuusjärjestelmän säilyttäminen (29.40.34)

TAA 958/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan koulujen perustamiskustannuksiin ja korjauksiin (29.40.34)

TAA 959/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk: Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän säilyttäminen (29.69)

TAA 960/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)

TAA 961/1999 vp — Anu Vehviläinen / kesk: Määrärahan osoittaminen Nurmes—Kontiomäki-rata-osuuden perusparantamiseen (31.40.21)

TAA 962/1999 vp — Anu Vehviläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen monitoimihallin rakentamiseen Joensuuhun (32.30.62)

TAA 963/1999 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Joensuussa sijaitsevan Idänkaupan yksikön rahoituksen vakiinnuttamiseen (32.50.41)

TAA 964/1999 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Paloharju — Luhtapohja-tieosuuden parantamiseen (34.06.77)

TAA 965/1999 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen biosfäärialueiden toiminnan turvaamiseen (35.99.22)

TAA 966/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämistoimintaan (29.10.21, 29.20.25)

TAA 967/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen Vimpelin kirkonkylän ala-asteen peruskorjaamiseen (29.40.34)

TAA 968/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen Etelä-Pohjanmaan kansanmusiikkiyhdistys Spelit ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)

TAA 969/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)

TAA 970/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (30.15.40)

TAA 971/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17719 (Halla-aho — Koivumäki) ja paikallistien 17721 (Uusikylä—Koivumäki) peruskorjaamiseen Alajärven kaupungissa (31.24.21)

TAA 972/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen Ämmälänkylään johta-

van maantien kunnostamiseen (31.24.21)

TAA 973/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17479 (Varismäki—Kiikeri) peruskorjaamiseen Ilmajoen kunnassa (31.24.21)

TAA 974/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 7000 (Koskenkorva—Mölli) perusparantamiseen Ylistaron aseman ja Könnin välillä (31.24.21)

TAA 975/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 7091 peruskorjaamisen jatkamiseen välillä Niemisvesi—Kukko (31.24.21)

TAA 976/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 7034 (Lapua—Kitinoja) peruskorjaamiseen välillä Malkamäki—Simpso (31.24.21)

TAA 977/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 750 (Vimpeli—Veteli) peruskorjaamiseen (31.24.21)

TAA 978/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 697 (Lehtimäki—Soini) perusparantamiseen (31.24.21)

TAA 979/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lievävammaisten sotainvalidien laitoshoidon tukemiseen (33.22.50)

TAA 980/1999 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)

TAA 981/1999 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien tutkimiseen (30.04.25)

TAA 982/1999 vp — Jari Vilén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Eurooppalainen Suomi ry:n toiminnan tukemiseen (24.99.50)

TAA 983/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Polttoaineveron budjet-tiperusteinen alentaminen (11.08.07)

TAA 984/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Suomen Idäntyö UP ry:n toi-mintaan (24.99.50)

TAA 985/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseksi (26.75.21)

TAA 986/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen koulujen homevaurioiden ja -haittojen poistamiseen (29.40)

TAA 987/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen luonnontuotteiden varastointi-tukeen (30.15)

TAA 988/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen luonnonmukaiseen viljelyyn siirtyneille tiloille eläinten aiheutta-mista vahingoista maksettaviin korvauksiin (30.15.40)

TAA 989/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Vetelin Kalliojärven tien perus-korjaus- ja päällystystyön loppuun-saattamiseen (31.24.21)

TAA 990/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen kevyen liikenteen väylän raken-tamiseen Kurejoen kylään tielle 7122 (31.24.21)

TAA 991/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen liikenneturvallisuutta paranta-viin toimiin valtatie 16 ja kanta-tien 68 risteyksessä Alajärven Hois-kossa (31.24.21)

TAA 992/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Korttesjärvi — Lappajärvi-maantien loppuunpäällystämiseksi (31.24.21)

TAA 993/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-

nen kevyen liikenteen väylän raken-tamiseen Seinäjoelle Atria Oyj:n tuotantolaitosten ja Kivisaaren eri-tasoliittymän välille (31.24.21)

TAA 994/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Sykäräisen ja Rahkosen välisen paikallistien peruskorjaamiseksi Ullavan ja Toholammin kunnissa (31.24.21)

TAA 995/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen valtatie 5 ja Kuusamo — Sal-la-tien yhdistysten peruskorjaami-seksi ja päällystämiseksi välillä Karhujärvi—Hautajärvi (31.24.21)

TAA 996/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Hautakylän tien peruskorjaa-miseen Soinin kunnassa (31.24.21)

TAA 997/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Lapuan kunnassa kulkevan tien 7112 kunnostamattoman osuu-den kunnostamiseen (31.24.21)

TAA 998/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Ruonan ja Menkijärven välisen tieosuuden kunnostamiseen Kuor-taneen ja Alajärven kunnissa (31.24.21)

TAA 999/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen maantien 7056 kunnostamiseen välillä Autionmäki—Katteluskylä (31.24.21)

TAA 1000/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Porasen paikallistien kunnosta-miseen Perhon kunnassa (31.24.21)

TAA 1001/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen Leppälän tien 17469 peruspa-rannukseen ja muihin liikennetur-vallisuutta lisääviin toimiin Kuor-taneella (31.24.21)

TAA 1002/1999 vp — Raimo Vist-backa /ps: Määrärahan osoittami-nen maantien 7071 parannus- ja

päällystystöiden aloittamiseen välillä Rantatöysä—Kätkänjoki (31.24.21)

TAA 1003/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen osoitetun valtionavun korottamiseksi (31.25.50)

TAA 1004/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Etelä-Pohjanmaan rautatieverkon kehittämiseen (31.40.21)

TAA 1005/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.40.21)

TAA 1006/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen pienlentokenttien rakennus- ja perusparannushankkeisiin (31.52.41)

TAA 1007/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen avustuksiksi turkistarhaajille tarhojen suojaus- ja turvajärjestelyihin (32.30)

TAA 1008/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)

TAA 1009/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen koulutettujen hierojien antaman, lääkärin määräämän hoidon budjettiperusteiseksi korvaamiseksi Kelan toimesta (33.18.60)

TAA 1010/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen (33.19.60)

TAA 1011/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen vuonna 1926 syntyneiden veteraanien ottamiseksi rintamalisään oikeutettujen piiriin (33.21.52)

TAA 1012/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutus-

toimintamäärärahojen budjettiperusteiseen korottamiseen (33.22.59)

TAA 1013/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Suomen Luottotietorekistereiden Uhrien Tuki ry:n valtionavustukseen (33.92.50)

TAA 1014/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen syrjintävaltuutetun toimen perustamisesta aiheutuviin kustannuksiin (34.01)

TAA 1015/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen työttömyyden torjumiseksi käynnistettäviin investointeihin (34.06.77)

TAA 1016/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Patananjärven kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 1017/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)

TAA 1018/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisemistoimiin (35.10.77)

TAA 1019/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen siirtämisestä pohjavesialueilta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen turkistarhaajille (35.10.77)

TAA 1020/1999 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen veteraanien asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)

TAA 1021/1999 vp — Jorma Vokkolainen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen ja määrärahan muuttaminen siirtomäärärahaksi (34.06.02, 34.06.30)

TAA 1022/1999 vp — Jorma Vokkolainen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi (34.06.77)

TAA 1023/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 parantamiseen välillä Taavetti (Luumäki)—Summa (Vehkalahti) (31.24.21)

TAA 1024/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen Muurikkalan paikallisten 14745 (Miehikkälä) parantamiseen (31.24.21)

TAA 1025/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 7 eli E 18 perusparantamiseen Haminan kaupungissa ja sen lähiympäristössä (31.24.77)

TAA 1026/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen itäisen Suomenlahden saaristoliikenteen järjestämiseen (31.32.44)

TAA 1027/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eteläisen rannikko—HELI-radan suunnitteluun (31.40.77)

TAA 1028/1999 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin ja syöttövesijohdon rakentamiseen välille Hamina—Virolahti (Vaalimaa) (35.10.77)

TAA 1029/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)

TAA 1030/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän säilyttäminen (29.69)

TAA 1031/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen kuntien nuorisotyöhön osoitettiin valtionosuuksiin (29.99.50)

TAA 1032/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen Kesälahden kalasataman rahoittamiseen (30.41.77)

TAA 1033/1999 vp — Matti Väistö /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointitukien lisäämiseen Pohjois-Karjalassa (32.30.45)

TAA 1034/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen puupolttoaineen käyttöä edistävien investointien tukemiseen Pohjois-Karjalassa (32.60.40)

TAA 1035/1999 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärihankkeeseen Liperin kirkonkylä—Ylämylly (35.10.77)

TAA 1036/1999 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon ratavälille Seinäjoki—Oulu (31.40.21)

TAA 1037/1999 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden lentopaikkojen rakentamisen ja ylläpidon valtionapuun (31.52.41)

TAA 1038/1999 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen kaukojuna liikenteen ja lähijuna liikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)

TAA 1039/1999 vp — Ulla-Maj Wideroos /r ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)

TAA 1040/1999 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Pirkanmaan musiikkiopiston ja Mäntän seudun musiikkiopiston fuusioitumiseen (29.40.30)

TAA 1041/1999 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopistollisen sairaalan lastenpsykiatrian uudisrakennuksen rakentamiseen (33.32.31)

TAA 1042/1999 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston luontokeskuksen rakentaminen (35.20.22)

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuuto

Nimenhuudossa merkitään täysistunnosta poissa oleviksi edustajat Aho E., Aho H., Akaan-Penttilä, Brax, Granvik, Halonen, Hellberg, Helle, Itälä, Jaakonsaari, Jansson, Jääskeläinen, Jääteenmäki, Kalli, Kallio, Kallis, Kanerva E., Kangas, Karjalainen, Kemppainen, Kiviniemi, Komi, Kummola, Kähkönen, Lahtela E., Laitinen, Lehtimäki, Lehtomäki, Leppänen, Lämsä, Löf, Manninen, Nepponen, Ojala, Olin, Pekkarinen, Piha, Prusti, Pulliainen, Rajamäki, Saapunki, Salo P., Siimes, Sinnemäki, Skinnari ja Valpas.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Saapunki.

Eduskuntatyöhön liittyvissä virkatehtävissä olevat edustajat

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että eduskuntatyöhön liittyvissä virkatehtävissä ovat

20.10. edustajat Akaan-Penttilä, Jaakonsaari ja Siimes sekä

20. ja 21.10. edustajat Kallis, Ojala ja Skinnari.

Merkitään.

Sairauspoissaolot

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että sairauden vuoksi eduskuntatyöstä on poissa

20.10. edustaja Piha.

Merkitään.

Poissaolopyynnöt

P u h e m i e s : Vapautusta eduskuntatyöstä muun synn perusteella ovat pyytäneet ajalta

20.10. edustajat E. Kanerva, Paasio ja Sinnemäki.

Puhemiesneuvosto puoltaa poissaolopyyntöjä.

Hyväksytään.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi eläintautilain 15 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys HE 49/1999 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 4/1999 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 4.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi sairausvakuutuslain 5 ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys HE 82/1999 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 12/1999 vp

Toivomusaloite TA 369, 516/1999 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 12.

Keskustelu:

Ed. R e h u l a : Arvoisa rouva puhemies! Keskustelu kävi perjantaina ensimmäisen käsittelyn alkaessa sen verran vilkkaasti, että olisi luullut, että edustajat ovat paikalla, mutta aloitanpa tämän tästä.

Nimittäin kaikkien tiedossahan on, että vuodelta 1991 on voimassa laki, jonka alkuperäisenä tarkoituksena oli ulottaa järjestelmällisen hammashuollon korvaaminen koskemaan koko aikuisväestöä jo heinäkuun alusta 1992 lukien. Niin kuin kaikki hyvin tiedämme, on asianomaisen periaatteen täytäntöönpanoa siirretty väliaikaisilla laeilla todellisuudessa tunnetuin valtiontalouden tasapainottamiseen liittyvin perustein.

Niin kuin aikaisemmassa keskustelussa hyvin on tullut ilmi — meille, jotka perjantaina sen hyvinkin värikkään tunnin asiaa kuuntelimme — hallituksen esityksen mukaisesti siirtoa jatketaan vielä vuodelle. Joutuu kysymään keskustan edustajana: Kuinka kauan siirtäminen jatkuu? Itse asiassa tämäkin ajatus sai vahvistusta tuoloin perjantaina käydyssä keskustelussa.

Mikäli tässä yhteydessä hallitusohjelmaan on uskomisen, koko aikuisväestön mahdollisuus saada yhteisistä varoista tuettua hammashuoltoa toteutetaan kustannusneutraalisti ja vaihteittain. Mitään takarajaa uudistuksen toteuttamiselle ei siis ole, vaikka tietysti eräänlaisena sellaisena voisi pitää tämän vaalikauden loppua, vuotta 2003.

Sen verran kuitenkin vielä historiaan mennäkseni totean tässä yhteydessä, että eduskunnan vuonna 1995 tekemällä ponnella, että syksyllä 96 olisi tehty vuoden 97 talousarvioon liittyen hallituksen esitys siitä, miten hammashuollon korvausjärjestelmän laajentaminen toteutetaan, ja toisekseen sen aikataulusta, ei eduskunnan yksimielisesti hyväksymänä ole ollut mitään merkitystä. Eduskunnan tahtoa ei siis ole kuultu.

En puutu lain voimaantumisen tarpeellisuuteen muutoin kuin siksi, koska olemme kuulleet lääketieteellisiä perusteluja tälle asialle ja tämän tärkeydelle jo aikaisemmin. Suun terveydenhuollon palvelujen käyttö ei kuitenkaan saisi olla kiinni henkilön varallisuudesta, niin kuin käytännössä nyt on. Annetut lupaukset tulisi siis pystyä täyttämään tai ainakin kertomaan, miksi niitä ei ole toteutettu. Talouden kasvun aikana, niin kuin kaikki hyvin tiedämme, ja vaikka valtiontalous onkin edelleen kireä, olisi kuitenkin lupa odottaa sitä, että tässä yhteydessä järjestelmän laajenuksen aikataulusta olisi pystytty sopimaan.

Edellä olevaan perustuen keskusta on tehnyt esityksen lakiesityksen hylkäämisestä, minkä esityksen tuleminen kolmannessa käsittelyssä myös tekemään tässä salissa. Olisimme valiokuntakäsittelyn yhteydessä halunneet, että olisi ryhdytty järjestelmän käyttöönottoon vaihteittain, jolloin myös uudistuksen vaatimia kustannusvaikutuksia olisi pystytty tasaamaan samalla, kun olisi asetettu aikataulu sille, miten eduskunnan tahto asiassa ilmaistaan. Tässä yksi syy niille, jotka kyselivät ja ihmettelivät, miksi keskusta ylipäänsä tähän asiaan on vastalauseen jättänyt. Katteettomia lupauksia on turha antaa.

Kun arvioi valiokunnan keskusteluja, ainakin minä tulkitin tilannetta niin, että saman tyyppiseen etenemistapaan olisi ollut halukkuutta myös valiokunnan muilla jäsenillä. Tästä viestitäköön muun muassa se, että valiokunnan kannanotossa todetaan, että valiokunta pitää tärkeänä hallituksen esityksen perustelujen mukaisesti järjestelmällisen hammashuollon laajentamista koko aikuisväestöä koskevaksi vuoden 2001 alusta kiirehtien asian valmistelua niin, että perusratkaisut voitaisiin tehdä tulevana vuonna

niin ajoissa, että palvelutuotannosta vastuussa olevat pystyvät järjestelmällisen hammashuollon toimeenpanon myös toteuttamaan.

Mikäli keskustan tekemä hylkäysesitys tulisi eduskunnan päätökseksi, voimaan tulisi siis vuonna 1991 säädetty laki, mistä voisi seurata meidän tavoitteidemme mukaisesti se, että hallitus joutuisi tuomaan eduskuntaan esityksen aikataulusta ja toteuttamisen periaatteista. Mitään varmuuttahan esimerkiksi valiokunnan kannanotto tässä yhteydessä ei asiaan ole tuomassa.

Arvoisa rouva puhemies! Perjantaina alkaneessa keskustelussa tulkittiin yhtä sanaa hyvin voimakkailla äänenpainoilla. Valiokunta on mielestäni aivan oikein halunnut — korostan: aivan yksimielisesti halunnut — käsitellä sanaa ”kustannusneutraali” tässä yhteydessä laajemmin kuin tavanomaisesti on totuttu. Kysehän perimmältään on riittävien voimavarojen turvaamisesta hammashuoltojärjestelmämme laajennukselle. Valiokunnan yksituumainen huoli on jo aiemminkin käytettyjen puheenvuorojen perusteella aivan oikeutettu ja oikeaan osunut.

Populistisiakin vivahteita saaneessa keskustelussa esiinnostettu vastakkainasettelu siitä, mistä muualta tarvittavat taloudelliset resurssit otetaan, kertovat sen realismin, että ellei tilanteeseen reagoida, käy niin kuin todellisuudessa on pelättävissä. Kustannusneutraalisuuden toteutusta nykyisillä hammashuollon voimavaroilla ei saavuteta sitä ihmisten terveyden kohentamiseen liittyvää tavoitetta, mitä on suunniteltu ja mistä on pitkään puhuttu. Nyt on sen arvokeskustelun paikka, jota viime aikoina valtion budjettikeyhysiin liittyen on haluttu virittää ja meille kansanedustajille ponnekkaasti myös suositeltu.

Ed. H y s s ä l ä : Arvoisa rouva puhemies! On helppo yhtyä ed. Rehulan esittämiin näkemyksiin maamme hammashuollon tämänhetkisestä tilasta. Olen tästä jo vuosikausia eduskunnassa kantanut huolta. Nyt näyttää siltä, että pientä valoa on näkyvissä, mutta millä tavalla, jää tässä vielä täysin hämärän peittoon. Nyt olisi mielestäni jo ollut kiireesti ensi vuoden alusta aloitettava jostakin päästä niiden ryhmien hoitoon ottaminen, jotka nyt ovat kokonaan vailla yhteiskunnan tukea, esimerkiksi vanhusväestö. Meillä on myöskin hyvin paljon työttömiä syrjäytyneitä, joilla ei ole vuosikausiin ollut mahdollisuuksia tarvitsemiinsa hammashuollon palveluihin nimenomaan taloudellisista syistä.

Mielestäni uudistusta, mikä ehkä on tässä tu-
lossa, ei voi toteuttaa kustannusneutraalisti,

vaan nyt on nähtävä, että tämä terveydenhuollon osa-alue on vuosikaudet ollut retuperällä ja tähän tarvitaan yksinkertaisesti lisää rahaa. Siitä toivon, että missään eduskuntaryhmässä ei tingitä, että tämä on tärkeä asia. Mielestäni tätä nyt, kuten ed. Rehula totesi, ei ole enää varaa lykätä miltään osin, vaan jo ensi vuoden alusta on kiireesti aloitettava. Olen tehnyt itse esityksen vanhusryhmistä, jotka varmasti olisivat se ensiarvoisen kohde.

Ed. Vihriälä: Arvoisa rouva puhemies! On helppo yhtyä ed. Hyssälän näkemykseen siitä, että suun terveydenhuolto kokonaisuudessaan on ollut ajatellen kaikkia väestöryhmiä retuperällä. Siinä mielessä jos tämä aiotaan korjata, tämä tulee vaatimaan lisää yhteiskunnan resursseja. Tietenkin on niin, että vaikka hallitusohjelmassa on luvattu saattaa koko aikuisväestön järjestelmällinen hammashuolto sairausvakuutuksen piiriin, nyt siitä ollaan poikkeamassa heti ensimmäisessä budjettiesityksessä ja siinä yhteydessä eduskuntaan tuodussa lakiesityksessä.

Kun tämän lain yleisperusteluja lukee, täällä on mielenkiintoinen näkökohta myöskin se, että Kansaneläkelaitos olisi ilmoittanut, että vuosituhanen vaihtumisen vuoksi ei myöskään niin sanotuista teknisistä syistä voida tähän järjestelmään mennä. Se tietenkin ihmetyttää tänä tietotekniikan aikana, että vuosi 2000 on niin tärkeä, että se riittää perusteluksi sille, että esimerkiksi hammashuollon sairausvakuutusjärjestelmää ei voida laajentaa kaikkiin väestöpiireihin.

Minusta olisi tärkeää, että eduskunta voisi kolmannessa käsittelyssä hylätä lain ja lähteä siitä, että sitä lakia, mikä nyt on voimassa, toteutetaan sen mukaisesti, että koko aikuisväestö pääsee tämän järjestelmän piiriin.

Ed. Stenius-Kaukonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Vihriälä ihmettelee Kansaneläkelaitoksen kykyä hoitaa asia kuntoon. Toivoin, että Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen puheenjohtaja, kansanedustaja Huuhtanen vastaa tähän puoleen asiasta.

Jo hallitusneuvottelujen aikana viime keväänä Kansaneläkelaitos ilmoitti, että heillä ei ole mahdollisuutta tätä toteuttaa, koska on tulossa niin paljon muutoksia vuodenvaihteessa. Kun valio-kunta käsitteli asiaa, valiokunnalle tuotiin esille myöskin se, ei pelkästään Kansaneläkelaitoksen vaan myöskin ministeriön ja muiden asiantuntijoiden toimesta, että tämä esitys ja periaatteet

pitäisi saada selviksi jo alkukeväästä, jotta vuoden 2001 alusta tämä on mahdollista toteuttaa. Tässäkin on sen verran isosta muutoksesta kysymys, sen verran merkittävästä asiasta, ed. Vihriälä, että tämä vaatii aikaa.

Kun ed. Rehula puhui, miten vuonna 91 tämä laki on säädetty, niin näinhän silloin kävi. Säädettiin ensin laki, eikä mennyt kuin pari kuukautta, niin peruutettiin lain voimaantulo. Muistaakseni silloin keskusta oli merkittävässä hallitusvastuussa. Kannattaisi muistaa koko historia ja olla tyytyväinen, että nyt ollaan vihdoinkin pääsemässä asiassa konkreettisesti eteenpäin.

Ed. Kiljunen: Arvoisa puhemies! Olisin oikeastaan viitannut samaan kuin edellinen puhuja. Tässä on kuultu kolme keskustan puheenvuoroa, edustajat Rehula, Hyssälä ja Vihriälä. Kaikki ovat puhuneet sen puolesta, että tulee hylkäysesitys koskien hallituksen esitystä hammashuollon saattamisesta sairausvakuutuksen piiriin.

Itsekin olisin kiinnittänyt huomiota nimenomaan siihen seikkaan, että vuonna 91 on astunut voimaan se laki, joka tässä on pohjana, jolla tähdätään siihen, että koko aikuisväestön hammashuolto saatettaisiin korvausten piiriin. Vuosina 91—95 maassa istui Esko Ahon, keskustan silloisen ja nykyisen puheenjohtajan, johtama hallitus. Tuolloin keskusta ei ajanut tätä asiaa, jota se nyt ikään kuin ajaa tällä hylkäysesityksellään. Tässä mielessä näiden kolmen keskustan edustajan puheenvuoron jälkeen tuntuu vähän siltä, että hylkäysesitys on jossain määrin teko-pyhä.

Tuntuukin paremmalta se, että pidetään kiinni siitä, mikä Lipposen toisen hallituksen ohjelmassa on tuotu esille, että tämän vaalikauden aikana toteutetaan vuonna 91 säädetty laki, jolloin koko aikuisväestö saatetaan hammashuollon osalta sairausvakuutuksen piiriin.

Ed. Huotari: Arvoisa puhemies! Ed. Vihriälä moitti Kelaa siitä, että se ei pysty vuoden 2000 alusta ottamaan kovinkaan paljon uusia uudistuksia esille. Voisin kertoa, että myös euro ja siihen liittyvät muutokset voivat tuottaa lisää vaikeuksia niin Kansaneläkelaitokselle kuin muillekin sikäli, että nämä kaksi asiaa, vuosi 2000 ja euro, vievät atk-resursseja hyvin paljon. Muistuttaisin siitä, että Kelalla on hyvin monia muitakin atk-muutoksia kuin vuosi 2000 ja euro. Siellä on muun muassa uudistettu asumistukijärjestelmää ja muita atk-järjestelmiä.

Uskon, että koko eduskunnan tahto on se, että kaikki ikäluokat pääsisivät hammashuollon piiriin. Suurin kysymys on nimenomaan se, mistä rahoitus otetaan. Hallitusneuvotteluissa on sovittu, että se tehdään kustannusneutraalisti, mutta uskoisin, että voidaan mennä myös laajempaan järjestelyyn, mikäli poliittista yhteisymmärrystä kaikilta tahoilta löytyy ja talous menee parempaan suuntaan.

Ed. Oinonen: Arvoisa rouva puhemies! Käsitteltävänä oleva asia on tärkeä vuoden 56 jälkeen syntyneille. Siksi toivoisin, että laki, joka on, kuten on sanottu, hyväksytty vuonna 91, voitaisiin mahdollisimman pikaisesti hallitusohjelmassa olevalla tavalla toteuttaa. Edustajat Vihriälä, Hyssälä ja Rehula muun muassa ovat käyttäneet puheenvuoroja, joissa tätä on korostettu. Haluan, että asiassa päästään siihen, että ikäluokka kerrallaan, jos ei muuta tietä ole, koko kansa pääsee saman palvelun pariin, mitä laki tarkoittaa.

Ed. Kokkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt en ymmärrä, tarkoittiko ed. Oinonen todella, mitä hän sanoi, kun hän sanoi tietyn päivämäärän jälkeen syntyneille tämän lain olevan tärkeä. Mieluummin olisi päinvastoin.

Ed. Oinonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On erinomaista, että kansanedustajat seuraavat kollegoitien puheenvuoroja. Edustaja on esittämässään kysymyksessä aivan oikeassa. Tarkoitan juuri ennen vuotta 56 syntyneitä.

Puhemies: Pyydän jälleen muistuttaa, että vastauspuheenvuoro pyydetään seisaalleen nousten ja lausumalla ääneen "vastauspuheenvuoro", niin kuin ed. Kokkonen äsken teki, mutta ed. Oinonen ei tehnyt.

Ed. Huhtanen: Arvoisa puhemies! Ed. Kiljunen palasi vielä Ahon hallituksen aikoihin. Sanon teille, ed. Kiljunen, että koettakaa nyt pikkujouluihin päästä niistä haudoista ylös ja ulos ja alkakaa elää tätä aikaa. Jokaisella meillä on tiedossa, että Ahon hallituksen aika oli erittäin vaikea; valtiontalous oli tilassa, jossa uudistuksia ei voitu aloittaa. Se johtui pitkälti sosiaalidemokraattien ja kokoomuksen ensimmäisestä hallituskokeilusta Holkerin johdolla, kun 80—90-luvun vaihteessa tilanne syntyi. Niistä ajoista on jo

niin paljon kulunut, että voimme tätäkin asiaa rauhallisesti tarkastella.

Keskusta lähtee siitä, että jo menneinä lähivuosina olisi tämä uudistus voitu tehdä nykyinen tilanne huomioiden, mutta Lipposen hallitus ei ole sitä halunnut tehdä.

Mitä tulee varsinaisesti minulle esitettyyn pyyntöön ottaa kantaa Kelan valmiuteen suoriutua atk-haasteista, olen aivan varma, että haaste olisi voitu ottaa vastaan, jos eduskunta olisi niin halunnut. Mutta kyllä Kelan puolelta on oikeus esittää toiveita, että ollaan varsin kohtuullisia siinä, mitä täältä siihen suuntaan esitetään, koska siitä on myös näyttöä, että kiireellä tehdyt ohjelmat saattavat olla epäonnistuneita.

Ed. Kiljunen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastauspuheenvuoro ed. Huhtasen puheenvuoroon.

Me hallituspuolueiden edustajat varmasti mielellämme pääsemme ulos Ahon hallituksen haudoista. Ne rasisukset ovat tietenkin olleet meille vaikeita kantaa pitkän aikaa, mutta samalla tavalla, kuten kollegat jo huusivat, olisi syytä keskustankin päästä ulos Holkerin hallituksen haudoista.

Kiinnitetään huomio siihen rakennustyöhön, jota nykyinen Lipposen hallitus tekee. Kuten keskusta hyvin tietää, hallitusohjelmaan on kirjattu muistiin se, että tällä vaalikaudella saatetaan koko aikuisväestö sairausvakuutuksesta korvattavan hammashuollon piiriin. Se on se, minkä pohjalta nyt kannattaa työskennellä. Siinä suhteessa hylkäysesitys, jonka keskusta nyt on tehnyt, tuntuu edelleenkin tekopyhältä suhteessa siihen, miten keskusta on aikaisemmin asian tiimoilta toiminut.

Ed. Stenius-Kaukonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Huhtasen mielestäni hurskasteleva puheenvuoro on aika kohtuuton siihen nähden, kun hän arvioi, onko Kelalla mahdollisuuksia tätä toteuttaa vai ei, jos eduskunta haluaa. Totta kai, jos pakotetaan, mahdollisuus on. Mutta ed. Huhtanen jätti kuuntelematta sen, minkä sanoin, että jo hallitusneuvottelujen aikaan Kansaneläkelaitoksen edustajat ilmoittivat hallitusneuvottelijoille, että heillä ei ole mahdollisuutta tätä toteuttaa ensi vuoden alusta. Silloin elettiin sentään huhtikuun alkua. Tässä vaiheessa nimenomaan, kuten ed. Huhtanen sanoi, on hyvä noudattaa Kansaneläkelaitoksen toiveita. Kun toivetta noudatettiin, niin tämä on sitten tulos, että keskusta ar-

vosteleo sitä. Juuri tätä on pyritty tekemään eli noudattamaan sitä, mitä Kansaneläkelaitoksessa on pidetty mahdollisena asian eteenpäin viemiseksi.

Todella ihmetyttää se, että ei yhtään kiitoksen sanaa keskustan taholta ole esitetty, että on päästy melkein kymmenen vuoden odottelun jälkeen ensimmäisen kerran todella konkreettiseen tilanteeseen, jossa asia on luvattu hoitaa. Tietysti lopullinen esitys meiltä puuttuu ja täytyy toivoa, että mitään sellaista ei tapahdu kuin vuonna 91, kun lain hyväksymisen jälkeen tuotiin uusi esitys, jolla lykättiin lain voimaantuloa.

Työministeri Mönkäre: Arvoisa puhemies! Kun ministeri Perho ei ole nyt täällä vastaa-
massa asiasta, niin mielestäni on syytä muistuttaa tässä asiassa pari tosiasiaa mieleen.

Koko väestön saattamista järjestelmällisen hammashuollon piiriin on kyllä valmisteltu jo edellisenkin hallituksen aikana. Tämä koostuu kahdesta asiasta. Julkisen sektorin eli kuntasektorin palvelut täytyy myös saada mukaan tähän järjestelmään täystehollisesti ja mukana on sairausvakuutusjärjestelmän uudistus. Tällä hetkellä on käynnissä kymmenellä paikkakunnalla ko-
keilu, jossa tehostetaan koko väestön mahdollisia palveluja terveyskeskuksesta saatuna, ja siitä saadut kokemukset tulevat vaikuttamaan myös siihen, miten nämä palvelut kansalaisille järjestetään.

Sairausvakuutusjärjestelmän kehittämisen osalta on ollut esillä erilaisia malleja, miten tämä voitaisiin kustannusneutraalisti tehdä. Toistaiseksi meillä ei ole ollut ylimääräistä rahaa tähän järjestelmään käytettävissä. Olen varma siitä, että ministeri Perho tuo oman osansa esityksistä niin pian kuin ne ovat valmiita ja samoin ministeri Biaudet palvelualueelta.

Ed. Huuh t a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun kritiikkini kohdistuu niihin neljään vuoteen, jolloin olisi ollut kaikessa rauhassa aikaa antaa esitys, jota Lipposen hallitukselta ei tullut. Muistan varsin hyvin, kun Ahon hallituksen aikana silloinen oppositio, vasemmistoliitto ja sosialidemokraatit, vuosittain pitivät hirvittävää ääntä, miksi tätä lakiesitystä ei tule. Teillä oli nyt neljä vuotta aikaa tämä esittää ettekkä missään vaiheessa sitä tuoneet esille.

Mitä tulee Kelan käytäntöön, toistan, että se ei ole mitään hurskastelua. Kela on kaikissa tilanteissa kuitenkin pannut toimeen eduskunnan tahdon.

Ed. R ä s ä n e n : Arvoisa puhemies! Myös minun nimeni on opposition vastalauseessa valiokunnan mietinnössä, ja olen sitä mieltä, että koko väestön hammashuollon korvaamisen laajentaminen olisi tullut edes osittain aloittaa ensi vuoden alusta. Suureksi kysymysmerkiksi tämän asian yhteydessä jääkin se, mitä hallitusohjelman kustannusneutraalisuudella tarkoitetaan. Itse asiassa toivoisin, kun ministeri Mönkäre jo osallistui keskusteluun, että hän hiukan valottaisi, minkälaisia ajatuksia hallituksella on tästä ollut. Nimittäin valiokunta ei saanut tähän vastausta ja sen vuoksi valiokunnan lausumaehdotuksessa kustannusneutraaliuden käsitteen selkeyttämis-
tä peräänkuulutetaan.

Kun ed. Kiljunen moitti keskustan esitystä tekopyhäksi, niin eikö tässä yhteydessä hallitusohjelma ole ennemmin sitä ja myös epärealistinen, jos kuvitellaan ja uskotaan, että ilman lisäkustannuksia voidaan hammashuolto laajentaa kaikkiin ikäluokkiin? Vai onko tarkoitus, että samalla otetaan jonkinlainen omavastuu lasten ja nuorten hammashoitokuluihin?

Ed. R e h u l a : Arvoisa rouva puhemies! Haluan minäkin kommentoida ed. Kiljuselle, että onneksemme maailma on toisenlainen kuin vuonna 1991 ja onneksemme se maailma on parempi kuin tuolloin. Tähän on tarvittu niin Ahoa, Lipposta, Niinistöä kuin monta muuta miestä ja naista.

Meillä on joitakin asioita, niin kuin ed. Huotari mainitsi, niitä ei ole monta, joista vallitsee sellainen yksimielisyys, että tätä hyvinvointimme tasoa, joka meillä edelleenkin kaikkien leikkausten ja säästöjen jälkeen on jonkinlainen, voidaan parantaa. Hammashuolto kuuluu näihin asioihin.

Keskustan motiivia on epäilty ja jopa hurskasteluksi väitetty. Olen täsmälleen samaa mieltä kuin ed. Räsänen äsken, minä ainakin luen hallitusohjelmaa sillä mielellä, että se on kirjoitettu tosimelellä, ja tulen lukemaan sitä seuraavat neljä vuotta. Se tarkoittaa sitä, että keskusta on tässä asiassa tosissaan liikkeellä, ja minusta keskustelu sanasta "kustannusneutraali" kertoo hyvin siitä reaali maailmasta, jossa tässä edetään ja millä mallilla ollaan etenemässä. Vahvat voimat ovat liikkeellä suuntaan, joka on täysin päinvastainen kuin esimerkiksi ed. Stenius-Kaukosen äsken julkituoma.

Ed. K i l j u n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä useampaan kertaan

on viitattu omaan puheenvuorooni, niin haluaisin reagoida sillä tavalla, että itse asiassa on tarpeetonta tämä keskustelu, jonkin tyyppinen debatti, ehkä jopa riitely siitä, kuka on nyt parhaiten tätä asiaa ajamassa. Olennaisinta kai olisi tunnistaa se, että eduskunta on käsitykseni mukaan suhteellisen yksimielinen siitä, että tämä laki aikuisten hammashuollosta pitäisi saattaa voimaan mahdollisimman nopeasti. Kai meidän kannattaisi sen varaan tätä prosessia lähteä viemään eteenpäin.

Opposition puolelta kysyttiin, missä on se poliittinen tahto vasemmiston puolelta, erityisesti sosialidemokraattien puolelta, kun olemme puhuneet monissa yhteyksissä siitä, että myös ennen vuotta 56 syntyneet tulisi saattaa hammashuollon korvausjärjestelmän piiriin. Se poliittinen tahto näkyy aivan erinomaisesti, toistan vielä sen, minkä olen sanonut aikaisemmin, hallitusohjelmassa. Se on se, minkä pohjalta tässä työskennellään. Tämän vaalikauden aikana tämä asia täytyy saattaa jonkinlaiseen ratkaisuun, ja toivottavasti keskusta on silloin tuke-massa, kun hallitus lopullisen esityksen tässä asiassa tuo, ja viemässä tätä asiaa yhdessä eteenpäin.

Ed. Peltomö: Arvoisa rouva puhemies! Minusta on hyvä, että nyt otetaan vuoden aikalisä ennen kuin aikuisten hammashuoltoa laajennetaan, kun puhutaan kustannusneutraalista ratkaisusta. Muistutan, että koko aikuisväestön hammashuollon järjestäminen kerralla lisäisi kustannuksia lähes 500 miljoonaa markkaa. Nykykäytännön mukaisesti kunnan tulee ensisijaisesti huolehtia vuonna 1956 ja sen jälkeen syntyneiden järjestelmällisestä hammashuollosta. Tämä tietää sitä, että automaattisesti joka vuosi tulee korvauksen piiriin yksi uusi ikäluokka, ja sen arvioidaan tuovan lisäkustannuksia noin 10 miljoonaa markkaa.

Nyt, kun aikalaisa on otettu, mielestäni on syytä miettiä, lähdetäänkö laajennusratkaisua hake-maan nuoremmista, vuonna 1955 ja aikaisemmin syntyneistä, vai kohdennetaanko järjestelmällinen hammashuolto asteittain ikäluokkiin, esimerkiksi 65 vuotta täyttäneisiin, kun tiedämme, että heidän hampaidensa ja suunsa hoito on erittäin tarpeellista. Myös lääketieteellisesti on osoitettu, että missä tahansa kehossa sijaitsevat tulehdukset ovat vaarallisia hoitamattomina, niin myös suun alueen sairaudet.

Useampia ikäluokkia saataisiin järjestelmällisen hoidon piiriin myös porrastamalla hoidon

korvaamista. Silloin voitaisiin katsoa jotain pientä omavastuuta. Harkita pitäisi myös, mistä voitaisiin irrottaa hammashuollon sairausvakuutuksen kustannuksiin lisärahoitusta ja miten korvausten jakoa muutettaisiin, jotta jaettavaa riittäisi yhä useammalle.

Työministeri Mönkäre: Arvoisa puhemies! Jatkona ed. Peltomon puheenvuoroon voin kertoa, minkä tyyppisiä malleja on ajateltu, kun on mietitty kustannusneutraalia korvausmallia. On mahdollista, että korvaus suoritetaan eri tavalla kuin tällä hetkellä, esimerkiksi sillä tavalla, että keskitytään ennaltaehkäisyyn ja vaikeitten infektioiden hoitoon, joilla on terveyden kannalta merkitystä, ja korvataan niitä. Silloin tulee keskusteltavaksi se, korvataanko paikkaushoidosta, riittävätkö rahat siihen, korvataanko saman verran kuin tällä hetkellä vai korvataanko vähemmän. Jos on tärkeintä se, että saadaan kaikille korvattavuutta, jotta saadaan perusteita sille, että ihmiset hakeutuvat hoitoon ja hoitavat itseään, niin onhan mahdollista, että lähdetään niistä asioista, jotka ovat kaikkein tärkeimpiä. Näitä asioita on laskettu. On sitten rahakysymys ja poliittinen päätös, miten laajasti korvataan. Erilaisia mahdollisuuksia on, mutta tärkeimpiä asioita ovat kansalaisten yhdenvertaisuus ja terveyspoliittiset tavoitteet.

Ed. Stenius-Kaukonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Mönkäre kertoi juuri niistä valmisteluista, jotka liittyvät siihen, että kustannusneutraalius toteutettaisiin hammashuollon sisällä. Sosiaali- ja terveysvaliokunta on yksimielisesti lausumassaan esittänyt, että kustannusneutraaliusarvio laajennettaisiin ulommaksi hammashuollon ja koko sairausvakuutusjärjestelmän kustannuksia, että sitä katseltaisiin vielä laajemmin. Tietysti, jos pelkästään sairausvakuutuskustannuksiakin arvioidaan kustannusneutraaliuden pohjana, silloinhan me puhumme 11 miljardin markan potista. Esillä on kuitenkin ollut esimerkiksi sellainen ehdotus, että lääkekorvausten kattoa alennettaisiin; ainakin tämän tyyppisiä huhuja olen kuullut. Olemme halunneet tavallaan ottaa kantaa siihen, ettei lähdettäisi tällaisilla esityksillä viemään asiaa eteenpäin vaan todella laajemmin arvioitaisiin tätä kokonaisuutta niin, että niillä kustannuksilla, joita tarvitaan, saataisiin hammashuolto korvattavaksi koko aikuisväestölle eikä lyötäisi korvalle jotain muuta ja aiheutettaisiin ylimääräisiä kustannuksia toisaalla.

Ed. Huotari: Arvoisa puhemies! Ed. Räsänen heitti ilmaan ajatuksen, että siirryttäisiin omavastuusiin. En usko, että tämä oli ed. Räsänen ehdotus vaan pelko siitä, että tämän tyyppiseen ratkaisuun mentäisiin. Muistutan kuitenkin, että taloudellinen ongelma, joka liittyy hammashuoltoon, on ollut olemassa jo 1960-luvulta lähtien eli kaikki hallitukset ovat olleet yhtä huonoja siinä suhteessa, etteivät ole pystyneet tätä koko asiaa ratkaisemaan. Viime kaudella parannettiin hammashuollon etuuksia sillä tavalla, että lisättiin tämä tarkastus sairausvakuutuksen korvauksen piiriin.

Mielestäni sairausvakuutusjärjestelmää voisi tarkastella kokonaisuudessaan: Onko järkevää se, että korvaamme yksityisen lääkärin hoidosta sellaisiakin hoitoja, jotka ovat jopa yleisyyttä, kun samanaikaisesti sv-korvausjärjestelmässä hammashuolto ei kuitenkaan ole näin korvattava? Rahaa minusta tässä järjestelmässä on olemassa, ja päätös siitä, miten se raha kohdennetaan, on poliittinen.

Jo aiemmassa keskustelussa perjantaina esitin yhdeksi vaihtoehtoksi sitä, että otettaisiin käyttöön tuloihin perustuva tarveharkinta. Myös aikuiset, myöhemmin kuin 1956 syntyneet, saisivat silloin pienemmän korvausprosentin, mikäli he ovat hyvätulaisia; itse kuulun juuri tähän ryhmään. Sitten voitaisiin antaa parempi korvausprosentti niille, jotka ovat pienituloisia.

Yliä ministeri Mönkäreelle lyhyesti sanon, että on paljon kuntia, joissa tämä asia on jo hoidettu. Tämä on lähinnä isojen kuntien ongelma.

Ed. Tiusanen: Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan tässä on käyty hyvä keskustelu. Myös viime perjantaina tätä asiaa valotettiin hyvin monelta puolelta. On selvää, että ennen vuotta 1956 syntyneiden terveydentilaan vaikuttaa selvästi enemmän huono hampaiden ja suun terveydentila kuin vuoden 1956 jälkeen syntyneiden terveydentilaan. Tämä tuottaa kustannuksia koko terveydenhoidon kenttään. Tästä puhuivat aikaisemmin muun muassa sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja ja ed. Stenius-Kaukonen.

Toteaisin, että kokonaiskustannukset pitää ottaa huomioon tässä neutraaliasettelussa. Siitä seuraa nimenomaan positiivista vaikutusta koko kansantaloudellemme: näin ei ole ollut diabeteksen, ei esimerkiksi nivelsairauksien, ei niiden henkilöiden kohdalla, joilla on keinonivel

jossakin nivelessä jne., muun muassa sydän- ja verisuonitautien kohdalla. Viittaan uuteen klamydia-infektioihin liittyvään tutkimukseen. Totean sen, että silloin ei todella koidu uusia kustannuksia, jos ei tule komplikaatioita, joiden hoito maksaa todella paljon, kun niitä hoidetaan sairaalahoitossa jne. Tämä on siis se kokonaisneutraaliuden kenttä, jota vastaan tätä asiaa pitäisi katsoa.

Ed. Kokkonen: Arvoisa rouva puhemies! Edustajat Rehula ja Peltomo käyttivät mielestäni erittäin hyvät ja tasapainoiset puheenvuorot. On syytä valmistaella hyvin huolellisesti tuo hanke: mitä korvataan, kenelle korvataan jne. Mielestäni viime kierroksella tehty ratkaisu hyväksytty tarkastus kerran kolmessa vuodessa koko väestölle oli terveystaloudellisesti kyseenalainen, ja minusta se oli onneton ratkaisu. Siinä palaa rahaa varmaan paljon turhaan. Tärkeämpää olisi minusta ollut eläkeläisten ja vanhusväestön suun terveydenhuolto.

Mitä tulee kustannusneutraalisuusperiaatteen, josta täällä on useaan kertaan keskusteltu, niin tällaisessa ajattelussa tulee kyllä pää vetävän käteen ennen pitkää. Minusta on hyvin selvää, että meidän on ryhdyttävä hahmottamaan Suomea kokonaisuutena ja prosesseina eikä aina katsottava putkien sisällä ja ajateltava niin, että kun kerran on tietty määrä rahaa jollekin hallinnonalalle allokoitu, niin se on konstanttisuus, jota sitten vaan prosentuaalisesti nostetaan tai lasketaan sen mukaan, onko maassa korkeasuhdanne vai matalasuhdanne.

Ed. Huotari (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta oli uskomaton väite ed. Kokkoselta se, että tässä palaisi paljon rahaa turhaan, kun tämä tarkastus tuli sairausvakuutuskorvauksen piiriin.

Olen keskustellut asioista monien yksityisten hammaslääkäreiden kanssa, jotka ovat olleet sitä mieltä, että on ollut ihan hyvä, että ne ihmiset, jotka eivät ole vuosikausiin käyneet hammaslääkärissä, ovat nyt tämän korvauksen kannustamana tulleet sinne. Ikävää on ollut se, että monien kohdalla tämä remontti, joka suussa pitäisi tehdä, on niin iso, ettei heillä tällä hetkellä ole varaa toteuttaa sitä. Mutta kuitenkin on parempi, että hammaslääkäri arvioi sen, mitä siellä pitäisi tehdä, ja sitten asiakas itse päättää, minkälaisella aikataululla hän näitä korjauksia pystyy teettämään. Minusta tämä on ollut erittäin hyvä ja onnistunut ratkaisu.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on kenties ollut näille hammaslääkäreille hyvin kannattava ratkaisu, mutta en minä näe sitä väestön kannalta terveystaloudellisesti mitenkään erityisen hyvänä ratkaisuna. Niin kuin itse totesitte, usein ihmisillä sitten ei ole varaa suorittaa näitä korjauksia. Kyllä ihmiset usein tietävät suunsa tilan itsekin. Minusta on tärkeätä, että ihmisillä olisi varaa korjaaviin toimenpiteisiin.

Ed. L. H i l t u n e n : Arvoisa puhemies! Minä näen myös, että määräraikaistarkastuksilla on oma merkityksensä ollut sillä tavalla, että ne ohjaavat käytäntöä. Näkisin kuitenkin myös niin, että hammashuollon sisällä pitäisi pystyä arvioimaan, miten usein tarkastuksia tehdään. Se ei voi olla aivan ehdottomasti kolmen vuoden välein, vaan pitäisi yksilöllisesti suunnitella myös jatko-ohjelma sen suhteen, miten kunkin ikäryhmän kohdalla menetellään. Tarkastusten välit voivat olla pidempiä tai lyhyempiä.

Mutta vielä haluaisin tukea ajatusta, jonka ed. Kokkonen otti täällä esille: että me todella tarkastelisimme terveydenhuollon kustannuksia kokonaisuutena ja myös kustannusneutraalisuutta siltä pohjalta. On aivan välttämätöntä, että sairausvakuutuskorvaus uudistuksessa otettaisiin huomioon se kokonaisuus, mistä aiheutuvat tänä päivänä terveydenhuollon kustannukset. Erityisryhmät, vanhukset ym. tulevat varmasti kyseeseen niin suun terveydenhuollon kuin muidenkin sairausryhmien kohdalla, jos jokin tietty asia jää hoitamatta; esimerkiksi täällä on mainittu nämä diabetespotilaat, sydänsairaat ja infektiosairaat. Jos suuta ei hoideta, niin kustannukset heijastuvat jossain muualla.

Mutta en näe myöskään hyvänä, että hammashuollon sisällä näitä kustannuksia jaetaan, että siellä ainoastaan sitten kustannusneutraalisuus kohdentuu niin, että hammashuollon on sisällänsä jaettava nämä kustannukset, vaan kokonaisuus terveydenhuollossa on otettava huomioon. Siellä on silloin katsottava kansanterveysystyö, erikoissairaanhoido ja koko terveydenhuollon kenttä.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan kerran vielä rautalangasta vääntää, mitä olen tarkoittanut.

Tarkoitan, että jos ihmisellä on suu huonossa kunnossa, niin keskimäärin kerran kolmessa vuodessa tarkastuksessa käynti ei häntä kyllä kovin paljon auta.

Olen sitä mieltä, että tämä sama markkamäärä olisi voitu käyttää terveyttä edistävämmin, jos se olisi sijoitettu vanhusväestöön esimerkiksi.

Työministeri M ö n k ä r e : Arvoisa puhemies! Haluan nyt olla kyllä tässä vähän realistinen. Jos tänne tuodaan esitys, että hammashuollon korvauksiin otetaan joltakin muulta terveydenhuollon sektorilta rahaa, epäilenpä, että kyllä täällä löytyy aika suuri määrä vastustajia sellaiselle uudistukselle. Siksi itse sitä asiaa neljä vuotta mietittyäni tulin siihen tulokseen, että kun eduskunta avasi tämän kerran kolmessa vuodessa tapahtuvan tarkastuksen korvauksen, niin se oli ensimmäinen askel siihen suuntaan. Samalla tavalla voidaan edetä nyt niin, että kaikki saavat jotakin sairausvakuutuskorvauksesta myös hammashuollosta. Silloin voitaisiin aloittaa sellaisesta asiasta, joka on kansanterveydellisesti kaikkein tärkeintä.

Ensinnäkin on aina taattava ennaltaehkäisy. Sehän on tälläkin hetkellä julkisella sektorilla tarjolla nuorille ja lapsille. Se on kaiken perusta.

Sen jälkeen näiden kaikkein pahimpien terveyshaittojen, kuten suun infektioiden, hoitamista korvattaisiin. Sitä mukaa, kun ehkä voidaan käydä tämä painopiste- ja arvokeskustelu, niin laajennetaan sitten paikkaushoitoihin ja kaikkeen muuhun. Mutta alkuun pitäisi nyt päästä mahdollisimman nopeasti.

Aivan oikein ed. Huotari sanoi, että puolet Suomen kunnista antaa julkisen sektorin palveluna hammashuollon koko väestölle, mutta väestöstä 1,2 miljoonaa saa sen tällä hetkellä, eli suuret kaupungit eivät ole pystyneet tätä hoitamaan.

Haluan vielä kerran tuoda esille esimerkkinä Tuusulan kunnan, joka on tehnyt erittäin joustavia ratkaisuja, joissa koko väestö on saatettu julkisen hammashuollon piiriin. Yksityisen sektorin hammaslääkärit osallistuvat palvelujen antamiseen, ja koneet ovat monta tuntia enemmän päivässä käytössä kuin ne ovat jossakin naapurikunnassa. Ehkä se ei kaikki kitkatta vielä suju, mutta sen tyyppisiä ratkaisuja me nyt haemme, että julkisen sektorin palvelut ja sairausvakuutusjärjestelmä täydentävät toisiaan ja kansalaiset ovat yhdenvertaisessa asemassa.

Ed. L. H i l t u n e n : Arvoisa puhemies! Tämä erittäin hyvä, asiantunteva puheenvuoro olisi varmasti voinut olla viimeinen, koska ministeri Mönkäreen katsaus asiaan oli todella hyvä.

Ajattelen näin, että meillä on nimenomaan alueellisia eroja tällä hetkellä. Nämä pitäisi to-

della saada hoitumaan myös niin, että kuntatasausta velvoitetaan kunnat ja kuntayhtymät tarkastelemaan asioita juuri näin kuten ministeri Mönkäre tuossa esitti.

Ed. Huotarin puheenvuorossa ja myös ed. Peltonen puheenvuorossa oli pohdiskelua näiden korvausten porrastamisesta ja omavastuun lisäämisestä. Ajattelen, että meillä varmasti löytyy erilaisia vaihtoehtoja niin, että tämä hyvä ajatus, joka on hallitusohjelmassa ja jo kauan täällä ollut meillä esillä, saadaan etenemään myönteisellä tavalla.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys työmarkkinatuesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 83/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 13/1999 vp
Lakialoite LA 111/1999 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaalijärjestelmän ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 13.

Keskustelu:

Ed. R e h u l a : Arvoisa rouva puhemies! Olen tämänkin asian yhteydessä lukenut hallitusohjelman melko tarkastikin. Tämä esityshän on hallitusohjelman mukainen esitys siitä, että työmarkkinatuesta annettua lakia muutetaan siten, että kannustavuuden lisäämiseksi työmarkkinatuen tarveharkintaa ehdotetaan lievennettäväksi puolison tulojen osalta. Esitys on oikean suuntainen.

Työmarkkinatuen tarveharkintaisuuteen liitetty muutos nähdään ja tiedetään olevan yksi niistä tekijöistä, joilla työn vastaanottaminen olisi kannattavampaa kuin tukijärjestelmien varassa eläminen. Tämä todetaan hallituksen esityksessäkin muun muassa niin, että tilanne, jossa työtulon lisäyksi aiheuttaa etuuksien ja verotuksen yhteensovitusvaikutuksen johdosta tosiasialisesti perheen käytettävissä olevien tulojen alenemisen, ei sosiaaliturvan kannustavuuden näkökulmasta tämä tilanne ole tyydyttävä. Kyse on siis asiasta, josta varmasti jokainen nykytilanteesta huolta ja vastuuta kantava on huolissaan ja valmis tekemään jotain.

Näinhän ei saisi olla, varsinkaan, kun asiaan on liitettävissä myös se näkökulma, joka on aika ajoin vilkkaastikin käydyn keskustelun alainen eli sosiaaliturvamme väärinkäytökset. Painopiste tämän esityksen kohdallahan ei ole väärinkäytöksissä mutta näkökulman tähän myös tästä asiasta löytää, järjestelmienkin kun toisaalta tulee olla mahdollisimman selkeitä ja toisaalta rakennettu niin, ettei edes pääsisi syntymään tilanteita, joissa valitettavan moni tänä päivänä on miettiessään, kannattaako ottaa tarjottua työtä vastaan, kun turvaverkoksi rakennettu järjestelmä on yksilön kannalta työn tekemistä edullisempi. Sosiaaliturvan väärinkäytöksiä ei meistä varmaan kukaan hyväksy.

Keskusta on jättänyt tästä asiasta vastalauseen, jossa pyritään tilannetta edelleen selkiyttämään. Vähän tuohon äsken hammashuollosta käytyyn keskusteluun liittyen me haluaisimme edetä tässä asiassa niin, että saataisiin eduskuntatasoinen sitova päätös siitä, miten tämä tarveharkintaisuus voitaisiin poistaa tämän vaalikauden aikana kokonaisuudessaan. Olemme ehdottaneet vaihtoehtoisen etenemismallin mukaisesti lopullisia päätöksiä tehden jo tässä vaiheessa tähän yksittäiseen asiaan muutoksen, jolla olisi myös siis väärinkäytöksiä vähentävä vaikutuksensa, ja ennen kaikkea ja oleellisempaan puuttuen se olisi työnteon kannustavuutta tukeva toimi.

Esittämälläni on lisävahvistusta saatavissa muun muassa Stakesin tekemästä tutkimuksesta, jossa tätä aihepiiriä tutkittaessa todettiin, että suurimpana syynä väärinkäytöksiin pidetään sosiaaliturvajärjestelmämme monimutkaisuutta. Tutkimuksessa esitettiin esimerkkinä nimenomaisesti työmarkkinatuen tarveharkinta, jossa puolison muuttaessa ainakin näennäisesti pois yhteisestä asunnosta perheen yhteenlaskettu käytettävissä oleva tulo lisääntyy. Eihän tämä voi olla oikein.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelmaan vielä viitatakseni siellä todetaan, että tuloverotuksen, sosiaalisten tulonsiirtojen, maksujen ja palvelujen on muodostettava toimiva ja kannustava kokonaisuus. Tähän toteamukseen liittyen nyt käsittelyssämme oleva esitys tuo muutoksen ja pienen parannuksen, niin kuin jo aiemminkin totesin. Tästä huolimatta siis joudun kysymään: Mitä tämän esityksen jälkeen? Valiokunta toteaa lyhyehkössä, lyhyen kaavan mukaan rakennetussa mietinnössään, että puolison tulojen aiheuttaman tarveharkinnan lieventäminen on taroituksenmukaista ja sen poistaminen olisi sosiaaliturvan yksilöllisyyttä korostava.

Valiokunnan yksimielinen kannanotto sisältää tällaisen lausuman eli olemme asiassa, jossa on löydetty laajempaa tahtoa edetä. Valiokunta ei sitä edellyttä, tähän ei ole ponsilause, mutta toteaa kuitenkin, että asian selvittämistä on jatkettava. Eli samalla peruslinjalla tässä ollaan, niin äsken totesin.

Valiokunnan kannanoton mukaiseen suuntaan me keskustalaiset olisimme siis valmiita toimimaan jo nyt päätöksentekotasolle asti. Työmarkkinatuen tarveharkinta puolison tulojen osalta tulisi voida poistaa kokonaan. Teimme lakialoitteeseemme pohjaavan muutosesityksen asiassa. Voittaessaan esityksemme olisi hoitanut tämän yksittäisen kannustavuuteen liittyvän ongelman kuluvan vaalikauden aikana. Samalla oltaisiin myös vähennetty sosiaaliturvamme väärinkäytösmahdollisuuksia edes tämän yhden etuuden osalta. Tämä etenemismalli ei kuitenkaan ainakaan vielä valiokuntakäsittelyssä saanut enemmistön kannatusta. Toisen käsittelyn yksityiskohtaisessa käsittelyssä hän katsomme koko eduskunnan kannan tähän asiaan.

Monien muiden lupausten joukossa hallitus lupaa selvittää oman aikataulunsa mukaisesti verotuksen ja eri järjestelmiemme yhteensovittamista suurena tavoitteena lisätä halukkuutta vastaanottaa työtä. Siitä on helppoa olla yhtä mieltä, että tällaisen arvioinnin ja selvitysten tekeminen mahdollisimman pikaisesti on suotavaa. Toivon, että olen väärässä tälläkin kertaa, kun olen hieman pessimistinen sen suhteen, kuinka valmis hallitus on todella menemään eteenpäin merkittävällä tavalla niin, että välttämätön kokonaisuudistus saataisiin aikaan. Hallitukselta odottaa suunnan näyttämistä sille, mihin ollaan menossa.

Vaalikauden mittainen aika mielestäni on riittävä välttämättömien uudistusten tekemiseen sikäli, kun halukkuutta asiaan on. Pienten askelten etenemisessä, mikä sinänsä on puolusteltavissa sillä, että hyvä edes, että näin, vain on ongelmana se, että todisteluista ja ennakkoinneista huolimatta saattaa lopputulos olla jopa aikaisempaa tilannetta huonompi. Tämän esityksen kohdalla se on nykytilannetta parempi mutta joka tapauksessa. Kun lekaa tarvitaan, sitä olisi myös uskallettava käyttää. Perusturvan selkiyttämiseen liittyvää sarkaa kun on aivan riittävästi kynnettäväksi.

Ed. K e r ä n e n : Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunta kuuli tästä asiasta lukuisia asiantuntijoita ja perehtyi asiaan hyvinkin perus-

teellisesti. Kuitenkaan valiokunta ei päässyt aivan yksimieliseen lausuntoon.

Nykyisellään työmarkkinatuen markkamäärää määriteltäessä otetaan huomioon puolison tulot, kun niistä on ensin vähennetty 300 markkaa kuukaudessa. Siten puolison tulot vaikuttavat hyvin oleellisesti työmarkkinatuen suuruuteen. Kun meidän sosiaaliturvajärjestelmässämme on muitakin etuuksia, muun muassa asumistuki, ja lisäksi tuloihin vaikuttaa hyvin nopeasti progressiivinen verotus, työssäolevan puolison tulojen lisäys aiheuttaa jo varsin alhaisilla tulotasoilla sen, että perheen käytettävissä oleva tulo tosiasiaa saattaa pienentyä. Tästä johtuen perheissä, joissa toinen puoliso on työssä ja toinen työmarkkinatuella, on pieni- ja keskituloisilla todellinen kannustinloukku. Työssäolevan puolison tulojen tulisi olla noin 14 000 markkaa kuukaudessa, jotta yleensä kannattaisi käydä työssä ja perheen käteenjäävä nettotulo jäisi suuremmaksi kuin molempien saamat pelkät tulonsiirrot.

Kelan huhtikuussa 99 tekemän laskelman mukaan yksilapsisessa perheessä puolison tulot saavat kohota noin 6 200 markasta peräti noin 12 000 markkaan ennen kuin tällaisen perheen käteenjäävä nettotulo alkaa kohota. Sitä alemmilla tuloilla perheen kokonaisnettotulo putoaa enimmillään 20 prosenttia siitä, mitä nettotulo on noin 6 200 markan tuloilla. Tilanne ei todellakaan ole työhön kannustava tai edes kannusta ottamaan työtä vastaan.

Edelleen puolison tulojen merkittävä vaikutus työmarkkinatuen suuruuteen aiheuttaa sen, että syntyy kiusaus piilotella todellisia perhesuhteita. Puolisot asuvat muodollisesti erillään, vaikka tosiasiaa muodostavat yhteisen perheen. Tästä taas saattaa seurata yhteiskunnalle lisääntyviä kustannuksia muun muassa asumistuen muodossa. Tilanne on myös omiaan pahentamaan asuntopulaa. Tosin tämän kaltainen väärinkäytös ei kovin yleistä liene.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on, että puolison tuloista ennen työmarkkinatuen määrittelyä tehtävää vähennystä korotetaan 300 markasta 400 markkaan. Hallituksen esityksen mukaisesti perheen nettotuloihin jää edelleen kuoppa. Jos puolison tulot yksilapsisessa perheessä Kelan laskelman mukaan nousevat noin 6 300 markasta 10 500 markkaan, perheen nettotulot putoavat noin 10 prosenttia. Perheen nettotulo nousee mainittavasti vasta, jos puolison tulo on noin 14 000 markkaa kuukaudessa. Siten hallituksen esitys ei vielä kokonaan poista kannus-

tinloukku- tai väärinkäytösmahdollisuutta, vaikka onkin oikean suuntainen, kuten ed. Rehula äsken sanoi.

Tavoitteena tulisi olla, että puolison tulojen vaikutus ei vaikuttaisi juurikaan työmarkkinatukeen kuin mahdollisesti vasta todella suurituloisten tuloluokissa. Tilannetta voitaisiin korjata asteittain niin, että vähennyksen suuruus olisi ensi vuonna 2 000 markkaa ja seuraavana vuonna 3 000 markkaa.

Ed. Kerola: Arvoisa rouva puhemies! Työllisyyspoliittiset linjaukset ovat jääneet takalalle viime aikoina. Työllisyyden luulisi kuitenkin olevan ykkösasioitamme koko ajan. Kannustavuus työn vastaanottamiseen on vilahdellut keskusteluissa kuitenkin silloin tällöin. Käsittelyssä oleva hallituksen esitys työmarkkinatuesta tuo mielestäni kaivatun kannustavan porkkanan työn vastaanottamiseksi. Aktiivitoimenpiteet massaluonteisuutensa, heikon työllistävyytensä ja vaikuttamattomuutensa vuoksi eivät ole tuoneet toivottavaa lisäarvoa työllistämiseen.

Hallituksen esityksen mukainen puolison tulojen noteeraaminen ei kuitenkaan ole riittävä toimenpide, vaan asteittaista työmarkkinatuen tarveharkintaisuuden lieventämistä on rohkeasti vietävä eteenpäin lyhyemmällä aikavälillä. Talouspolitiikan ja työllisyyspolitiikan rinnakkaiselo on välttämätöntä. Siksi uskonkin käsittelyssä olevan työmarkkinatuen tarveharkintaan puutumisen vähentävän reilusti muita sosiaalimenoja, vaikkakin täysi poistaminen lisäisi työmarkkinatukimenoja arviolta 450 miljoonaa markkaa.

Ed. Huotari: Arvoisa puhemies! Haluaisin ensin käydä läpi vähän historiaa, miten työmarkkinatukilaki yleensä tässä talossa on syntynyt.

Vuodesta 1994 alkaen tehtiin vähän suurempi remontti työttömyysturvajärjestelmään, jolloin purettiin peruspäivärahasta tarveharkinta ja siihen tuli työssäoloehto. Työmarkkinatuki tuli tarveharkintaiseksi, viimeiseksi työttömyysturvaksi. Työttömyysturvan piiriinhän sitä ei oikeasti lasketa ja se maksetaankin työministeriön puolelta, eli se on vähän toisen tyypinen kuin työttömyysturvajärjestelmä muutoin. Siinä vaiheessa Ahon hallitus esitti — tai en muista tarkalleen, esittikö se eduskunnalle — mutta kuitenkin ensimmäisessä vaiheessa esitettiin työmarkkinatuen maksamista vain 300 päivään saakka, ja sen jälkeen henkilö olisi ollut puilla paljailta, toisin

sanoen toimeentulotuen piirissä, joka olisi ollut 100-prosenttisesti tarveharkintainen.

Siinä vaiheessa, kun neuvottelut oli käyty, päädyttiin siihen, että tällaista takarajaa ei tule, vaan kun henkilö niin sanotusti putoaa työttömyysturvalta eli 500 päivää tulee täyteen, niin sen jälkeen 180 päivän jälkeen astuu tarveharkinta voimaan. Niillä henkilöillä, jotka tulevat ensimmäistä kertaa työmarkkinoille ja joilla työssäoloehto ei ole ollut, tarveharkinta on alusta lähtien.

Tätä taustaa vasten on mielenkiintoista tarkastella, mihin suuntaan työmarkkinatukea kaiken kaikkiaan pitäisi kehittää. Kun olen ennen eduskuntaan tuloani hyvän aikaa ollut erällä luukulla, joka ei kylläkään käsitellyt työmarkkinatukea, vaan työttömyysturvaa, käytännössä näin, miten työmarkkinatuki ja työttömyysturva määrittivät ihmisten käyttäytymistä. Aika moni joutui sellaiseen tilanteeseen, että kun tarveharkinta tuli 180 päivän jälkeen, perhe rupeisi laskemaan, miten kannattaa tehdä, kannattaako asua enää yhdessä vai ei. Varsinkin sellaisilla paikkakunnilla, missä asuntoja on enemmän tarjolla, jo kovinkin pienellä laskutoimituksella tuli siihen tulokseen, että kannattaa taloudellisesti asua kahdessa asunnossa ennen kuin yhdessä. Tässähän ei tietenkään ole koko järjestelmän kannalta eikä myöskään näiden perheiden kannalta mitään järkeä.

Väitän, että tämä on ollut suurempi syy siihen, että asutaan kahdessa asunnossa, kuin esimerkiksi yksinhuoltajan korotettu lapsilisä, joka on huomattavasti pienempi summa kuin työmarkkinatuki. Siksi minusta yksinhuoltajan korotetun lapsilisan painottuminen siinä keskustelussa on ollut väärä.

Tässä yhteydessä en voisi myöskään keskustella siitä, että olisi sosiaaliturvan väärinkäyttöä, jos perhe asuu kahdessa eri asunnossa. Se on vain nykyisen järjestelmän hyväksikäyttöä. Meidän pitäisi pystyä luomaan järjestelmistä sellaiset, että ihmisten ei tarvitsisi näiden asioiden takia mennä kahteen asuntoon. Toki olen nähnyt käytännössä senkin, että monen perheen kohdalla juuri se vaihe, kun tarveharkinta alkaa, aiheuttaa myös ihan oikeasti välikiron, kun perheen talous joutuu vielä huonompaan tilanteeseen kuin aikaisemmin on ollut.

Hallitusohjelmassa vasemmistoliiton aloitteesta ja toiveesta saimme hiukan lievennystä tarveharkintaan, mikä on aivan oikea toimenpide. Keskustan vastalauseessa kerrotaan, että vastalauseen mukainen järjestely maksaisi 150 miljoo-

naa. Jos olisi käytettävissä 150 miljoonaa, en missään tapauksessa käyttäisi sitä siihen, että poistaisiin tarveharkinnan kokonaisuudessaan. Jos minulla olisi käytettävissä 150 miljoonaa, käyttäisin sen työmarkkinatuen korottamiseen, koska työmarkkinatuen taso on tällä hetkellä aivan liian alhainen, 121 markkaa plus leikatut lapsikorotukset. Minusta keskusta on tässä ajatuksessaan nyt vähän harhautunut, että tarveharkinta kokonaan poistettaisiin. Voimme arvioida sitä, tarvitseeko esimerkiksi 50 000 markkaa kuukaudessa ansaitsevan henkilön puoliso yhteiskunnalta työmarkkinatukea ja onko hän todellisuudessa edes työnhakijana silloin muuten kuin työmarkkinatuen takia.

Tarveharkintaprosenttia kyllä pitäisi vielä nostaa sen vuoksi, että tällä hetkellä se on vieläkin liian tiukka. Mielenkiintoista on se, miten kokoomus asiaan suhtautui. Kannustinloukku löytyikin siltä puolen, että kun puolison tarveharkintaa nostetaan, puolison ei kannatakaan enää hankkiutua parempiin töihin, koska se vaikuttaisi työmarkkinatukeen. Minusta tämä oli turhan kaukaa haettu perustelu sille, että 15 prosentin korotusta tähän ei olisi tehty, mutta onneksi kuitenkin hallitus tuli toisiin aatoksiin ja toteutti tämän niin kuin hallitusohjelmassa sanotaan. On mielenkiintoista nähdä, miten kannustamista voidaan katsoa hyvin monista eri lähtökohdista.

Meidän pitäisi aina arvioida, kun teemme muutoksia lakeihin, myös sitä, minkälainen järjestelmän pitäisi olla tulevaisuudessa. Olisin toivonut, että valiokunta olisi hieman linjannut sitä, mitä se toivoo tulevaisuudelta, mutta sitä tässä ei tällä kertaa ole tehty.

Olen ollut muutamissa seminaareissa, joissa eräät ministeriöiden virkamiehet ovat heittäneet muun muassa sellaisen ajatuksen, että koko työmarkkinatuesta luovuttaisiin tai se siirrettäisiin kuntien vastuulle, mikä käytännössä tarkoittaisi toimeentulotuen ja työmarkkinatuen yhdistämistä. Minä olen sitä mieltä, että työmarkkinatuella olevat henkilöt pitäisi työllistää mahdollisimman pian, kun he ovat sinne joutuneet. Meidän muutenkin pitäisi tällaista työllinää kannattaa ja hakea sieltä ratkaisuja eikä odottaa, että ihmiset syrjäytyvät ja joutuvat köyhyysloukkuihin niin kuin monien henkilöiden, jotka työmarkkinatuen varaan ovat joutuneet, tilanne on todella vaikea. Tähän puuttui muun muassa kirkon asettama nälkäröyhmä silloin viime kaudella. Jotenkin tuntuu, oliko nälkäröyhmän keskustelu vain vaalienaluskeskustelua, kun se on kovin vai-

entunut sen jälkeen. Toivoisin, että tätä keskustelua voitaisiin jatkossakin käydä.

Ed. R e h u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Huotari totesi, että keskusta on harhapoluilla vaatiessaan tarveharkinnan poistoa kokonaan. Luen valiokunnan mietinnöstä, joka on meidän vastalauseettamme lukuun ottamatta täysin yksimielinen, ajatuksen, johon on helppo yhtyä: "Puolison tulojen aiheuttaman tarveharkinnan lieventäminen on tarkoituksenmukaista ja sen poistaminen olisi sosiaaliturvan yksilöllisyyttä korostava." Ainakin minun ymmärtääkseni valiokunnan käsittelyssä oli myös vasemmistoliiton edustaja. En kiistä sitä ajatusta vääräksi, mitä ed. Huotari sanoi ongelmasta, jos tulotaso toisella puolisoilla on 50 000 markkaa. Mutta kun hän peräsi puheenvuorossaan sitä, että pitäisi katsoa näissä asioissa tulevaisuuteen ja kaipasi valiokunnan kannanottoa tulevaisuuteen, sitä me keskustan jäsenetkin asian käsittelyn yhteydessä olemme peräämässä, ja siihen esityksemme tähtää.

Ed. L. H i l t u n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan saman asian katsoin valiokunnan kannanotoista, mutta itselleni lause, minkä ed. Rehula luki, että puolison tulojen aiheuttama tarveharkinnan lieventäminen on tarkoituksenmukaista ja sen poistaminen olisi sosiaaliturvan yksilöllisyyttä korostava, kuitenkin sai selityksensä seuraavassa lauseessa. Siinä sanotaan, että asian selvittämistä on jatkettava. Näin myös jään odottamaan, mitä kaikkea selvitystyö tuo tullessaan.

Ed. Huotarin puheenvuorossa oli erittäin hyvä katsaus, mikä on kaiken kaikkiaan työttömyysturvan merkitys, miten esimerkiksi tarveharkintaiset avustukset, tulonsiirrot vaikuttavat. Ainahan perheessä tulee pohdiskelua sen jälkeen, kun tarveharkinta tulee eteen, mitä kannattaa tehdä ja mitä valintoja perheessä, suuremmassa tai pienemmässä, todella tehdään. Minäkin koen, että aina ei välttämättä sinukaan ole väärinkäytöksistä kysymys, vaan aidosti pohdiskellaan, mikä on perheen tilanteen kannalta järkevä ratkaisu, jotta selviydytään edes jotenkin seuraavaan päivään.

Siinä mielessä olisin toivonut, että tällaisten ratkaisujen kohdalla mietittäisiin ja linjattaisiin pitemmälle tulevaisuuteen, mitä muutokset merkitsevät ja niiden vaikutusta kokonaisuudessaan. Tätä ymmärtääkseni ed. Huotari myös peräänkuulutti puheenvuorossaan. Kaiken kaikkiaan

työmarkkinatuen merkitys ja työllistäminen olisi ensimmäinen asia: pyrittäisiin työllistämään ja rohkaisemaan työhön kaikin mahdollisin keinoin.

Ed. K e r o l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellä puhunut edustaja pukikin sanoiksi sen, mitä minä juuri ajattelin, että olenko tulkinut aivan väärin, että tällä toimenpiteellä ei aiotakaan edistää työllistymistä ja sitä kautta kannustavuutta, vaan tällä onkin ihan toisenlaiset tarkoituserät.

Ed. H u o t a r i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai tällä on tarkoitus kannustaa nimenomaan työhön, ja kaikki tässä salissa ovat myös varmasti samaa mieltä siitä.

Se, miksi sanoin, että keskusta on harhautunut harhapoluille, johtuu siitä, että kun kaikki tietävät, että meillä on vähän rahaa, kysymys on siitä, haluammeko poistaa tarveharkinnan kokonaan vai mieluummin laittaa ne rahat, jotka olisivat käytettävissä, työmarkkinatuen nostamiseen, koska taso on hyvin alhainen. Se on aivan liian alhainen, kun myös katsotaan, mitkä indeksikorotukset ovat jääneet toteutumatta aika pitkälti koko 90-luvun. Työmarkkinatuen ja peruspäivärahan pitäisi olla jo pitkälti yli 150 markkaa, mutta taloudellisista syistä korotuksia ei ole tehty, ei Ahon hallituksen aikana kokonaisuudessaan eikä Lipposen hallituksenkaan aikana. Meidän pitäisi mieluummin käyttää rahoitusta tähän kuin siihen, että tarveharkinta kokonaan poistetaan.

Mutta jos lähdetään yksilölliseen sosiaaliturvaan, puhutaan samanaikaisesti kansalaispalkasta. Se on toinen keskustelu. En ole kansalaispalkan vastustaja, mutta niin kauan kun ihmiset joutuvat tulemaan toimeen näin pienillä päivärahoilla, korotetaan mieluummin tasoa kuin poistetaan tarveharkinta.

Ed. U o t i l a : Arvoisa puhemies! Samalla tavoin kuin ed. Huotarikin puolustan hallituksen esitystä nimenomaan siitä syystä, että hallitusohjelmaneuvoittelussa nimenomaan vasemmistoliitto haki tarveharkinnan lieventämistä, olisi halunnut lieventää sitä enemmänkin. Tämä oli tulos, joka tiukoissa neuvotteluissa saatiin aikaan. Sen vuoksi varmasti olemme sitä valmiit puolustamaan, vaikka toivommekin pitemmälle meneviä ratkaisuja.

Kannustavuus- ja työllistämisenäkökulman lisäksi tähän mielestäni kuuluu oleellisesti myös

ihmisoikeusnäkökulma. Uskon, että monelle vastoin omaa tahtoaan työttömäksi joutuneelle ja työttömänä olevalle on ollut henkisesti aika raskasta, että hän ei ole saanut pennin penniä yhteiskunnalta, kun hänet on työnnetty työmarkkinoilta sivuun vastoin omaa tahtoaan. Siltä osin kyllä näen tämän myös ihmisoikeuskysymyksenä ja yksilöllisen sosiaaliturvan oikeuskysymyksenä. Sen vuoksi tarveharkinnan lieventäminen on tärkeää.

Tämä ei ole ihan merkityksetöntä kun ajatellaan, että on kuitenkin arvioitu, että työmarkkinatuen piiriin tulee 3 000 uutta saajaa ja noin 10 000:lla työmarkkinatuki tämän seurauksena nousee keskimäärin 25 markkaa. Kustannukset todella ovat 95 miljoonaa markkaa. Se on 95 miljoonan markan tulonsiirto tähän asti ilman etua olleille.

Kun ed. Huotari kysyi nälkätyöryhmän perään, niin sen jäsenenä olleena voin lohduttaa, että vaikka taukoa on ollut, nälkätyöryhmä jatkaa työtään. Marraskuun 30 päivänä on seuraava palaveri. Vaikka työttömyystilanne on helpotunut ja ongelmat varmasti lieventyneet viime vuodenkin aikana, näen kyllä erittäin tärkeänä, että edelleen laajasti yhteiskunnan eri tahot käyvät arvokeskustelua ja tekevät esityksiä kaikkein vaikeimmin syrjäytyneiden toimeentulo-ongelmien poistamiseksi ja pitävät meteliä näistä asioista.

Ed. A u l a : Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoron ed. Huotarin puheenvuoron johdosta.

Olin aika yllättynyt siitä, että hän ei puoltanut työmarkkinatuen tarveharkintaisuuden poistamista kokonaan puolison tulojen suhteen. Sehän olisi perusteltua paitsi yksilöllisyyden myös työttömien tasavertaisen kohtelun näkökulmasta. Eihän meillä peruspäivärahan tai ansiopäivärahan saajiltakaan tutkita puolison tuloja. Kuitenkin tosiasiallisesti meillä on tänä päivänä suurin osa työttömistä työmarkkinatuen saajia. Heitä on reilusti yli 100 000.

Kun puhutaan paljon kannustinloukkuongelmista, niin hyvin monessa tutkimuksessa on todettu, että suurin kannustinloukkupulma, mikä jäi jäljelle edellisellä hallituskaudella tehdyistä pienistä muutoksista, oli juuri työmarkkinatuen tarveharkintaisuus puolison tulojen suhteen. Ed. Huotari totesi, että tarveharkinnan poistaminen maksaisi 150 miljoonaa markkaa. Se ei ole kuitenkaan kuin osatotuus. Tästähän palautuisi valtiolle muun muassa asumistuen

menojen pienentymisenä ja verotulojen kasvuna reilu 40 miljoonaa markkaa. Eli tämä maksaisi reilut 100 miljoonaa markkaa. Nähdäkseni tässä kyllä tämä 100 miljoonaa olisi aika tehokkaasti käytetty myös köyhyyden ehkäisyn kannalta.

Tasokorotus on myös perusteltua. Mutta siinä, ed. Huotari, etenisin mieluummin sitä kautta, että pienten päivärahojen verotusta kevennettäisiin. Nähdäkseni se olisi valtionkin kannalta paljon otollisempi ratkaisu kuin yksinomaan tason korottaminen.

Ed. R ä s ä n e n : Arvoisa puhemies! Mielestäni hallituksen esitys on oikean suuntainen ja osaltaan parantaa eräiden melko pienituloisten perheiden kannustinloukkua. Itse asiassa toivoisin, että jossain vaiheessa koko järjestelmää, perheiden toimeentuloa, tarkasteltaisiin niin, että huomioitaisiin sekä verotuksen että sosiaaliturvan vaikutukset. Monet ongelmat näiden yhteensovittamisessa nimittäin nousevat siitä, että sosiaaliturva on pääsääntöisesti perhekohtaista, kun taas verotus yksilökohtaista, vaikka perhe toimiikin yhtenä taloudellisena yksikkönä. Tämän seurauksena ne perheet, joista tässäkin yhteydessä nyt keskustelemme, maksavat usein sen yhden työssäkäyvän tuloista kohtuuttoman suurta veroa. Eli toinen vaihtoehto olisi ollut lähteä korjaamaan tilannetta kevyemmän perheverotuksen kehittämisellä. Mutta hallituksen esitys vie näiden perheiden kohtelua sinänsä oikeaan suuntaan, jos markoissa lasketaan, ja samaan suuntaan, minkä tekisi kevyempi perheverotus, mutta on valitettavasti vaikutukseltaan melko vähäinen. Sen vuoksi valiokunnan käsittelyssä tuin ed. Rehulan lakialoitetta, vaikka toisaalta olenkin sitä mieltä, että jos puolison tulot ovat vaikkapa 30 000 markkaa, niin kyllä siinä jo tarveharkintaakin voitaisiin soveltaa. Mutta jos katto taas vedetään kovin korkealle, jos se vedetään riittävän korkealle, niin sitten toisaalta ei ole valtiontaloudellista merkitystä jättää näitä muutamia työttömiä ilman tätä tukea.

Halusin todeta tämän pöytäkirjoihin myös sen vuoksi, että nimeni puuttui vastalauseesta. Se jäi siitä erehdyksessä pois, vaikka tuin valiokunnassa ed. Rehulan esitystä ja aion täällä salissa tukea edelleen.

Ed. H u o t a r i : Arvoisa puhemies! Puolison tulojen vaikutus on ollut todella vaikea asia niille ihmisille, jotka ovat tottuneet elämään omilla

tuloillaan, tai sanotaan nyt, että molemmilla perheenjäsenillä, perheenhuoltajilla, on ollut omat tulot. Erityisen vaikeaa se on ollut miehille. Meidän kulttuurimme on vielä sen tyyppinen, että miehet ovat tottuneet ajattelemaan, että heillä täytyy olla omia tuloja, ja se on monta kertaa aiheuttanut todella vaikeita tilanteita perheissä.

Ed. Aulalle sanoisin, että pienten päivärahojen verotus on suurin ongelma tällä hetkellä, totta kai. Se olisi yksi keino, jolla pystyisimme vaikuttamaan siihen, että esimerkiksi työmarkkinatuella olevan yksin asuvan henkilön ei tarvitsisi mennä enää toimeentulotuen asiakkaaksi, niin kuin hän joutuu tällä hetkelläkin vielä menemään.

Tarveharkinnan kokonaan poistamisen hinnaan ei kukaan tiedä, koska todennäköisesti sen jälkeen työttömiksi hakeutuisi sellaisia ihmisiä hakemaan työmarkkinatukea, jotka tällä hetkellä eivät hae sitä sen vuoksi, että tarveharkinta on olemassa, eivätkä sen vuoksi myöskään kirjaudu työttömiksi.

Ed. P e l t o m o : Arvoisa rouva puhemies! Työmarkkinatuen tarveharkintaa lievennetään nyt 15 prosenttia, kuten pääministeri Paavo Lipposen toisen hallituksen ohjelmassakin todetaan. Tämä on mielestäni hyvä askel eteenpäin. Tuen piiriin tulee noin 3 000 uutta tuen saajaa, ja he kaikki ovat jo melkein syrjäytymisuhan alla olevia henkilöitä. Siinä mielessä hallituksen esitys on mielestäni tervetullut uudistus. Onko 15 prosenttia tarpeeksi, siitä voidaan olla monta mieltä, mutta mielestäni valiokunnan mietinnössä tuodaan selkeästi esille se, että asian selvittämistä on jatkettava. Jo tämäkin keskustelu osoittaa sen, että näin on myös meneteltävä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys Suomen sotiin liittyneissä miinanraivaustehtävissä palvelleiden etuuksia koskevaksi lainsäädännöksi

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 62/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 14/1999 vp
Lakialoite LA 55/1999 vp
Toivomusaloite TA 366, 474/1999 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalija terveysvaliokunnan mietintö n:o 14.

Keskustelu:

Ed. Vistbacka: Rouva puhemies! Niin kuin lähetekeskustelussa totesin, tämä laki on sellainen, että siitä on tehty lakialoitteita ja toivomusaloitteita ja muita vastaavia niitten 12 vuoden aikana, jotka minä täällä olen ollut. Sikäli on hyvä, että tämä nyt vihdoinkin ja viimein on saatu hoidettua.

Arvoisa puhemies! Pikkasen ihmettelen sitä, että tässä samalla kertaa ei edes lausumaa ole 26 syntyneitten osalta, joka on toinen asia, joka täällä on pyörinyt niin kauan kuin minä tässä talossa olen ollut. Myös 26 syntyneitten osalta on tehty tänäkin syksynä useampia lakialoitteita ja raha-asiaaloitteita jne. Olisin kyllä toivonut, että valiokunta olisi jollakin tavoin lausumasaan käsittellyt nimenomaan 26 syntyneitä. Mutta toivotaan nyt, että tänäänkin niin paljon kehuja saanut hallitus hoitaisi sitten seuraavan vuoden budjetissa tämän asian.

Ed. Peltomäki: Arvoisa rouva puhemies! Miinanraivaajat tekivät merkittävän työn Suomen siirtyessä sodasta rauhan oloihin ja täyttäessä välirauhansopimuksen ehtoja. Etenkin miinanraivaus on olosuhteiden vaikeuden sekä tehtävien raskauden ja vaativuuden vuoksi ollut paljon rinnastettavissa sodan ajan rintamatehtäviin. Muun muassa tästä syystä perusteita rintamasotilastunnuksen myöntämiseen välittömästi sodan jälkeen tehtyyn miinanraivaukseen osallistuneille on ollut riittävästi.

Itse olen tehnyt asiasta lakialoitteen ja sitä ennen edustajat Pertti Paasio ja Vartiainen, eli asia on ollut vireillä jo useita vuosia. Miinanraivaajien jääminen rintamasotilastunnuksen ulkopuolelle ja toisaalta heidän tekemänsä työn suuri merkitys ovat perusteita erityiselle miinanraivaajatunnukselle. Tunnus oikeuttaa sen saajan eräisiin niistä erityiseduista, joita on myönnetty rintamasotilas-, rintamapalvelus- ja rintamatunnuksen saaneille. Miinanraivaajat ovat keskimäärin saman ikäisiä kuin rintamaveteraanitunnuksen saajat, joten lakiesityksen tarkoittamat edut ovat myös itsenäisen selviytymisen kannalta tarpeellisia heidän elinolojensa, kuntonsa ja terveytensä ylläpitämiseksi.

Rouva puhemies! Olen iloinen, että nyt vihdoinkin miinanraivaukseen osallistuneiden asema tunnustetaan siten, että heille myönnetään

oma miinanraivaajatunnus siihen liittyvine etuineen.

Ed. L. Hiltunen: Arvoisa rouva puhemies! Aivan samoin kuin ed. Peltomäki otti esille, totean, että on tietysti tosi iso asia, että nyt miinanraivaajan tehtävissä olleet henkilöt saavat sen arvostuksen, joka heille olisi tietysti kuulunut jo paljon aikaisemmin. Olemme saaneet kuulla ja lukea sen, että asia on ollut esillä eduskunnassa ja erityisesti sosiaali- ja terveysvaliokunta on evästännyt asiaa hyvin ansiokkaasti. Saamme nyt todeta, että asia etenee, niin kuin varmasti monet henkilöt ulkopuolella odottavat, ja että sitä arvostetaan, mitä nämä sodanjälkeisissä tehtävissä olleet henkilöt ovat oman terveytensä riskillä tehneet, niin että he saavat nyt osoituksen tästä arvostuksesta ja pääsevät näistä etuuksista osallisiksi, ne ihmiset, jotka ovat meille itsenäisyyden tuoneet, palvelleet sodissa ja olleet niissä tehtävissä. Todella ilolla myös totean asian edenneen. Tietysti olisin toivonut aivan samoin täällä esille tulleesta 1926 syntyneiden etuuksien huomioon ottamisesta, niin kuin ed. Vistbacka otti esille, että se asia olisi myöskin tässä yhteydessä edennyt.

Ed. Räsänen: Arvoisa puhemies! Totean vain, että esitys oli todella merkitykseltään suuri miinanraivaajille, ja varmasti sen merkitys heille oli paljon suurempi henkisesti ja tunnustuksena kuin taloudelliselta kannalta. Valiokunnan kuulemisessa, jossa kuulumme näitä miinanraivaajatahoja, kävi ilmi myös se, että vaikka he toisaalta olivat kärsivällisesti joutuneet pitkään odottamaan tätä uudistusta ja tunnustusta, he olivat myös kiitollisia esimerkiksi ed. Peltomäki ja muille, jotka ovat hanketta ajaneet jo viime kaudella ja aiemminkin.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys HE 67/1999 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 15/1999 vp

Lakialoite LA 65/1999 vp

Toivomusaloite TA 434/1999 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaalija terveysvaliokunnan mietintö n:o 15.

Keskustelu:

Ed. Vistbacka: Rouva puhemies! Tämän lakiesitys on erittäin tarpeellinen ja järkevä ja kannatettava siltä osin, että pudotetaan työkyvyttömyysaste 10 prosenttiin. Siitä lausumaesityksestä, joka täällä on, täytyisi todeta kyllä se, että kun puhutaan sotainvalidien työkyvyttömyysasteesta, vähintään 30 prosenttia, ja kun me kaikki tiedämme, minkälaisia kokemuksia, 3—5 vuoden kokemuksia, rintamalla henkilöllä on, nimenomaan sotaveteraaneilla, tuntuisi ihan asialliselta, että tällaiset prosenttimäärät poistettaisiin periaatteessa kokonaan ja kaikki sotaveteraanit pääsisivät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista osallisiksi. Koska heidän ikänsäkin huitelee lähellä 80:tä tällä hetkellä, tuntuu, arvoisa puhemies, hieman lapselliselta, että puhutaan sotainvalidien työkyvyttömyysasteesta, 30 tai jotain muuta prosenttia. Minun päähäni tällaiset eivät enää mene, kun olen joutunut kirjoittamaan eräitä hakemuksia sotaveteraaneille ja kun vanhemmiten ovat ainakin kertoneet, että kaiken maailman painajaisunia rintamaolosuhteista on alkanut tulla. Hämmästelän kyllä sitä ajatusrakennelmaa, joka vakavasti rupeaa puhumaan sotainvalidien työkyvyttömyysasteesta — ja 30 prosenttia.

Ed. Vihriälä: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta on aivan perusteltu ja tarpeellinen, että prosenttiluku pudotetaan nyt 20:stä 10 prosenttiin, ja myös valiokunnan lausumaehdotus. Toivon mukaan hallitus ottaa sen mahdollisimman pikaisesti käsittelyyn. Totean myös omalta osaltani, että kaikki ne lainmuutostoihinpiteet, joilla sotainvalidien ja sotaveteraanien asemaa parannetaan ja voi sanoa helpotetaan — he ovat kaikki ikäihmisiä — ovat varmasti sellaisia asioita, joille uskoi tässä salissa löytyvän suuren yhteisymmärryksen. Totean, että kun aika pitkään olen talossa ollut, olen jättänyt kyseisestä asiasta lakialoitteen, joka on lähetetty valiokuntaan kesäkuun 9 päivänä. Kun täällä todetaan, että lakialoite on saman sisältöinen kuin hallituksen esitys, en voi muuta kuin lämpimästi yhtyä hallituksen esitykseen.

Ed. L. Hiltunen: Arvoisa rouva puhemies! Olen myös itselleni tänne kirjoittanut, että voi,

kunpa olisimme jo nyt voineet yksituumaisesti lähettää viestin kaikille niille, jotka ovat meille ja maallemme mahdollistaneet sen hyvinvoinnin, josta me tällä hetkellä nautimme, itsenäisyyden ja todella hyvän, kauniin maan. Olisimme jo heille voineet osoittaa, ettei enää todella puhuta prosenteista vaan että mahdollistamme kaiken hyvän, kuntoutuksen, terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut, sodissa palvelulle sotaveteraaneille ja invalideille. Lausumaehdotuksessa sanotaan, että sotainvalideille tulee korvata sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista aiheutuneet kustannukset valtion varoista kattavasti. Näin haluaisin nähdä. Se on niin pieni ryhmä, ja todella heillä on paljon sisällä sellaista tuskaa, joka varmasti tietyllä tavalla lieventyisi, jos voisimme tällä tavalla korvata heille sen, mitä he ovat meille antaneet, emmekä puhuisi enää prosenteista.

Mutta periaatteessa onhan tämä sillä lailla hyvä esitys, että näinkin edetään.

Ed. Oinonen: Arvoisa rouva puhemies! Käsittävä asia on kaikin tavoin tärkeä ja sopii toivoa, että se etenee sillä tavalla, kun hyvää tahtoa on.

Eräs ongelmakenttä on noussut. Käyttäisin sanaa ”veteraani-invalidit”, veteraanit, jotka saattavat olla tietyllä tapaa sotainvalidejakin. Kaikki ikääntyvät, mutta heidän keski-ikänsä on korkea ja he ovat syvästi sairaina eri hoitolaitoksissa. Välttämättä ei ole invalideittia tullut sodassa, mutta he ovat ehkä sodan veteraaneja ja siellä sairaalassa ovat sitten kyvyttömiä nauttimaan niitä etuja, joita monessa suhteessa olisi muutoin mahdollista saada.

Toivon, että tähän erityiskysymykseen vielä kiinnitetään huomiota. Nimittäin sitten puoliset kokevat, että maksettavana on varsin kalliita laitoshoidon kustannuksia. Toivon, että tähän kysymykseen, josta käyttäisin sanaa ”veteraaniinvalidien asema”, kiinnitettäisiin jatkossa huomiota.

Ed. Räsänen: Arvoisa puhemies! Tähän keskusteluun haluan vain todeta, että valiokunnassa keskusteltiin siitä, olisiko meidän jo nyt lain ollessa auki pitänyt ryhtyä tarttumaan ponnen kuvaamaan ongelmaan, mutta ajattelimme, että on hallituksen velvollisuus tähän puuttua. On kuitenkin selvä se, että hallituksen tulisi tähän ponteen tarttua välittömästi, koska sotainvalidit ovat iäkkäitä eikä voida ajatella, että seuraavalla vaalikaudella asiaa korjataan, koska monen kohdalta se on jo liian myöhäistä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus toiminnastaan vuonna 1998

Lähetekeskustelu
Kertomus K 10/1999 vp

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin perustuslakivaliokuntaan.

Keskustelu jatkuu:

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa puhemies! Tozellakin tämä on lähetekeskustelu ja jatkokeskustelua. Viimeksi puhuttiin hyvin paljon lääkarinlausunnoista eläkeasioissa, niin kuin tässä salissa kovin usein ennenkin. Monet olivat valmiita katsomaan, että kun kerran potilaan tutkinut lääkäri on kirjoittanut potilaalle niin sanotusti eläkepaperit, on kummallista, että sitten Helsingissä niin sanotut paperilääkärit päätyvät toiseen tulokseen.

Olen näiden asioiden kanssa työskennellyt vuosikymmeniä siviilissä enkä sitä lainkaan ihmettele, että näissä tapahtuu niin paljon väärinkäsityksiä. Nimittäin usein on niin, kuin eräs korkeimman hallinto-oikeuden jäsen hyvin kauniisti kuvasi, että lääkärit ovat joskus tilannevaikutusalttiita eli on vaikea ihmiselle, jonka kanssa on ehkä pitkäaikainen suhde, sanoa suoraan, etteivät sinun vaivasi nyt riitä tällä kertaa vielä eläkepapereihin.

Olin viime viikonlopulla eräässä Itä-Suomen kaupungissa puhumassa sikäläisen Duodecimin tilaisuudessa noin 50 lääkärielle lääkäreiden ja potilaiden oikeusturvasta, ja tämä kysymys nousi jälleen keskusteluun. Siellä eräs minua jo huomattavasti vanhempi hyvin kokenut lääkäri sanoi, että häntä vaivaa se, että lääkärit päivittäin rikkovat valansa kirjoittamalla kaikenlaisia todistuksia ihmisille. Kentänkin monet ihmiset myöntävät, että näitä tulee joskus kirjoitettua aika kevyesti. Hän kyseli, kauanko näin voi jatkua.

No, minun mielestäni niin ei pitäisi jatkua yhtään päivää vaan jokaisen pitäisi selvittää, mikä on tämän ihmisen ammatti silloin, kun hän kirjoittaa niin sanottuja työkyvyttömyyspapereita. Nimittäin ammatit ovat hyvin erilaisia, edellyttävät hyvin erilaisia tietoja, taitoja ja kykyjä.

Nykyinen työttömyystilannehan on tehnyt sen, että paljon ihmiset toivovat pääsevänsä eläkkeelle ja toiveet muuttuvat vahvaksi haluksi ja sitten ihminen itsekin uskoo tietysti ennen pitkää olevansa työkyvytön, ja näinhän näissä monta kertaa sitten käy, että kun ihminen on itselleenkin uskotellut pitkään ja pitkään pyrkinyt eläkkeelle, ennen pitkää hän onkin kykeneväinen enää vain eläkkeelle eikä kykene enää toimimaan missään ammatissa. Mutta ei se ole aina täällä Helsingin päässä asioita arvioivan lääkärin vika, vaan usein on vika siellä primääripisteessä. Siihen pitäisi myös saada korjausta.

Toinen asia, josta aika paljon viime kerralla keskusteltiin, ovat kantelut. Joku toi ilmi esimerkkejä niistä kanteluista, joita hänen silmiensä ohi oli kulkenut. Toteaisin, että kanteluthan ovat vain jäävuoren huippu. Eivät niiden välityksellä tule kaikki epäkohdat lainkaan esiin, ja usein on niin, että ihmiset eivät uskalla edes kannella vaan he pelkäävät varsinkin juuri terveydenhuollossa, että jos kantelen, saan entistä huonomman kohtelun. Siksi minun mielestäni erittäin tärkeätä olisi, että kentälle tehtäisiin tarkastuskäyntejä.

Nyt, kun keskusvirastot on lakkautettu ja lääninhallituksia on ajettu alas, olisi erittäin tärkeätä, että esimerkiksi eduskunnan oikeusasiamies voisi tehdä nykyistä enemmän tarkastusmatkoja. Tiedän, että oikeusasiamies näitä tarkastuskäyntejä tekee ja apulaisoikeusasiamiehet niitä tekevät, mutta heidän voimavaransa ovat tietysti kovin rajoitetut. Toivoisin, että kenttäkäynteihin voitaisiin irrottaa nykyistä enemmän väkeä.

On nimittäin erittäin tärkeätä, että siellä kentällä joskus joku näkyykin. Kaikkihan me tiedämme, että liikkuva poliisikaan ei soitele Helsingistä puhelimella ihmisille: "Älkää siellä Itä-Suomessa, Keski-Suomessa ja Pohjois-Suomessa ajako ylinopeutta!", vaan poliisin näkyminen on erittäin hyvä. Näin on myös muilla alueilla tilanne. Jos siellä silloin tällöin joku käy tarkastamassa, sillä on oma vaikutuksensa toimintaan. Se on myös virkamiesten oikeusturvan kannalta tärkeätä, erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa voimavarat vähenevät ja vaatimukset kasvavat.

Usein moite kohdistuu yksittäiseen virkamieheen silloinkin, kun maalitaulun pitäisi oikeastaan olla poliittinen päätöksentekijä. Kun voimavaroja johonkin toimintaan on osoitettu liian vähän, ryöpyn niskaansa saa hyvin helposti varsinkin kunnassa yksittäinen virkamies.

Toivoisin, että myös näihin voimavarakysymyksiin eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian

edustajat kiinnittäisivät nykyistä enemmän huomiota.

Riitta-Leena Paunion kirjoituksessa, jota joku viime kerralla, kun asiasta keskusteltiin, siteerasi, on osittain todettukin tämä, että ihmiset eivät saa yhdenvertaisesti palveluja eri puolilla maata, ja todettu myöskin se asia, ettei ongelman ratkaisuun itse asiassa tällä hetkellä ole oikeastaan mitään keinoja käytettävissä. Kuten olen monta kertaa aiemminkin sanonut, minusta tarvittaisiin lainsäädäntöä, jolla voitaisiin kuntia ja joissakin tapauksissa jopa valtion viranomaisia saada tehostamaan toimintaansa.

Sitten eräs asia vielä, josta haluaisin todeta, on lääninhallitusten voimavarat ja se, että lääninhallitukset eivät ole pystyneet, kuten kertomuksesta ilmenee, aina riittävän joutuisasti suorittamaan esimerkiksi lääkärin vastaanoton tarkastusta. Siellä on muistaakseni tapaus, jossa lienee noin 1,5 vuotta kulunut siitä, kun Oikeusturvakeskus on kehottanut tarkastuksen tekemään, ja olen ymmärtänyt, että oikeusasiamiehen kansliassa jopa poikkeuksellisesti mietittiin syytteen nostamista. Mutta tässäkin tapauksessa uskon, että maalitauluna ennemminkin voisi olla organisaatio kuin yksittäinen virkamies. Me tiedämme, että voimavarat ovat erittäin pienet ja niitä on viime aikoina vähennetty.

Eräs ammattikunta, jonka kokoonpanosta olen hyvin huolissani nimenomaan terveydenhuollon valvonnan kannalta, on oikeuslääkärit. Heitä on kaiken kaikkiaan erittäin pieni joukko tässä maassa, ja kun yliopistojen voimavaroja vähennetään, heitä ei pystytä riittävästi kouluttamaan. Muutaman vuoden kuluttua uhkaa 27:stä 19 jäädä eläkkeelle. Riittävää jälkikasvua ei ole, joten tämä on minun mielestäni myöskin terveydenhuollon valvonnan ja laaduntarkkailun kannalta erittäin tärkeä ja ajankohtainen aihe.

Ed. K u o p p a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kokkonen totesi, että lääkärit sosiaalisen paineen johdosta kirjoittavat liian helposti henkilöille, omille potilailleen, työkyvyttömyyseläkepapereita ja sen tähden hylkyprosentit ovat nousseet niin suuriksi. Minua ihmetyttää suuresti se, kun 80-luvulla lääkäreillä ei tällaisia sosiaalisia paineita ollut ja silloin työkyvyttömyyshylkäysprosentit olivat huomattavasti pienemmät, mistä nämä paineet ovat nousseet. Nyt ovat hylkäysprosentit yli 20 prosenttia, joissain eläkelajeissa jopa yli 30 prosenttia. Mielestäni tämä ei ole hoitavien lääkäreiden lieventyneestä linjasta johtuva kehitys, se on aivan selvästi

nähtävissä näissä tilastoissa, vaan kehitys on nimenomaan tapahtunut vakuutusyhtiöiden asiantuntijalääkäreiden toimesta. He ovat kiristäneet linjaansa merkittävästi, ja se on johtanut eläkepäätösten hylkäämisiin ja siihen, että ihmiset joutuvat suoraan sanoen heitteille, koska he eivät ole työkykyisiä, he eivät ole työkyvyttömiä ja he eivät tule saamaan silloin mistään minkäänlaisia korvauksia ja heille tulee myöskin suuria oikeusturvan menetyksiä, koska jälkikäteen näitä menetyksiä ei korvata. Vakuutusyhtiöt ovat täysin vastuusta vapaita, vaikka ovat tehneetkin ehkä vuosien kuluttua jälkeenpäin muutettavia päätöksiä, mutta eivät joudu mihinkään korvauksiin. Mielestäni tässä ei pidä syyttää hoitavia lääkäreitä vaan pitäisi mennä sinne pesäpaikkaan eli vakuutusyhtiöihin.

Ed. K a u t t o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tiedän, että ed. Kokkonen tuntee hyvin tämän sektorin, ja minä puolestani uskon hänen näkökantaansa, että saattaa lääkäreilläkin olla tiettyjä sosiaalisia paineita, jotka sitten ehkä vaikuttavat arviointiin, koska lääkäritkin ovat ihmisiä siinä missä me kaikki muutkin. Mutta en minä kokisi tässä ongelmana niinkään sitä, että paperit ovat tammöisten lääkäreitten lähettämät, vaan tiedän, että sitten kun jotkut näistä tapauksista menevät pitkälle, on useiden lääkäreiden lausuntoja ja ne saattavat olla hyvinkin ristiriitaisia. Siinä vaiheessa, kun ihminen on joutunut tähän kierteeseen, usein tulevat myös niin sanotut psyykkiset syyt leimaamaan, ja saatinkin käydä niin, että sitten väitetäänkin, että kaikki muut vaivat johtuvat psyykkisistä syistä.

Siinä mielessä minusta eduskunnan oikeusasiamiehen hiljattain ilmestynyt artikkeli asiasta oli erittäin hyvä, että meille tehtäisiin jokin semmoinen elin, joka pystyisikin sovitteluun näitä tapauksia. Toivon, että nyt, kun tätä asiaa viedään eteenpäin ja käsitellään, eduskunta ottaisi tällaisen mahdollisuuden huomioon kannanotoissaan.

Ed. K a r p i o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tiedän hyvin, että ed. Kokkosella on korkea asiantuntemus aikaisemman työnsä johdosta eläkepäätöksiin liittyvissä asioissa. Yllättävää oli kuitenkin hänen toteamuksensa siitä, että lääkärit rikkoisivat valansa kirjoittaessaan työkyvyttömyyspapereita asiakkaittensa kannalta. Omakohtaisesti olen tehnyt monia valituksia kansalaisten puolesta niin eläkelautakuntaan kuin vakuutusoihteeseenkin, ja

melkein säännönmukaisesti päätökset ovat olleet kielteisiä ja ne ovat noudatelleet nimenomaan vakuutusyhtiöiden lääkärien antamia lausuntoja. Varmasti myöskin oikeusasiamies kannanotoissaan on joutunut ottamaan näihin asioihin kantaa, eivätkä ne ole olleet niitä helpoimpia.

Ed. L. Hiltunen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todella asiantunteva puheenvuoro ed. Kokkosella. Kantelut ovat vain jäävuoren huippu, ja kun näin on, ajattelin, miten todella saadaan aikaan se, että kansalaiset saisivat oikeat tiedot oikeuksistaan kentällä, miten se tapahtuu tarkastusmatkojen kautta. Sitten eri laitoksissa ja kentällä ne, jotka näiden asioiden kanssa ovat tekemisissä, tietävät myöskin, että on jokin tällainen järjestelmä, joka todella valvoo ja kiertää myöskin siellä kentällä. Minä näkisin, että siihen pitää luoda jokin selvä toimiva malli ja järjestelmä ja että nämä voimavarat mahdollistetaan niin, että kun tulee virheratkaisuja, joita tällä hetkellä esimerkiksi terveydenhuollossa on pelättävissä jo, kun riskirajoilla työskennellään, myöskin sitten, kun oikeusasiamies joutuu huomauttamaan tai moitteita antamaan, nähdään ne voimavarat, joilla nämä henkilöt ovat töitä tehneet ja joutuneet mahdollisesti virheittekin kanssa tekemisiin, että ei aina vain tyydytä moitteeseen vaan myöskin resursoidaan sekä taloudelliset että myös henkilöresurssit ja ennen kaikkea paneudutaan tiedottamiseen ja aikaansaadaan yhdenvertaiset palvelut koko maassa.

Näen, että tässä on tarpeen lainsäädännön uudistaminen. Ennen kaikkea on tarvetta saada lainsäädäntö, miten näitä toimia valvotaan. Viimeksi tänään olen keskustellut henkilön kanssa, joka ei edes tiennyt, miten hän voisi kantelun tehdä. Hänellä oli monia ongelmia. Pelkkä tieto siitä, miten lähestyä oikeusasiamiestä ja näitä valtion virkamiehiä, helpotti.

Vielä lyhyesti eläkepäätösten valmisteluihin. Ed. Kokkosella on asiantuntemusta tässä, mutta näen myös, että erilaiset lausunnot ovat ristiriitaisia keskenään.

Ed. Kokkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ongelma on juuri se, että lausunnot ovat ristiriitaisia keskenään. Mutta meillä on pyritty nyt sellaiseen järjestelmään, että ensinnäkin satoja vakuutuslääkäreitä on koulutettu tällä hetkellä juuri siitä syystä, että päästäisiin tästä tilanteesta pois.

Ed. Kuoppa, tämä on jossain määrin ikuisuus-

ongelma. Lähes 30 vuotta, jotka nyt olen toiminut terveydenhuollon alueella erilaisissa tehtävissä, on jatkuvasti pidetty koulutustilaisuuksia, mutta jatkuvasti on törmätty samoihin ongelmiin. Nämä ongelmat varmaan poistuvat sitä myöten, kun saamme keskussairaaloihin moniammatilliset tiimit. Osassa näitä jo on sellaisia, jotka käsittelevät asioita monipuolisesti. He näkevät ja tapaavat silloin kyseisen ihmisen. Uskon, että tämä on se ainoa tie, jota on edettävä.

Totean myös muille puhujille, että eihän tämä koko ongelma tyhjenny kentän lääkäreiden lausuntoihin vaan kyllähän epäkohtia on tietysti näissä kaikissa. Usein myös muutoksenhakuelimissä ja asiantuntijalausuntojen jälkeen päätöksiä muutetaan.

Mitä tulee kanteluihin ja jäävuoren huippuun, ed. L. Hiltuselle toteaisin, että meillä on Suomessa kuitenkin kansainvälisesti vertaillen erittäin hyvä järjestelmä. Meillä on useita viranomaisia, joihin voi olla yhteydessä. Meillä on myös potilasasiamiehet ja ensimmäinen laki, joka koskee potilaan oikeuksia. Missään muualla maailmassa ei vielä siihen aikaan, kun me saimme sen säädettyä, ollut sen tyyppistä lakia. Nyt niitä alkaa olla muuallakin.

Ed. Vistbacka: Arvoisa puhemies! Olen pyytänyt tämän puheenvuoron 8.10. ed. Vähänkin puheenvuoron johdosta, joka kosketteli silloin omaa puheenvuoroani, jonka aikoinaan täällä käytiin, kun sanoin, että toivoisin, että ihmiset eri puolilla maata saisivat suhteellisesti ottaen tasa-arvoisen kohtelun. Silloin ed. Vähänäkki totesi puheenvuorossaan, että puheenvuoroni ei ollut asiallinen, koska puhuin suhteellisesta tasa-arvosta, hänen mielestään pitäisi olla ehdoton tasa-arvo. Mutta valitettavasti, niin kuin kaikki tiedämme, se ei ole mahdollista tässä maassa ainakaan silloin, kun haja-asutusalueita rokotetaan koko ajan ja palveluja heikennetään niillä alueilla.

Arvoisa puhemies! Halusin tulla puhujakorokkeelle, koska kaksi minuuttia ei olisi ehkä riittänyt. Palaisin nyt nimenomaan lääkärinlausuntoihin, joista ed. Kokkonen aloitti. 12 vuoden kokemuksella, joka minulla on tässä talossa — tänäänkin olen yhden hakemuksen kirjoittanut koskien autoveron palautusta — valitettavasti on tullut se käsitys, että vanha sanonta, jonka mukaan sen lauluja laulat, kenenkä leipää syöt, pitää valitettavan hyvin paikkansa näissä asioissa.

Yhdyn täysin ed. Kuopan käsityksiin, mitä

hän sanoi. Olen todennut nimenomaan autoveronpalautusasioissa, että kun rahaa on ikään kuin vähemmän käytössä, kiristetään tulkintaa. Sen seurauksena esimerkiksi henkilö, joka aikaisemmin on saanut 60 prosentin invaliditeetin perusteella autoveron palautusta, nyt vuosien jälkeen on ikään kuin parantunut osittain eikä hänen invaliditeettiprosenttinsa olekaan se 60, jolloin autoveronpalautusta ei saa, vaikka ainakin maallikon silmissä näyttää siltä, että vammat ovat vuosien saatossa vain pahentuneet.

Nämä ovat niitä kokemuksia, joita itse olen joutunut käsittelemään aika paljonkin. Eduskunnan oikeusasiamiehen läsnäollessa kerroin erään kantelutapauksen, jonka tein eduskunnan oikeusasiamiehen toimistoon nimenomaan autoveronpalautusasiassa. Silloin minun mielestäni eduskunnan apulaisoikeusasiamies Jonkka aivan väärin päätöksessään totesi, ettei ole heidän asiansa arvioida invaliditeettiprosenttia.

Mutta niin kuin totesin eduskunnan oikeusasiamiehen läsnäollessa täällä, minä vain en voi ymmärtää sitä, eikä ihmisellä ole minkäänlaista mahdollisuutta kannella niistä viranomaispäätöksistä, joita on tehty, kun ilmiselvästi, ja jälleen käytän sanaa "maallikon silmissä", on niin sanottu asiantuntijalääkäri antanut käsittämättömän lausunnon. (Ed. Kokkonen: Valittaa voi!) — Oli kaikki valitustiet käyty. Korkein hallinto-oikeus ei antanut muutoksenhakulupaa.

Arvoisa puhemies! Kun nyt on lähetekeskustelu eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksesta vuodelta 1998, täällä on eräs tapaus, joka uskoakseni kiinnostaa aika useaa kansanedustajaa. Se on sivulla 141 ja koskettaa niin sanottua Oswald O. Laakson tapausta, jota on puitu perustuslakivaliokunnassa ja monessa muussakin paikassa. Mutta nyt, kun asia lähti purkautumaan eduskunnan oikeusasiamiehen erään ratkaisun perusteella, Laakso poistui keskuudestamme. (Ed. Kokkonen: välihuuto) — Anteeksi? (Ed. Kokkonen: Olen ihmetellyt, miksei häneltä tule enää kirjeitä!) — Tämä ratkaisu koskettaa kansanedustajia. Mielestäni eduskunnan oikeusasiamies on aika mielenkiintoisella tavalla todennut, että eduskunnan tehtäviin kuuluu myös julkisen hallinnon valvonta. Tämä edellyttää tehokasta mahdollisuutta viranomaistoimintaa koskevien tietojen saantiin. Asiahan juontaa siihen, että Jyväskylän poliisilaitokselta ei saatu tietoon, ketkä kaksi poliisia olivat siellä liikenneonnettomuuspaikalla, ja siitä koko vyyhti lähti pyörimään. Se pyöri useamman kansanedustajan pöydälläkin, myöskin perustuslakivaliokunnassa, ja

erilaisia kanteluja oli sekä oikeuskanslerille että eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Viimeisen kirjoituksen jälkeen eduskunnan oikeusasiamiehelle asia lähti rullaamaan sillä tavoin, että poliisilaitos ilmoitti eduskunnan oikeusasiamiehen toimistoon näiden kahden kons- taapelin nimet, joita Laakson oli tarkoitus kuulla sitten käräjäoikeudessa, mutta, niin kuin totesin, hän poistui keskuudestamme ennen sitä oikeudenkäyntiä.

Päätökseen liittyy yksi mielenkiintoinen asia mielestäni, ja se koskettaa kansanedustajan oikeutta saada maksutta jäljennöksiä viranomaisten hallussa olevista asiakirjoista. Päätöksessä todetaan, että tästä ei ole säädetty erikseen. Tämä asia ei ole aikaisemmin tullut mieleeni, mutta kun tämän päätöksen luin, jäin pohtimaan, että tähän ehkä pitäisi saada jonkinlainen muutos, koska tässä on poliisilaitos perustellut nimenomaan sitä, että koska asiakirjajäljennöksiä ei voida veloituksetta antaa, poliisilaitos on katsonut, että ei lähetä pyydettyjä papereita, asiakirjoja, lainkaan.

Tämä saattaa nyt muodostaa erään esteen nimenomaan siinä toiminnassa, joka kuuluu eduskunnan tehtäviin ja mitä moni kansanedustaja varmasti joutuu tekemään. Kun asia tulee julkiseksi, toivoisin, että perustuslakivaliokunta — täällä ei ole ilmeisestikään yhtään perustuslakivaliokunnan jäsentä, ed. Kokkonen on — tähän asiaan kiinnittäisi huomiota käsitellessään tätä kertomusta, koska mielestäni, kun asia on konkretisoitunut kirjoituksessa eduskunnan oikeusasiamiehelle ja tässä päätöksessä nimenomaan, olisi hyvä perustuslakivaliokunnan selvittää tätä ja ottaa mahdollisesti jonkinlainen kanta ja mahdollisesti tämän talon johdon kanssa keskustella, mitä asian hyväksi mahdollisesti voitaisiin tehdä, jotta kansanedustajat, joilla halua on, pystyisivät valvomaan myöskin julkista hallintoa.

Ed. K a r p i o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Vistbacka puheenvuorossaan käsiteli erään jyväskyläläisen henkilön tapausta, joka nyt on jo tosin kuollut, eikä asiasta sen enempää. Mutta siinä — ed. Vistbacka on myöskin taustaltaan poliisi — ihmettelen hivenen asian käsittelyä, koska tämä vähäinen kolaritapaus oli ollut vuosikaudet esillä. Jyväskylän poliisi ilmoitti, että sitä on kyllästymiseen saakka vuosikaudet käsitelty. Minusta tässä on kyseessä myöskin poliisin oikeusturva ja se, kuinka paljon poliisin pitää asiaa tutkia, kun on muutenkin kova pula työvoimasta ja työpaineet päällä. Jos

sitten kansanedustajat pyytävät maksutta pape-reita, jotka ovat aivan varmasti saatavissa muu-takin kautta, siinä myöskin poliisin oikeusturva on jo kärsimässä tässä tapauksessa.

Ed. V i s t b a c k a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt ed. Karpio on väärällä tiellä. Nyt ed. Karpio ei ymmärtänyt sanomaani, koska kyse oli nimenomaan siitä, että poliisilaitos ei ilmoittanut niiden kahden konstaapelin nimeä, jotka olivat siellä onnettomuuspaikalla, jotka olivat nähneet ja suorittaneet sen mittauksen. Myöskään perustuslakivaliokunta ei silloin saanut niitä nimiä, kun niitä yritettiin kaivaa, kun asiaa käsiteltiin perustuslakivaliokunnassa silloin, kun itse olin perustuslakivaliokunnan jäsen. Ainoastaan kirjoitukseen, joka eduskunnan oikeusasiamiehelle sitten saatettiin, saatiin näiden kahden konstaapelin nimet. Tämähän se idea varsinaisesti tässä oli. Minä ymmärrän, mitä ed. Karpio yleisesti ottaen tarkoittaa, mutta nimenomaan tähän tapaukseen ed. Karpion käyttämä puheenvuoro ei sopinut lainkaan.

Ed. H u o t a r i : Arvoisa puhemies! Siitä on jo niin kauan, kun tätä asiaa edellisen kerran käsiteltiin, että en löytänyt enää niitä papereita, joihin olin muistiinpanot laittanut, mutta asiat ovat toki mielessä.

Oikeusasiamiehen toimenkuva on hyvin laaja, siinä mielessä varmaan hyvin mielenkiintoinen myös. Varmasti oikeusasiamiehen toimistoon tulee kaikkea maan ja taivaan väliltä, kaikenlaisia asioita. Sieltä sellaisten asioiden löytäminen, joilla on laajempaa merkitystä, on varmasti vaikea asia. Monesti jotkut hyvin pienetkin asiat voivat olla merkityksellisiä pitkällä tähtäimellä ja yleisesti.

Mielestäni apulaisoikeusasiamies Paunio on puuttunut hyvin tärkeään asiaan julkisuudessa eli subjektiivisiin oikeuksiin. Kunnat, tai sano-taan, että ainakin osa kunnista, on suhtautunut hyvin nuivasti siihen, että valtio määrittellee sen, mitä kunnan pitäisi tehdä. Subjektiiviset oikeudet ovat ongelmallisia suhteessa kunnan itsemää-räämis-oikeuteen. Mutta kun kunnille on valtion-osuusudistuksen myötä annettu mahdollisuus itse päättää laajemmin asioistaan, samalla kuitenkin eduskunta on halunnut muutamia asioita määritellä, joihin kaikilla ihmisillä tulee olla oi-keus.

Erityisesti nämä asiat koskevat monia lasten ja vammaisten saamia etuuksia. Jostakin kummas-ta syystä nämä ryhmät näyttävät olevan ne, mit-

kä monissa kunnissa joutuvat peräämään omia oikeuksiaan lääninoikeuksien kautta ja loppujen lopuksi oikeusasiamiehen kautta. Kuntien itse-määräämis-oikeus on monissa kunnissa mennyt siihen, että lapset ja vammaiset eivät ole saaneet sitä asemaa, joka heille lain mukaan kuuluu, vaikka heille on annettu subjektiivisia oikeuksia. Mielestäni on täysin oikein, että apulaisoikeus-asiamies Paunio on asiaan julkisuudessa hyvin voimakkaasti puuttunut.

Toinen asia, josta haluaisin tässä yhteydessä keskustella, on oikeusasiamiehen kanslian työ-määrä ja se, miten voitaisiin vaikuttaa siihen, että asioita ei tarvitsisi niin paljon viedä näin korkeal-le tasolle saakka. Yksi järjestelmä on jo osittain helpottanut tilannetta eli potilasasiamiesjärjes-telmä, jossa niin sanotusti kenttätasolla on jo henkilö, joka neuvoo asiakkaita siinä, mitkä ovat oikeat valitustiet ja miten asioissa pitää menetel-lä. Sosiaalipuolella ei tällaista kuitenkaan ole käytössä, ja terveydenhuollon puolellakin poti-lasasiamiesjärjestelmä on siinä mielessä ongel-mallinen, että potilasasiamies on palkattu saman laitoksen palkkalistoille kuin mistä valitus yleensä tehdään. Se on mielestäni suurin ongelma asi-assa. Vaikka kuinka potilasasiamies yrittäisi kat-soa asioita puolueettomasti, ei voi mitään sille, että usein vaikuttaa asiaan, että henkilö saa palk-kaa kyseisestä laitoksesta.

Pohdin asiaa erityisesti siinä yhteydessä, kun viime talvena oli eduskunnan sosiaali- ja terveys-valiokunnassa laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. Tässä yhteydessä valio-kunnassakin pohdimme sitä, pitäisikö sosiaali-puolelle saada asiamiesjärjestelmä. Kun vielä sen jälkeen olen asiaa lisää pohtinut, olen tullut sii-hen tulokseen, että järjestelmä voisi olla sellai-nen, että olisi sosiaali- ja terveydenhuollon asia-mies, jolloin kaikki tehtävät kuuluisivat samalle henkilölle eikä olisi ongelmaa siitä, kummalle nämä kuuluisivat. Henkilön pitäisi olla valtion palkkalistoilla, täysin irrallaan siitä järjestelmästä, johon valitukset yleensä kohdistuvat.

Näin voitaisiin ehkäistä valtavaa asioiden tul-vaa oikeusasiamiehen kansliaan. Toki sinne asioita sen jälkeenkin menisi ja pitääkin mennä laajemman vaikuttavuuden kannalta, mutta asi-akkaiden oikeusturvan kannalta olisi erittäin tär-keää, että heillä olisi lähetyvillä henkilö, jolta he voivat kysyä apua.

Kansanedustajathan joutuvat monta kertaa toimimaan tavallaan sosiaaliturva-asiamiehinä ja neuvomaan kansalaisia jopa tekemään vali-tuksia. Minusta se on vähän kyseenalaista siinä

mielessä, että ainakin kun itselleni tulee tällaisia papereita, on vähän vaikea miettiä sitä, voiko itse olla esimerkiksi valittajana valtakirjalla vai miten asia pitäisi hoitaa. Osittain tunnen joissakin asioissa olevani jäävi. Mieluummin jättäisin kansanedustajan tehtävän neuvontapuolelle ja yhteiskunnalla pitäisi olla sellaiset organisaatiot, jotka hoitaisivat asian käytännössä.

Eläkkeelle pääsemisen vaikeudesta salissa on paljon puhuttu, ja siitä puhutaan paljon myös muualla. Muun muassa Kelan valtuutetut ovat asiaa pohtineet, ja asia on siellä tällä hetkellä vielä kesken. Tosin Kelan rooli eläkepääöksissä alkaa aika voimakkaasti aikojen kuluessa vähentyä pohjaosan poistamisen myötä.

Ed. Kokkonen käytti puheenvuoron, jossa oli kovin paljon asiantuntemusta. Totta kai hänellä on pitkä taival näissä asioissa siviilipuolelta, ja myös eduskunnassa hän on ollut erittäin kiinnostunut eläkeasioista. Ilmeisesti ed. Kokkonen tahottomatta puheenvuorosta jäi se käsitys, että ongelma olisi vain se, että lääkärin eivät välttämättä pysty sanomaan asiakkaalle suoraan. Tämä on varmasti yksi ongelma niissä tapauksissa, joissa hoitosuhde on kovin pitkä, mutta on hyvin paljon ihmisiä, jotka eivät saa myönteistä eläkepääöstä, vaikka se heille kuuluisi, ja jotka ensimmäistä kertaa menevät erikoislääkärin luokse ja saavat sieltä lausunnon.

Eriyisen ongelmallinen tilanne on mielestäni silloin, kun henkilölle on tehty kuntoutustutkimus jopa Kelan omassa kuntoutuslaitoksessa, jossa kaikki asiantuntijat ovat sitä mieltä, että työkykyä ei enää ole jäljellä riittävästi, vaan henkilöllä pitäisi olla oikeus eläkkeeseen. (Ed. Kokkonen: Silloin he sen yleensä saavat, en tiedä yhtään toisenlaista tapausta!) Kelan valtuutettujen ollessa vierailulla Kelan kuntoutuslaitoksessa Turussa kuntoutuslaitoksen johtaja oli hieman pettynyt siihen, että heidänkin lausuntoihinsa tulee kielteisiä päätöksiä, ja tästä asiasta on keskusteltu. Itsekin olen nähnyt useita sellaisia papereita, joissa kuntoutustutkimuksen jälkeen, työkokeilujen jälkeen ja hyvin monen erikoislääkärilausunnon jälkeen vielä on kielteinen päätös, eli siis ongelma on olemassa.

Mutta ymmärrän sen kyllä, että vakuutuslääkäreillä on todella vaikea tehtävä selvittää se, milloin on kysymys sosiaalisesta avunannosta tai siitä, että ei pysty kertomaan potilaalle, että hänellä ei ole oikeutta ja milloin on kysymys oikeasta tilanteesta. Mutta ehkä siihen pitäisi löytyä ratkaisu kuulemisesta, joka tämänhetkisen lainsäädännönkin mukaan on mahdollinen, mutta

en ole kyllä kuullut, että sitä kovinkaan paljon käytettäisiin. Ehkä tähän suuntaan tavalla tai toisella pitäisi mennä. Se voisi ehkä lisätä valitus-ten määrää, mutta uskoisin, että siihen pystyttäisiin löytämään jokin järkevä ratkaisu.

Ihan lopuksi haluaisin vielä lyhyesti mainita ylivelkaantuneet henkilöt ja heidän tilanteensa. Kansanedustajillekin tulee paljon heiltä palautetta ja aika epätoivoisiaakin kirjeitä. Olen miettinyt sitä, voisimmeko tehdä Suomen kansalaisten milleniumanteeksiantamisen, kun hallitus on antanut rahaa köyhien maiden velkojen anteeksiantamiseen muun muassa Mosambikille ja eräille muille maille. Tämä on asia, joka pitäisi tutkia hyvin tarkkaan. Ylivelkaantuneissa on paljon sellaisia henkilöitä, jotka ilman omaa syytään ovat joutuneet tähän tilanteeseen laman ja devalvaatioiden ja monien muiden tällaisten syiden vuoksi. Tiedän, että asia on vaikea, mutta jotakin tälle asialle pitää tehdä. Ei riitä, että eduskunnassa käydään tästä useita keskusteluja, vaan käytännön toimenpiteitä pitäisi jo löytyä.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan ensimmäinen varapuhemies Anttila.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan potilasasiamiehestä ed. Huotarille kertoa sen verran, että oli ainoa mahdollisuus saada potilasasiamiesinstituutio perustetuksi, että heidät nimettiin kuntien palkkalistoilta. Muuten valtiontaloudellinen tilanne tuossakaan vaiheessa, kun laki säädettiin, ei olisi sitä sallinut.

Toisaalta näen, kun olen heitäkin aika paljon polun varrella kohdannut, että kysymys on enemmän henkilön persoonallisuudesta ja henkilökohtaisista ominaisuuksista kuin koulutuksesta taikka siitä, kuka palkan maksaa. En ole kuullut kenenkään jääväävän eduskunnan oikeusasiamiestä taikka hänen virastossaan työskenteleviä, vaikka hekin saavat palkan valtiolta ja tarkastavat valtion viranomaisten edesottamuksia. En ole koskaan kuullut, että joku näkisi siinä erityisen ongelman.

Minusta olisi kovin ongelmallinen tämä ajatus, että sosiaaliasiamies ja terveysasiamies eli potilasasiamies yhdistettäisiin, koska sosiaalipuolen lainsäädäntö on hyvin monimutkainen, hyvin eri tyyppinen kuin terveydenhuollon. Luulen, että tarvitaan molempien alojen asiantuntijoita ehkä erikseen ja sitten mielellään heidän

yhteistyötään, mutta jonkin tyyppistä spesialisoitumista siinä on tapahduttava. En usko, että siitä kovin helposti yksi henkilö selviää, eikä meillä mitään koulutusta tämän tyyppiselle ammattikunnalle ole ainakaan toistaiseksi ollut, joten kuvittelen, että jos ja kun me haluamme saada aikaan myös sosiaalipuolelle asiamiehet, meidän on hyväksyttävä, että ensi vaiheessa kunta palkkaa heidät. Enkä myöskään usko, että millään asiamiesinstituutiolla kokonaan voidaan estää valitusten ja kanteluitten tuloa.

Ed. L. Hiltunen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Huotari otti esille, että apulaisoikeusasiamies on nostanut esille subjektiivisten oikeuksien merkityksen ja sen, että kunnat suhtautuvat nuivasti tähän. Mistä todella siellä käytännössä on kysymys? Onko kysymys siitä, että kunnat haluavat todella korostaa itsenäisyyttä, vai onko kysymys taloudellisesta lähestymistavasta? Onko ajattelutapa enemmänkin arvoperusteinen, että ei edes nähdä, että tällä on merkitystä, että tietyt perusasiat määritellään lainsäädännöllä ja myös veloitetaan kunnat näitä palveluja järjestämään? Ennen kaikkea myös valvontapuoli jää puolittiehen, jos eivät järjestäjät koe, että heitä myös valvotaan niin, että tietyt perusasiat niin lasten kohdalla, vammaisten kohdalla kuin heikoimmassa asemassa olevien kohdalla todella toteutetaan. Näkisin myös, että tähän enemmän tulee jatkossa kiinnittää huomiota ja todella vaikkeä säättää siitä oma ohjeistuksensa.

Potilasasiamieskysymyksissä näen sen erittäin suurena mahdollisuutena, että potilasasiamiesjärjestelmää kehitetään sillä tavalla, että kun lainsäädännön kautta selkeästi kansalaisten oikeusturvaa halutaan vahvistaa ja palvelujen saantimahdollisuuksia vahvistaa lainsäädännöllä, myös niistä neuvotaan. Näkisin, että heidät on myös kuntatasolla palkattava, ei niinkään valtionhallinnon kautta, koska silloin siinä on yhteys kokonaan myös järjestäjätahoon kunnan tasolla. Mutta näkisin myös, että resursointia se edellyttää ja koulutusta ennen kaikkea näille, selkeää koulutusta ja jatkuvaa täydennyskoulutusta myös.

Ed. Huotari (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kokkonen aivan oikein arvioi tätä tilannetta. Eihän se ihan yksinkertaista ole, että nämä asiamiehet voitaisiin yhdistää, mutta näen sen lähes ainoaksi keinoksi saada tällainen sosiaalialan asiamies myös. Tällä het-

kellähän sitä ei ole eikä varmasti myöskään saada. (Ed. Kokkonen: Laki on tulossa!) — Jos se tulee samalla systeemillä kuin nykyinen potilasasiamiesjärjestelmä, niin se on ongelmallinen. Kyllä ainakin olen nähnyt muutamia lausuntoja, joita potilasasiamiehet ovat kirjoittaneet. Itse kyllä olisin kirjoittanut niitä vähän toisella tapaa juuri sen vuoksi, että kritiikki olisi ollut kovempaa sitä laitosta kohtaan, missä potilasvahinko on tapahtunut, mutta mielestäni on hyvä pohtia tätä asiaa eteenpäin. Kun laki on uudelleen tulossa eduskuntaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, siinä yhteydessä varmasti pohdintaa käydään. Eikä ole varmasti tarkoituskaan, niin kuin ed. Kokkonen sanoi, ehkäistä kaikkia kanteluita oikeusasiamiehelle. Niitä ei tulisi varmaankaan niin paljon, jos kentällä olisi enemmän asiantuntemusta.

Ed. Leea Hiltunelle vielä sanoisin, että olen monta kertaa näitten subjektiivisten oikeuksien kohdalla pohtinut sitä, onko kunta kuntalaisia varten vai kuntalaiset kuntaa varten.

Ed. Karpio: Arvoisa rouva puhemies! Oikeusasiamiehen työssä pääasiallisena toimialanahan on virkamiesten toiminnan lainmukaisuuden valvominen sekä siihen liittyvien kanteluiden tutkiminen ja sen selvittäminen, mihin rikoksiin virkamies mahdollisesti on syylistynyt. Kertomuksestakin voidaan todeta, että suurimman osan hänen työajastaan viekin juuri näiden kanteluiden tutkiminen, joiden lukumäärässä ei viime vuosina tosin ole tapahtunut oleellista muutosta. Ongelmana näyttää olevan se, että niin sanotut helpotkin asiat jäävät pitkähköksi ajaksi odottamaan vuoroaan ja yli vuoden vireillä olevien kanteluiden lukumäärä on myöskin ollut lisääntymässä. Vaarana myös tällöin on, että kantelija voi menettää tärkeitä määräaikoja odotellessaan oikeusasiamiehen ratkaisua. Olisikin hyvä tietää, onko käytännössä näin tapahtunut ja onko kansalaisille tietämättömyydestä aiheutunut todellista vahinkoa. Toisaalta myös on ymmärrettävää, ettei aina oikeusasiamieheltä ole mahdollista saada ongelmaan vastausta heti paluupostissa, siksi monimutkaisia ja vaikeita asioita ihmisen huolet ovat.

Arvoisa puhemies! Koska minulla on myös virkamiestausta ja olen juristi, jouduin aikanaani seuraamaan hyvinkin läheltä kansalaisten huolia ja sitä, minkä laatuista asioista kanteluja tehtiin. Välillä saatoinkin todeta, että osa niistä, hyvin harvoin, johti kantelijan kannalta hyvin myönteiseen lopputulokseen, mutta valtaosa kante-

luista oli silloin ja on edelleenkin oikeusasiamiehen käsityksen mukaan aiheettomia. Tällä hetkellä korkeintaan vain joka kymmenes kantelu johtaa toimenpidetkaisuuihin. Tässä kuitenkin on lievää nousua viime vuosiin verrattuna, mikä viittaa myös siihen, että yhä useammassa asiassa on katsottu olevan joko moitteen tai ohjauksen aihetta.

Kuten jo totesin, oikeusasiamiehen roolina, pääasiallisena tehtäväkenttänä, on tänään ja on ollut aikaisemminkin kantelujen tutkiminen, kun taas kansalaisten ja julkisen vallan välinen ristiiriitä on pääasiassa oikeuden ratkaistavana. Pitäisikö oikeusasiamiehen roolia tulevaisuudessa laajentaa enenevässä määrin ennalta ehkäisevään suuntaan eli asioiden sovitteluun ja tätä kautta välttää turhat oikeudenkäynnit, siihen voinee oikeusasiamies antaa itse parhaiten vastauksen.

Arvoisa puhemies! Kun olen tutkinut kertomuksia muutamalta vuodelta, mielenkiintoista on havaita, mikä kulloinkin ihmisten mieliä painaa ja missä asioissa ihmiset kokevat tulleen kohdelluiksi väärin. Muutama vuosi sitten laman aikana koettiin kertomuksen mukaan, että sosiaaliviranomaiset syöllistyivät laittomuuksiin. Sen jälkeen seurasivat pankkikriisi ja siitä aiheutuneet kantelut. Toissa vuonna kohu kävi ennen kaikkea korkeimmassa oikeudessa, ja kritiikin kohteiksi joutuivat suuressa määrin oikeusistuimet, niin kuin oikeusasiamies silloin totesi. Nyt taas vuonna 1998 oikeusasiamies pohtii virkamiesten puolueettomuutta ja ottaa kantaa siihen, heidän sivutoihinsa ja kaksoisrooleihinsa vaikkapa pankin hallintoelimityksessä ja istuvana tuomarina. Tästä on luettavissa nyt erilaisia tapauksia, joissa varmasti kantelun kohteiksi joutuvat virkamiehet eivät välttämättä hyväksy sitä kantaa, jonka oikeusasiamies on näissä päätöksissään ottanut. Edelleen pohdiskellaan kertomuksessa, mitä sivutoita pienellä palkalla oleva virkamies voisi tehdä ja mitä sivutoita hän ei voi tehdä. Vanhaan hyvään aikaan esimerkiksi paikkakunnan lainhuudot pitkälle hoiti nimismies tai, omakohtaisestikin tiedän, vaikkapa vain henkikirjoittaja.

Oikeusasiamies suhtautuu nyt varauksellisesti tällaiseen toimintaan, jolloin voidaan myös oikeutetusti kysyä, pitäisikö virkamiehen omalla vapaa-ajallaan kieltäytyä kaikesta tällaisesta toiminnasta ja olla täysin väritön ja hajuton. Asia ei ole aivan niin yksiselitteinen kuin oikeusasiamies antaa ymmärtää. Virkamies voi vaikkapa omalla vapaa-ajallaan haluta pitää yllä omaa ammatti-

taitoaan ilman, että hänen puolueettomuutensa virkamiehenä siitä mitenkään kärsii.

Ed. K u o p p a : Arvoisa puhemies! Eduskunnan oikeusasiamies on monelle kansalaiselle se viimeinen toivo, josta hän hakee oikeutta kokeensa vääryyttä vastaan. Erityisesti nämä tapaukset kohdistuvat eläkeasioihin, autoveron invalidipalautuksiin jne. On tietenkin selvää, että useimmiten päätökset on tehty muodollisesti oikein, eduskunnan oikeusasiamies ei myöskään juurikaan niihin voi puuttua. Mutta monia ihmeellisyyksiä näihin päätöksiin sisältyy, ei niinkään oikeusasiamiehen päätöksiin, vaan näihin alempiasteisiin, esimerkiksi vakuutus oikeuden päätöksiin. Tässä pari käytännön esimerkkiä.

Ed. Kokkonen käytti puheenvuoron, jossa hän arvioi, että lääkärit pitkän potilassuhteen johdosta kirjoittavat tavattoman helposti esimerkiksi eläketodistuksia, B-lausuntoja. Nyt kuitenkin on niin, että 90-luvulla, kun työkyvyttömyyseläkehakemusten hylkäysprosentit ovat kasvaneet, niin samanaikaisesti nämä eläkehakemukset ovat vähentyneet. Ne eivät siis ole kasvaneet määrällisesti, vaan vähentyneet, mutta hylkäysprosentit ovat kasvaneet tavattoman suuriksi. (Ed. Kokkonen: Kun kaikki ovat jo eläkkeellä!) — Eivät ole! Kyllä suurin osa suomalaisista on edelleenkin eläkkeen ulkopuolella, ed. Kokkonen, vaikka (Ed. Kokkonen: Mutta se populaatio!) — ehkä toista väitettä.

Ensinnäkin mielestäni nämä lääkärit ovat niitä samoja lääkäreitä, jotka aikaisemmin ovat tehneet näitä työkyvyttömyyden arviointiperusteita. Kun lakia ei ole muutettu, he eivät ole mielestäni myöskään menettäneet ammattitaitoansa tässä asiassa. Näin ollen ainoa mahdollisuus on se, että myöntämiskäytäntöä on kiristetty. Stakesin eräässä tutkimuksessa on tähän suuntaan myös viitattu, että näin on varmasti käynyt.

Tässä aivan pari esimerkkiä. Ensinnäkin autoveron palautuksesta. Eräs henkilö oli sairastanut pienenä polion, saanut siitä aivokuumeen ja pysyvän liikuntavamman eli keppien kanssa pääsi liikkumaan. Hän oli työelämässä ja sai 60 prosentin invaliditeetin pohjalta autoveron palautuksen. Hänen työkykynsä heikkeni, ja hän joutui työkyvyttömyyseläkkeelle. Hän sai sen jälkeen vielä kaksi kertaa autoveron palautuksen. Silloinhan invaliditeettiprosentin täytyy olla 80. Mutta 90-luvulla, kun hän lähenteli 60:tä, hän kokikin ihmeperannuksen tullilaitoksen mu-

kaan. Hänen liikuntavammansa olikin parantunut. Hän oli yksivuotiaana sairastunut ja siitä asti ollut liikuntavammainen. Hänellä oli erikoislääkärin lausunnot siitä, että liikuntavamma on vähintäänkin 80-prosenttinen. Kuitenkin vakuutusyhtiöiden lääkärit loppujen lopuksi totesivat, että ihmeperantuminen on tapahtunut. Vaikka hän oli ollut koko elämänsä liikuntavammainen, niin hän ei ollutkaan enää sitten, kun lähenteli 60:tä ikävuottaan. Käytännössä tämä on paljon ihmeellisempää kuin ehkä papereissa näkyy.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies tutki asian, mutta koska mitään muodollista virhettä ei ollut tapahtunut, ei hän voinut puuttua tähän asiaan siltä pohjalta. Se on eri asia sitten, tuleeko joskus jotain ehdotuksia siitä, miten tämän tapaisiin asioihin pitäisi puuttua, koska mielestäni selvä oikeusmurha on tapahtunut.

Toisena asiana ottaisin eläkekysymyksen. Näitä valituksiahan on eduskunnan oikeusasiamiehelle tullut hyvin runsaasti. Kysymyksessä on yli 55-vuotias naishenkilö, yli 34 vuotta työskennellyt urakalla, raskaassa, kuluttavassa tehdastyössä. Hän on vuonna 92 ensimmäisen kerran joutunut työkyvyttömäksi, ollut kuntoutuksessa, ja kunto on parantunut niin paljon, että on jatkanut muutaman vuoden töissä. Jälleen hän on joutunut kuntoutukseen, mutta nyt ei enää kuntoutus ole auttanut. Tampereen yliopistollisen keskussairaalan, Tayksin, erikoislääkärit ovat todenneet hänet työkyvyttömäksi, ja myös kuntoutuksessa on todettu, että kuntoutus ei enää auta. Häntä ei saa työkykyiseksi, eikä myöskään leikkaushoito ole mahdollinen. Näin ollen kaikissa tutkimuksissa on todettu, että hän ei pysty siinä ammatissa tai siihen läheisesti verrattavassa ammatissa enää saavuttamaan kohtuullista ansiotasoa ja hänen työkykynsä on heikentynyt enemmän kuin kaksi viidesosaa. Tästä huolimatta vakuutusyhtiö on todennut hänet työkykyiseksi.

Tämä esimerkki mielestäni osoittaa hyvin, että tavallisella kansalaisella ei ole kovin paljon mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, koska hän on työkykyinen tai työkyvytön. En myöskään tässä tapauksessa edes haluaisi syyttää näitä Tampereen yliopistollisen keskussairaalan erikoislääkäreitäkään diagnoosista.

Tätä taustaa vasten eduskunnan oikeusasiamiehen toimintaa pitäisi pystyä niin tehostamaan, että hän voisi myös antaa ohjeita siitä, miten tällaisissa tapauksissa ihmisten oikeusturva voidaan turvata.

Jos tätä asiaa ajattelee eteenpäin, niin jos hän

saa hylkypäätökset kaikissa seuraavissa valitusasteissa ja koska valituksen käsittely kestää noin vuoden, hän menettää tulevan ajan oikeutensa eläkkeeseen. Vaikka hän sitten joskus muutamien vuosien päästä pääsisikin eläkkeelle, hän tulee kokemaan taloudellisia menetyksiä, jotka ovat, uskallan väittää, vähintäänkin tuhansia, jopa kymmeniätuhansia markkoja vuodessa. Kukaan ei koskaan korvaa hänelle niitä menetyksiä. Ne ovat jääneet vakuutusyhtiön hyväksi. Tämä on arki ja karu todellisuus.

Tähän meidän eduskunnassa myös lainsäätäjinä pitäisi pystyä vaikuttamaan. Sitä myöten myös eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus on mielenkiintoista luettavaa, koska siellä näitä tapauksia toistuvasti vuodesta toiseen on.

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa puhemies! Toteaisin muutaman asian vielä.

Ensinnäkin haluan vielä kerran korostaa, kun täällä jossakin vaiheessa tuli ilmi, että joku oli ehkä ymmärtänyt lausuntoni väärin, sen suhteen, mitä sanoin siitä, että lääkärit kirjoittavat päivittäin todistuksia, joissa rikkovat valansa. Tämä oli suora sitaatti eli lainaus erään lääkärin keskustelupuheenvuorosta tilaisuudesta, jossa viime viikolla olin, ei suinkaan minun oma havaintoni.

Sitten totean myös sen, että kuntoutustutkimuskeskuksen lausunnolle, olipa se Kelan kuntoutustutkimuskeskus siellä Turussa taikka sitten täällä Helsingissä oleva, on yleensä annettu erittäin suuri painoarvo eläkeasioissa. Jos on hakemus hylätty, itse asiassa minäkin olisin kovin kiinnostunut näistä tapauksista. Haluaisin mielelläni, jos teillä on nämä tapaukset, katsoa ne ja katsoa, mitä niissä on tehtävissä.

Haluan myös todeta sen, että työkyvyttömyyden toteaminen on aina lain tulkintaa ja siinä on ratkaisuvallta viime kädessä aina jollakulla muulla kuin lääkärillä. Lääkärin pitäisi siis pystyä välittämään omat havaintonsa sillä tavalla, että päätöksentekijä tulee niistä samaan lopputulokseen kuin lääkärikin. Kysymys on toisin sanoen verbaalisesta viestinnästä ja viestien välittämisestä.

Ed. Vistbacka kiinnitti huomiota sivulla 141 olevaan tapaukseen, ja haluaisin sen johdosta todeta, että panin kyllä merkille, että hän toivoi, että perustuslakivaliokunta sille jotakin tekisi. Lukaisin tuon tapauksen ja kuulin, kenestä oli kysymys. Tiedän, että tässä valtakunnassa on aina olemassa ihmisiä, jotka kantelevat kaikesta jatkuvasti ja hyvin usein. Ymmärrän jollakin ta-

valla niitä virkamiehiä, jotka ovat vähän ehkä leipääntyneet siihen, että sama henkilö kantelee samasta asiasta vuositolalla, ehkä vuosikymmeniäkin. Jossakin vaiheessa virkamiehenkin pinna pettää eikä hän jaksa enää kovin asiallisesti vastata. Toisaalta minusta on hyvin selvä, että kansanedustajia yleensä aina koneistossa palvelaan erittäin hyvin. Vähän ihmettelen, mikä on mahtanut mennä hakauksiin. Toisaalta kun kertomusta lukee, huomaa, että edes eduskunnan oikeusasiamies ei ole asianomaiselta poliisilaitokselta saanut asiallista kirjettä, vaan jopa hänelle on vastattu sillä tavalla, että sävy on ollut ylimielinen ja epäasiallinen. Voi tietysti kuvitella, että ehkä kansalaisiakin kohdellaan ylimielisesti ja epäasiallisesti, jos ei edes eduskunnan oikeusasiamiehelle vastata asianmukaisesti.

Potilasasiamiehistä vielä sen verran ed. Huotarille, että ymmärrän kyllä sen ja olen samaa mieltä siitä, että tiettyjä ongelmia tässä nykyisessä järjestelmässä, jossa kunnat ja kuntainliitot palkkaavat potilasasiamiehiä, on. Minusta on kuitenkin tämä järjestelmä huomattavasti parempi kuin se, että meillä ei ole mitään järjestelmää. Jos me vaatimalla vaatisimme, että valtion on heidät palkattava, niin uskonpa, että esimerkiksi sosiaaliasiamiehet jäävät silloin tulematta tähän valtakuntaan, ja minusta se olisi suuri onnettomuus. Siitä syystä sosiaali- ja terveysvaliokunta viime kierroksella palautti tuon lain uudelleen ministeriön valmisteltavaksi, että siitä puuttui sosiaaliasiamies ja puuttui muistutusmenettely, joita me pidimme sosiaalipuolella vielä paljon tärkeämpiä kuin konsanaan terveydenhuollon puolella.

Sitten vielä ed. Karpion puheenvuoron johdosta toteaisin, että minäkin olen kovasti viime aikoina ihmetellyt nihkeätä suhtautumista virkamiesten sivutoimiin siitä syystä, että esimerkiksi pienipalkkaisilta poliiseilta on kai lähes kaikki sivutoimet kielletty ja kun ajattelee Helsingin elinkustannuksia, niin poliisin palkalla on täällä kyllä erittäin vaikea tulla toimeen ja vielä vaikeampi elättää perhettä. Soisin, että tätä vielä nyt mietittäisiin. En esimerkiksi ymmärrä, miksei poliisi voi olla taksinkuljettajana silloin, kun hän katsoo, että häneltä aikaa siihen liikenee.

Sen sijaan esimerkiksi eduskuntahan säätii lain, joka tuli kai voimaan, jos nyt oikein muistan, syyskuun alusta ja joka edellytti, että kaikilla on oltava asunnoissaan palohälyttimet. Palomiehet ovat näyttäneet voivan perustaa yhtiön, joka käy asentamassa palohälyttimiä. Minä pitäisin

sitä nyt vähintään yhtä kyseenalaisena kuin erilaisia poliisien sivutoita. En minä ymmärrä, miksi pienipalkkaisia virkamiehiä kohdellaan eriarvoisella tavalla.

Ed. Kuosmanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Kokkoselle vastaisin näistä virkamiesten sivutoimista niin, että jos jossain valtionhallinnossa tai kunnanhallinnossa jonkin osaston osastopäällikkö saa sivutoimiluvan, esimerkiksi kaavoitusosaston päällikkö, niin jokaisella sen rakennusosaston insinöörillä ja arkkitehdillä on sen jälkeen oma sivutoimi, ja siinä tapauksessa kansalaisten luottamus horjuu virkamiesten työn tuloksiin: ajatellaan, että he pääasiassa sitten tekevätkin yksityistä työtä virka-aikana. Siinä mielessä oikeusasiamies on puuttunut ihan oikeaan asiaan. Kyllä virkamiesten sivutoimet pitäisi mahdollisimman pitkälle kieltää.

No sitten poliiseista vielä. Itse olen ollut yrittäjänä, ja minunkin yrityksessäni poliisit olivat varahenkilöstönä esimerkiksi kuorma-autopuolella. Mutta jos yritystä ajattelee, niin kyllä yrityksen pitää työllistää muita työntekijöitä kuin virkamiehiä varsinkin tällaisen aikana, kun työttömiä on lähes puoli miljoonaa.

Ed. Karpio (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä ed. Kokkonen puuttui aivan oikeaan asiaan. Myöskin omassa puheenvuorossani otin kantaa noihin virkamiesten sivutoihin ja lähdin tietysti siitä, että virka-ajalla eivät tällaiset sivutyöt ole mahdollisia, niin kuin myöskin puhuja totesi. Mutta oman ammattitaidon kehittämisessä ja siihen liittyvien asioiden hoitamisessa omalla vapaa-ajalla meni minusta oikeusasiamies hivenen liian pitkälle, kun suhtautui kovinkin kriittisesti tällaiseen toimintaan. Se, mitä ed. Kuosmanen totesi, että arkkitehti tekee tällaista työtä, on ilman muuta kiellettyä. Se, että perustetaan yhtiö ja sitä kautta kielletään, se minusta nyt enemmänkin on moraalisesti tuomittavaa.

Ed. Kokkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin puutuinkin nimenomaan näihin pienipalkkaisiin virkamiehiin. En minä tarkoittanut, että osastopäällikötason ihmiset voisivat perustaa omia firmoja ja sitten myydä edustamalleen organisaatiolle itse tuottamia palveluita, vaan kyllä tässä on kysymys lähinnä pienillä tuloilla kituuttelevien ihmisten elinolosuhteiden parantamisesta.

Ed. Kuisma: Arvoisa puhemies! Nämä eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksessa käsitellyt asiat ovat kovin tuttuja, ja monella tapaa olen tässä kansanedustajan toimen sisällä ja ohella yrittänyt niitä samoja asioita edistää ja näitä kantelijoita auttaa. Aion nytkin, vaikka olen useasti puhunut näistä asioista niin oikeusasiamiehen kertomuksen kuin myös oikeuskanslerin kertomuksen käsittelyn yhteydessä, jonkin sanan jälleen sanoa. Mutta ensin pariin edelliseen puheenvuoroon kommenttia tai vahvistusta.

Ensinnäkin ed. Huotari puhui ylivelkaantuneista. Hehän liittyvät siinä mielessä asiaan, että he ovat yksi ryhmä, joka on katkeroitunut yhteiskunnalle, heitä on aika paljon ja he ovat myös hyvin edustettuna näissä kanteluissa. Olen samaa mieltä kuin hän, että jotakin pitäisi tehdä eikä vain puhua. Meillähän oli ajankohtaiskeskustelu tällä eduskuntakaudella keväällä, ja se loi paljon odotuksia, mutta mitään ei ole tapahtunut. Ylivelkaantuneet minuunkin päivittäin, voisi sanoa, ovat yhteydessä ja odottavat jotakin. Olen tehnyt tänä syksynäkin kirjallisia kysymyksiä näihin liittyvistä asioista. Olen harkinnut lakialoitettakin. Viime kaudellahan kyllä näitä tehtiin, muun muassa ed. Kankaanniemi.

Tietysti se on yksi keino, mutta käytännössähän tämän asian hoitaminen edellyttäisi sitä, että hallitus ja hallituspuolueet ottaisivat tämän kysymyksen vakavasti muutenkin kuin vain pitäisivät kauniita puheita. Ne luovat vain perusteetonta optimismia, ja sitten toisaalta, kun mitään ei tapahdu, on aika synkkää katkeruuttakin tässä joukossa. Kehottaisin kyllä, että ne, joilla valtaa on ja jotka puhuvat kauniisti, tekisivät jotakin, tai sitten on ehkä parempi olla hiljaa, ettei politiikanvastaisuutta lisää lietsota.

Näiden ylivelkaantuneiden joukossa on hyvin paljon ihmisiä, joilla on niin vakava tai vaikea asia, että tavallaan, vaikka ei voikaan hyväksyä katkeruutta, jollain tavalla sen ymmärtää. Itsekin sen takia ylivelkaantuneiden asiasta näyttävästi olen vähemmän puhunut, koska olen todennut, että siellä ei oikeastaan mitään voi tehdä ja on turha luoda sellaisia odotuksia, joihin ei pysty vastaamaan. Opposition kansanedustajien mahdollisuudet saada aikaan sellaisia lainsäädäntötoimia, jotka auttaisivat näitä ihmisiä, ovat tietysti hyvin pienet.

Sitten tähän toiseen asiaan, josta keskusteltiin, lääkärilausuntoasiaan, josta ed. Kokkonen puhui ja kävi keskustelua. Itselläniakin on monenlaistakin kokemusta asiasta. Aikanaan, kun palvelin ammattiyhdistysliikettä, olin juristina

asianomaisissa elimissä, jotka käsittelivät näitä hylättyjä tapauksia. Siinä tuli asiasta paljon käytännön kokemusta. Lopputulos oli se, että lääkärit hyvin pitkälle ne asiat ratkaisivat, oikeastaan voisi sanoa, riippuen vähän vakuutusyhtiöstä, ihan yksinkin, eli lääkärinlausunnoilla on erittäin suuri paino.

Mikä minua on raivostuttanut asiassa, näin voimakasta ilmaisua käyttäen, on se, että yksityiset lääkärit ympäri maata kirjoittelevat työkyvyttömyys- ja eläkepapereita minun mielestäni tietäen hyvin, että niillä ei tule mitään eläkettä. Se on moraalitonta, ne lausunnot ovat kalliita, mutta ihmiset hakevat niitä lisää ja luulevat, että saavat eläkkeen. Olen tähän asiaan puuttunut. Puhuin tästä ministeriölle, taisin tehdä kirjallisen kysymyksenkin, että eikö sosiaali- ja terveysministeriö voisi puuttua tähän, että tämä on köyhien ihmisten rahastamista. Näin muutamia tapauksia, joissa oli tuhansia markkojen arvosta hankittu lääkärinlausuntoja ja eläkettä ei tullut. Tietenkin voi ajatella, että vakuutusyhtiön tai eläkelaitoksen lääkäri oli väärässä, mutta ei läheskään aina ole kyllä siitä kysymys, vaan kyllä lääkäreiden moraalissa on vikaa. En tiedä kuinka laajasti, eikä ole tietenkään mitään syytä syyllistää kaikkia lääkäreitä. Varmasti tämä on hyvin pieni joukko, mutta niitä on liikaa.

Itse asiassa minua järkytti se, kun 5—10 vuotta sitten eräs lähisukulaiseni pyysi, kun oli sukulainen juristina, minunkin apuani ja tutustuin oikein perusteellisesti asiaan. Se oli tyypillinen tapaus, jossa lääkäri oli rahastanut köyhää ihmistä ja kirjoitellut lausuntoja, joilla ei eläkettä tullut, vaikka mitä olisi tehty. Eli siinä on kyllä vikaa.

Mutta itse varsinaiseen asiaan tietysti nämäkin eläkeasiat liittyvät. Toisaalta myös terveysviranomaisiin liittyvät asiathan ovat sellaisia, joista minulle monta kertaa on tullut mieleen, että ehkä näissä viranomaisissa on aika lailla vikaa tai kovakorvaisuutta tai mitä hyvänsä, että heidän ratkaisuihinsa monta kertaa mielestäni ”tarpeetomasti” kannellaan ylöspäin eli ei ymmärretä näitä ratkaisuja. Ehkä niitä ei pystytä perustelemaan. Jostain syystä minusta siellä on sellaista vikaa, että jos se paremmin hoidettaisiin, näitä kanteluja tulisi vähemmän oikeusasiamiehelle ja oikeuskanslerille ja ehkä olisi vähän suurempi joukko tyytyväisiä kansalaisiakin. Tietenkin sen ymmärtää sitä taustaa vasten, että eläkeasiat ja terveyteen liittyvät asiat ovat kansalaisille läheisiä ja tärkeitä, ja niissä kynnys on matalampi ryhtyä jatkotoimenpiteisiin, jos tulee epämiellyt-

tävä ratkaisu. Se tietysti selittää myös osan tästä asiasta.

Kaiken kaikkiaan mielestäni kansalaisten keskuudessa on liian suurta tyytymättömyyttä laillisuusvalvontaa kohtaan. Tämä tyytymättömyys kohdistuu yhtä hyvin eduskunnan oikeusasiamieheen kuin oikeuskansleriin ja Oikeuskanslerinvirastoon. Se, onko tyytymättömyys oikeata tai perusteltua, on itse asiassa tältä näkökulmalta toisarvoinen kysymys, koska jos näin laajaa tyytymättömyyttä on, niin silloin kansalaisten usko järjestelmääme ja tähän oikeusvaltioon horjuu.

Oma mielipiteeni on siis se, että tyytymättömiä on liian paljon, kantelijoita on liian paljon, ja erityisesti sitten niitä ihmisiä, jotka ovat tyytymättömiä siihen, kun saavat kanteluun ratkaisun, on erityisen paljon. Mitä itselläni on kokemusta, tyytymättömyyden määrä ei valitettavasti ole vähentynyt vaan lisääntynyt. Eivätkä ne ratkaisut, joita on tehty, esimerkiksi yksi oikeusasiamieshän meillä on lisää, ole ongelmaa poistaneet. Eräitä henkilövaihdoksiakin on näissä korkeissa viroissa tapahtunut. Oma käsitykseni on, että nämä eivät ole henkilökysymyksiä. Vika ei ole meidän laillisuusviranomaisissamme, vaan enemmänkin järjestelmässä. Sitähän osoittaa myös se, että sekä oikeusasiamies että oikeuskansleri ovat tällä vuosikymmenellä vaihtuneet melko viime vuosina.

Itse saan todella päivittäin kirjeitä, tänäänkin niitä tuli pari, joissa ihmiset kertovat asiastaan ja pyytävät kansanedustajan apua ihan niihin samoihin asioihin, joista he kirjoittavat oikeusasiamiehelle. Useat heistä ovat sen jo tehneet eivätkä ole saaneet sieltä apua ja yrittävät kaikkia keinoja. Monta kertaa, kun niihin asiapapereihin tutustuu, siellä on kirjoitettu muillekin kansanedustajille, kenties oikeusministerille. Eipä ole kovin harvinaista, vaikka siellä olisi asiapapereiden joukossa yhden tai kahden presidentin kanslian vastaus. Se kuvaa sitä, miten syvää tyytymättömyys ja toisaalta tarmo hakea ratkaisuja on. Jokainen meistä ymmärtää, että yksityisen kansanedustajan mahdollisuus enää auttaa on hyvin pieni. Toisaalta monien asioiden yhteydessä kun ei voi auttaa, tuntee voimattomuutta, ja myöskin pelästyttää monta kertaa se katkeruuskin, jota näillä ihmisillä on yhteiskuntaa vastaan. Tämä auttaminen on aika epäkiitollista työtä, kun tietenkin täytyy suoraan ihmiselle sanoa, että turhia toiveita ei kannata elättää. Minä yleensä sanon, että tässä ei ole mitään tehtävissä, ja yritän monta kertaa sitten sanoa, että ehkä kannattaisi elämä

käyttää muuhunkin kuin loputtomaan taisteluun. Yleensä lopputuloksena on se, että saa haukut päälleen. Siinä mielessä tällainen näiden ihmisten auttaminen monta kertaa on aika epäkiitollista työtä. Joskus tietysti voi auttaa ja saa kiitoksiakin, mutta se on aika harvinaista, koska on hyvin harvinaista, että voi tehdä mitään. Tietenkin joskus se, että kansanedustaja kuuntelee, vastaa ja tutkii papereita, auttaa vähän, mutta hyvin vähän. Ehkä näillä ihmisillä katkeruus ja halu saada ratkaisu on yleensä jo niin pitkällä.

Oman kokemukseni mukaan poliisi ja oikeusistuimet ovat ne, jotka tekevät virheitä — niin kuin kaikki muutkin. Eivät varmaan nämä viranomaiset tee niitä enempää, mutta näiden viranomaisten virheisiin on erittäin vaikea nykyisessä suomalaisessa järjestelmässä saada korjauksia. Se on selkeästi nähtävissä. Sehän näkyy myös siinä, että eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksessa oikeusistuimet olivat ykkösenä ja poliisi kolmosena, mistä on tehty kanteluja. Siinä välissä olivat sosiaaliviranomaiset. Vastaavasti oikeuskanslerin kertomuksessa ykkösenä oli poliisi ja kakkosena tuomioistuimet.

Meillä on jotenkin sellainen perinne, että todellakin, niin kuin kantelijat väittävät, korppi ei korpin silmää noki. On tietysti ihan ymmärrettävääkin, että jos se viranomainen, joka laillisuutta itse valvoo ja toimii sen parissa, niin kuin poliisi ja tuomioistuimet, tekee virheitä, silloin tavallaan tällaista rutiinia, ja koneistoa ei ole, joka niitä virheitä sitten korjaisi. Kuitenkin ne virheet, vaikka niitä olisi kuinka vähän, olisivat kaikkein tärkeimpiä virheitä korjata, koska jos ei voi luottaa poliisiin, on henkilökohtainen kokemus poliisiin tai tuomioistuimen virheestä ja sitä ei korjata, mikään ei niin tehokkaasti murena luottamusta laillisuuteen ja oikeudentuntoon. Tämän sanon ja arvostelen näiden virheiden korjaamisen puutetta hyvin tietäen, että varmasti meillä tässä suhteessa tuomioistuimet ja poliisi tekevät paljon vähemmän virheitä kuin esimerkiksi keskimäärin EU-maissa, puhumattakaan maailmanlaajuisesti.

Se, että kantelijat ovat tyytymättömiä ja katkeria, ei johdu aina siitä, etteikö heidän asiansa ole oikein hoidettu, eikä varsinkaan siitä, etteikö oikeusasiamies tai muu viranomainen olisi sitä tutkinut, vaan kysymys on enemmän tiedonkylästä ja ymmärtämisestä. Ei ymmärretä, että asialle ei voi tehdä mitään ja että kaikki, mitä voidaan tehdä, on tehty. Tämähän on tällaista juristien kieltä, kapulakieltä ja hyvin lyhyttä tietysti senkin takia, kun tietysti tapauksia on paljon. Jos

jokaiselle ruvetaan erikseen kirjoittamaan kansantajuisesti, siihen menee paljon aikaa. Siellä on vakiolauseita peräjälkeen. Tavallinen Matti Meikäläinen ei kyllä todellakaan niitä ymmärrä. Kyllä minusta enemmän pitäisi panostaa tähän seikkaan, että kansalaiset ymmärtäisivät. Jos viralliseen päätökseen ei voi kaikkea kirjoittaa, ehkä sitä voisi jollain tavalla täydentää. Tiedän, että oikeusasiamies Lehtimaja on pyrkinyt tässä suhteessa parannuksia aikaansaamaan. Itsekin olen tästä, niin kuin eräät muutkin, puhunut moneen kertaan, mutta ei se vieläkään kokonaan ainaakaan ole korjaantunut. Ehkä siinä jotain parannusta toivon mukaan on tehty.

Kyllähän näillä oikeusasiamiehen ja oikeuskanslerin resursseilla sellaista, että kantelijan asiaan tulisi korjauksia, yleisesti ottaen tapahtuu näin vain niissä asioissa, joissa asiapapereista voidaan todeta jokin muodollinen virhe. Tämä on valitettavaa. Eihän kummassakaan virastossa ole oikeastaan tutkijavoimia eikä mitään muitaakaan voimia. Sellainen virhe tietysti todetaan, jos on jokin muotovirhe tehty ja se papereista näkyy tai jossain selityksessä se myönnetään, ja sitten tulee ratkaisu, muulloin ei juurikaan.

Tietysti on myös niin, mikä on itsestäänselvää, että paljonhan näille tahoille tehdään kanteluja asioista, jotka eivät kuulu niiden toimivaltaan tai kuuluvat oikeusistuimeen, joista on oikeusistuinten päätös, jolloin ei tietenkään voi mitään tehdä. Tässä taustalla on myös yksi suuri laillisuus-epäkohta, se, että meillä nykyisin oikeudenkäyntikulut ovat liian kalliita. Se tietysti aiheuttaa sen, että oikeudenkäyntiä joudutaan välttämään pitkään. On ihan selkeää, että yhä enemmän laillisuusvalvojat ovat oikeusistuinten korvike. Sehän ei ole hyvä asia, koska tällä tavalla monta kertaa sitten ne määrääjat menevät ja asiat vanhenevat. Eihän kuitenkaan sitä oikeutta, jota tuomioistuinten pitää hakea, saa koskaan oikeusasiamieheltä eikä oikeuskanslerilta. Asiantuntijat ja juristit sen tietävät, mutta tavallinen kansa ei tätä tiedä ja kärsii yhä suurempia oikeuden menetyksiä.

Sen takia se, että tavallisella keskituloisella ei ole mahdollisuus saada pätevää oikeusapua, kun se on liian kallista, on suuri yhteiskunnallinen epäkohta. Kaikkein pienituloisimmillahan tämä ei ole niin suuri ongelma eikä tietenkään kaikkein suurituloisimmilla. Tämä on sellainen asia, joka mielestäni jo, voi sanoa, jopa loukkaa kansalaisten perusoikeuksia, ja olisi jopa sellainen asia, johon oikeusasiamies tai oikeuskansleri voisi puuttua. Ennen kaikkeaahan tietysti olisi edus-

kunnan ja kansanedustajien asia lainsäädäntötoimin tavalla tai toisella korjata se, ettei ihmisen laillisten oikeuksien saamiseen ole esteenä se, että on liian suuri riski joutua maksamaan suuria oikeudenkäyntikuluja.

Itse harjoitan edustajantoimen ohella, jotta ammattitaito pysyy yllä, jonkin verran asianajotoimintaa. Tiedän siis ihan käytännössä tämän, mitä äsken sanoin. Se ei ole missään määrin teoriaa.

Kaiken kaikkiaan omasta mielestäni laillisuusviranomaisten toimintaan tarvittaisiin lainsäädäntömuutoksia ja järjestelmän muutoksia. Aikaisemmin esitin, mistä eräät muutkin edustajat olivat samaa mieltä, että voitaisiin perustaa esimerkiksi yhteinen laillisuusviranomainen, yhdistää eduskunnan oikeusasiamiehen ja oikeuskanslerin tehtävät ja jonkin verran palkata lisähenkilökuntaa ja tutkintavoimaa. Se voisi olla yksi muutos. Uudessa virastossa voitaisiin myös ehkä panostaa jossain määrin enemmän toimintaan, mitä eduskunnan oikeusasiamies on harjoittanut, että on päivistävä lakimies, jolle voi soittaa ja jolta saa vastauksia. Suullisesti ehkä normaalille kantelijalle vastaukset menevät paremmin perille kuin koukeroisella virkakielellä.

Kaiken kaikkiaan siis, vaikka itse katson, että sinänsä eduskunnan oikeusasiamiehen toiminnassa, sillä tavalla kuin kertomuksesta ilmenee, ei ole suurta moitteen sijaa ahtaasti tarkasteltuna ja vaikka Suomessa laillisuus suhteellisen hyvällä tolalla on, jos muihin valtioihin verrataan, siitä huolimatta meillä on liian paljon tyytymättömiä kansalaisia. He ovat tyytymättömiä viranomaisen toimintaan ja myös laillisuusvalvontaan. Tässä suhteessa jotain pitää tehdä. Monet tyytymättömät ihmiset — minusta ihan oikein — purkavat sitä niin, että eduskunnan ja kansanedustajien pitää tämä asia ratkaista. Eduskuntahan on lakia säätävä elin, ja jos ei enemmistöhallitusten aikana hallitus tee esityksiä, joilla asioihin saadaan korjausta, eduskuntahan on käytännössä hyvinkin voimaton. Mutta se, että asia on nyt taas tänään esillä, toivon mukaan pienessä määrin tuo tätä yhtä yhteiskunnan ongelmaa lähemmäs ratkaisua.

Ed. L. Hiltunen: Arvoisa puhemies! Tämä kertomus on todella tärkeä meille kaikille tässä salissa. Erityisesti, kun täällä todetaan, että aikaisemmin selonteko on ollut vähän ohuempi, toteen, että nyt kertomuksen kautta kyllä selkeästi saa kuvan lainkäytön tilasta.

Tietysti toivoisi, että kaikki havainnot, joita

on tehty ... ja ihan yksittäisten tapausten läpilu-
vulla jo pääsee selville siitä, mikä meillä on nyt
tilanne yhteiskunnassa, kunnissa, maakunnissa
ja eri alueilla, erityisesti, kun lukee esimerkiksi
sivulta 156, mitä on kehitysvammaisten kohtelu
laitoksissa ja vaikeavammaisten tilanne jne.

Todella näkisin näin, että on tärkeää tarkas-
tella yhteiskunnan tilaa näiden kantelujen kaut-
ta, mutta toivoisi tietysti, että näitten kautta
myös voitaisiin mennä pidemmälle. Apulaisoike-
usasiamies Paunio tosiaan sanoo, että kunta
näyttää siis selviävän velvoitteidensa laiminlyön-
nistä ilman seuraamuksia silloinkin, kun kyse on
erityisesti järjestämisvelvollisuuden piiriin kuu-
luvista velvoitteista. Näkisin, että tähän puoleen
haluaisin enemmän jatkossa seurantaa. Mikä
yhteys esimerkiksi kertomuksessa esille otetuilla
asioilla todella on yhteiskunnassa tapahtuvaan
voimakkaaseen murrokseen ja kehitykseen,
mikä on tietyllä tavalla meillä taloudellinen tilan-
ne ja myös arvolähestymistapa? Erityisesti toi-
voisin, että yhdenkään kanteluista ei voitaisi kat-
soa olevan turha. Samoin tietysti toivoisi, etteivät
oikeudenkäynnit olisi turhia, vaan aina sieltä löy-
tyisi selkeä uudelleenarviointi, mikä tässä yhteis-
kunnassa on oikeudenmukaista, kansalaisten oi-
keusturvaa lisäävää, ja se näkyisi todellisuudessa
lainsäädännössämme eli tehtäväalueella. Eli seu-
raamuksia kaipaavan.

Ed. K o k k o n e n : Arvoisa rouva puhemies!
Vielä pari lyhyttä kommenttia.

Ensinnäkin toteaisin ed. L. Hiltuselle, että
kaikki epäkohdat eivät tyhjenny tähän kerto-
mukseen, vaan tämä on todellakin vain jäävuoren
huippu, eikä tämä välttämättä anna mitään
kokonaiskuvaa. Mielestäni meidän tässä salissa
on vedettävä johtopäätökset samoin kuin halli-
tuksen siitä, että ihmiset eivät pysty toteutta-
maan tänä päivänä edes subjektiivisia oikeuksia.
Olen monta kertaa kovistellut hallitusta siitä,
kuka kuntia viime kädessä ohjaa palvelujen anta-
misessa. Hallituksen tehtävähän se olisi.

Ed. Kuisma piti erittäin analyyttisen ja hyvän
puheenvuoron. Toteaisin kuitenkin vielä sen,
että kantelussa on aina vähintään kaksi osapuol-
ta, ja omien havaintojeni mukaan aina toinen
osapuoli on tyytymätön. Ratkaisipa asian suun-
taan tai toiseen, aina se, joka ikään kuin häviää
jutun, on tyytymätön.

Myöskään se, missä järjestyksessä eduskun-
nan oikeusasiamiehen kertomuksessa asiat on
kerrottu, ei mielestäni sen paremmin kuin kante-
luitten määräkään välttämättä kerro alan hyvyi-

destä tai huonoudesta tai virheitten määrästä,
vaan se kertoo siitä, mistä on satuttu kantele-
maan, mihin on satuttu valvonta kulloinkin oh-
jaamaan. Tietyt kohtaamiset vain ovat sen laa-
tuisia, että ne ovat hyvin alttiita konflikteille.
Kun esimerkiksi poliisi vie jonkun putkaan, har-
va häntä siitä kiittää — niitäkin kuulemma silloin
tällöin on.

Keskituloisten mahdollisuus turvautua tuo-
mioistuimeen on todellakin kohtuuttoman kal-
lista, niin kuin ed. Kuisma totesi. Olen ymmärtä-
nyt, että siihen joitakin keinoja mietitäänkin,
miten tilannetta voitaisiin parantaa.

Vielä totean sen, että en pidä ajankohtaisena
eduskunnan oikeusasiamiehen ja oikeuskansle-
rin toiminnan yhdistämistä varsinkin, kun Valta-
kunnansyyttäjänvirasto juuri perustettiin ja näit-
ten virastojen toiminnot on mietitty varsin hiljak-
oin uudelleen.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies!
Kiinnittäisin huomiota ed. Kuisman sanontaan,
että kanteluita esimerkiksi poliisia kohtaan on
suuremmassa määrin kuin muita viranomaisia
kohtaan. Tietenkin poliisi joutuu sellaisten ikä-
vien asiointien kanssa tekemisiin, että syntyy kon-
flikteja. Ei poliisin välttämättä väärässä tarvitse
joka kerta olla, ja määrät ovat vähentyneet. Se,
että kansalaiset eri tutkimusten mukaan luotta-
vat poliisiin, luku taisi olla 85-prosenttisesti, kun
sen sijaan meihin poliitikoihin vain 45-prosent-
tisesti, osoittaa sitä, että kyllä suomalainen poliisi
on kuitenkin kärjessä luotettavien virkamies-
ten joukossa.

Lyhyesti siitä, kuinka sivutoimihommiin on
puututtu. Minusta siihen on käytetty vähän liian
paljon aikaa eli pikkuvirkamiesten sivutoimiteh-
täviin. Silloin, kun he tekevät sivutoimia, he pyr-
kivät tekemään sen mahdollisimman hyvin, jotta
siihen ei kukaan pääse takertumaan. Erikoisen
huolestuttavana pidin sitä, kun ennen vaaleja,
ennen ennakkokäännykstä tänä vuonna, edus-
kunnan oikeusasiamies antoi lausunnon, että
muun muassa poliisien osallistuminen pankkien
hallintoon ja osallistuminen jopa politiikkaan on
kyseenalaista, ja juuri vaalit olivat tulossa. Edus-
kunnan oikeusasiamies Lehtimaja kyllä lievensi
kertomustaan sen jälkeen, mutta siinä meinasi
tulla melkoinen vahinko. En tiedä, johtiko se
kuitenkin siihen, että täällä eduskunnassa taitaa
olla tällä hetkellä kuusi poliisimiestä. Määrä tup-
laantui; saattoiko se lausunto aiheuttaa tämän
tyyppistä? Kannattaisi vähän varoa, mitä sanoo,
koska, kun uutta perustuslakia valmisteltiin, siel-

lä ei kukaan asiantuntija kyseenalaistanut sitä, etteivätkö myös poliisimiehet voisi olla politiikassa mukana.

Ed. Kuosmanen: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Kuisma käytti erittäin ansiokkaan puheenvuoron eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksesta toiminnastaan vuonna 98. Hän puuttui potilaan oikeusturvaan siinä mielessä, että työpaikka- ja paikallislääkärin lausunto ei kelpaa vakuutusyhtiön lääkärille, joka päättää kyseisen työntekijän eläkkeelle siirtymisestä. Vakuutusyhtiöitten toimintaahan on hyvin paljon uudistettu kymmenen viime vuoden aikana. Otan esimerkin autovahinkoarviointitoiminnasta siinä mielessä, että vakuutusyhtiöt ovat perustaneet eri paikkakunnille yhteisiä arviointikeskuksia kolariautoja varten ja tältä pohjalta vakuutusyhtiöt aina hyväksyvät kolarilaskun. Eikö tässäkin voitaisi ajatella vähän saman tyypistä yhteistoimintaa vakuutusyhtiöitten kohdalta, että määrättyt lääkärit määrättyillä alueilla koulutettaisiin nimenomaan työeläkkeelle siirtyvien asioiden arvioimiseksi ja käsittelemiseksi, että ne kun tiimissä hyväksyvät, että eläkkeelle tämä henkilö voidaan puoltaa, niin vakuutusyhtiö hyväksyisi sitten kaikissa tapauksissa tämän eläkkeelle siirtymisen? Turha työntekijöitten pallottelu jäisi pois paikallislääkäri-/vakuutusyhtiölääkäritasolta.

Ed. Karpio: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on moneen otteeseen todettu oikeusasiamiehen pääasiallinen toimiala eli juuri näitten kanteluitten käsittely ja vastauksen antaminen kansalaisille. Kun nyt kuitenkin korkeintaan yksi kymmenesosa kanteluista johtaa kansalaisten kannalta myönteiseen lopputulokseen, herää kysymys, onko kantelijalle annettu väärä toiveita esimerkiksi jonkun lakimiehen, asianajajan taholta, että kantelu kannattaa tehdä, kun kuitenkin vain näin pieni osa niistä johtaa lopputulokseen. Eli on myös rehellisesti sanottava, että suurin osa niistä on aiheettomia. Enemmänkin meidän olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että kanteluiden käsittelyaika tänä päivänä on piteneen päin ja siitä aiheutuu mahdollisia määrärajojen menetyksiä.

Ed. Kuisma käytti erittäin hyvän puheenvuoron. Hän totesi siinä myös, että kun hän joutuu ottamaan kansalaisten kanssa kantaa näihin asioihin, hän ilmoittaa rehellisesti, että kantelu ei aiheuta kansalaisen kannalta mitään myönteistä lopputulosta, ja sitä kautta saa mahdollisesti tä-

män henkilön vihat niskalleen. Valitettavasti kaikki lakimiehet, asianajajat tai muut tuomarit eivät näin menettele, vaan tekevät kanteluja turhissakin tapauksissa ja sitä kautta myös työllistävät oikeusasiamiestä tarpeettoman paljon.

Ed. Kuisma: Arvoisa puhemies! Ihan vain sen verran, että minähän en arvostellut poliisia, mutta ehkä se minun puheenvuoroni oli aiheellinen. Heti, kun poliisista puhuu ja siitä, että poliisin virheitä ei korjata, niin vähintään yksi poliisi älähtää. Eli tähän se on juuri taustana, että jotenkin poliisin virheet olisivat tabuja. Minusta se, että ihminen on poliisi, ei vielä kerro mitään siitä, että hänellä olisi korkea moraali ja hän on virheetön. Selvyiden vuoksi itse olen juristi, mutta totean ihan samaa. Se ei kerro myöskään, että on lakimies, mutta ei tietysti toisin päinkään voi leimata. Kyllä minusta yhteiskunnassa kaikkien ryhmien, niin poliisin kuin tuomioistuimien juristienkin, virheitä pitää käsitellä. Erityisesti tärkeätä on käsitellä poliisin virheitä. Poliisi on ainut, jolla on pakkovalta. Jos siinä tekee virheen, niin hän voi vielä panna toimeen sen väärän päätöksen. Myös oikeusistuimilla ja juristeilla on tavallista suurempi vastuu, jos he hoitavat näitä asioita. Todellakaan, toistan vielä sen, minusta suomalainen poliisi ei ole mikään huono ja virheitä on varmasti keskimääräistä vähemmän. Mutta kerroin tuossa, että oman kokemukseni mukaan, kun ihmiset ottavat minuun yhteyttä kansanedustajan ominaisuudessa, niin silloin usein on poliisista kysymys: poliisi ei ole jotain tutkinut tai ottanut vakavasti tai toinen tuomioistuin. Totesin vain, että näköjään eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksessa on ihan sama asia. Sinnekin otetaan eniten näissä samoissa asioissa yhteyttä. Minusta se ei todellakaan vielä kerro, enkä epäsuorasti enkä suorasti väittänyt, että poliisi olisi se viranomainen, joka tekee eniten virheitä. Ei tietenkään tätä johtopäätöstä voi tehdä, vaan sehän johtuu siitä, että nimenomaan ne virheet ja epäilyt poliisia ja tuomioistuinta kohtaan ovat sellainen asia, joka tietysti on niin tärkeä ja vakava, että se saatetaan laillisuusviranomaisten tutkittavaksi.

Ed. Nousiainen: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty hyvää keskustelua eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksesta. Kaksi asiaa, jotka nyt tässä ovat tulleet minusta esille hyvin selkeästi, ovat ensinnäkin subjektiivisten oikeuksien loukkaamattomuus ja se, ovatko kuntalaiset saaneet käyttää hyväkseen niitä pal-

veluja, jotka heille on subjektiivisina oikeuksina myönnetty. Minusta on hyvä muistaa se periaate, että kun kuntalaissa todetaan se, että kun kunnalle annetaan tehtävä, siitä säädetään lailla, samalla laki edellyttää, että myös turvataan siihen riittävät resurssit. Yhtä lailla kuin olemme huolissamme subjektiivisista oikeuksista, niin meidän vakavasti täytyisi miettiä, ovatko resurssit aina kunnilla riittävät, ja ratkaista se, että resurssien ja palvelujen ristiriitaa ei olisi. Se on toinen kysymys ja toinen on virkamiesten sivutoimikysymys. Periaatehan on käytännössä, että se on hyvin pitkälle työnantajan asia. Sivutoimet ovat joko ilmoitusvelvollisuuden alaisia tai luvanvaraisia, ja työnantaja valvoo sen, mikä sivutoimi on asianmukainen, mikä ei. Minusta alempien virkamiesten sivutoimiluvat ovat ymmärrettäviä, mutta silloin, kun ollaan vaativassa valmistelutehtävässä, esittelijätehtävässä tai osallistutaan päätöksentekoon, silloin sivutoimista tulee pidättäytyä ja työnantajan tulee myös se valvoa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään perustuslakivaliokuntaan.

7) Talousarvioaloite TAA 1—1042/1999 vp

Lähetekeskustelu

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s :
Ilmoitetaan, että nyt lähetekeskustelua varten esiteltävät talousarvioaloitteet ovat tänään edustajien nähtävinä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että talousarvioaloitteet lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. M. S a l o : Arvoisa rouva puhemies! Kansanedustajan oikeuksiin ja velvollisuuksiinkin kuuluu uutta kantaa valtion talousarvioon, ja etenkin, kun huomaa epäkohdan, siihen on korjausmahdollisuus eli voi tehdä talousarvioaloitteen. Nyt 1 042 talousarvioaloitetta on lähetekeskustelussa. Tämä kertoo siitä, että paljon ovat kansanedustajat havainneet korjaustarpeita suomalaisessa yhteiskunnassa, ja varmaan suurin osa on hyvin perusteltu.

Valtiontaloutta on tasapainotettu viime vuosina voimakkaasti, on leikattu kuntien valtionosuuksia ja toisaalta valtionhallinnossa on ahdis-

tettu entistä ahtaammalle ministeriöiden raameja. Leikkaukset ovat näkyvissä ja näkyneet jo pitemmän aikaa yhteiskunnan toimivuudessa. Näistä yhtenä merkittävänä menettäjänä on ollut liikenneministeriön hallinnonala, jonka menokehystä on leikattu, ja toisaalta kuitenkin velvollisuuksia, ainakin tarpeita, on ilmentynyt jatkuvasti lisää. Aika hankalaan yhtälöön on jouduttu.

Varsinaissuomalaisesta näkökannasta, joka on myös varsinaissuomalaisten kansanedustajien yhteisaloite, on moottoritie E18:n valtakunnalliseksi hankkeeksi saaminen ja toisaalta myös nopeasti loppuun rakentaminen yksi perusteltu asia. Tässäkin yhteydessä on syytä painottaa maakunnallista ja jopa valtakunnallista merkitystä tämän hankkeen suhteen.

Kantatieverkko rapistuu, ja se on huolestuttavaa siinä mielessä, että kun on jouduttu jo tilanteeseen, jossa kulutetaan enemmän kuin korjataan, tase on hyvin negatiivinen. Tähän on saatava parannusta, ja talousarvioaloitteeni Varsinais-Suomen uloimman kehätien rakentamiseksi on perusteltu siltäkin osin, että Varsinais-Suomi on hyvin merkittävä metsäteollisuuden raaka-aineen hankinta-alue. Siellä tapahtuva puutavaraliikenne vaatii myös hyvän tiestön, ja nykyään siellä osa tiestöstä on lähes hengenvaarallista.

Alemman tieverkon kunto on ala-arvoinen tällä hetkellä, ja siellä on tapahtunut aika usein samoilla tieosuuksilla jopa kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia. Yksi näistä murheen tieosuuksista on Vehmaa — Vinkkilä — Mynämäki-tie, jolla vuosittain tapahtuu kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia. Osasyynä on juuri tien erittäin huono kunto.

Yksityisteiden valtionosuuksien leikkaus on johtanut siihen, että tämä hiussuoniverkosto, joka maassamme on ja meidänkin maakunnassamme, jatkuvasti rapistuu. Miksi näin on? Osasyynä on tietenkin se, että voimavarat maakunnissa ja maaseudulla ehtyvät, koska entistä enemmän sinne jää autioita taloja. Näin ollen myös on vähemmän maksajia. Rasitteet kohdistuvat näihin muutamiin harvoihin henkilöihin, ja heidän voimavaransa yksinkertaisesti eivät riitä ylläpitämään yhteiskunnallista tieverkkoa.

Talousarvioaloitteeni kohdistuvat pääosin tiestöön, mutta mielestäni perusteltu talousarvioaloite on myös riittävän määrärahan osoittaminen Medi-Helin toimintaan. Toiminta on arvokasta. Kuka vain meistäkin voi joutua liikenneonnettomuuteen tai saada sairauskohtauksen, jolloin asiantunteva, nopeasti paikalle saatava

apu voi pelastaa hengen tai ainakin edesauttaa nopeampaa toipumista. Medi-Heli, joka toimii tänä päivänä keräysvarojen turvin pitkälti — tosin Raha-automaattiyhdistys antaa sille osan käyttömäärärahoista — pitäisi saada budjettille kohteeksi, niin että sen toimintaedellytykset tulevat turvatuiksi, ja toisaalta neuvotella myös Rajavartiolaitoksen tai puolustuslaitoksen kanssa, niin että voitaisiin käyttää samaa kalustoa.

Ympäristöasiat ovat tätä päivää, ja mitä paremmin on hoidettu ympäristöasiat, sitä turvallisempi on tulevaisuus. Me tarvitsemme edelleen uutta tekniikkaa. Siksi on perusteltua, että Lounais-Suomen ympäristökeskukselle osoitetaan 5 miljoonaa markkaa edelleen kohdennettavaksi Someron kaupungin jätteenkäsittely- ja kompostointilaitoksen ja tutkimusyksikön rakentamiseen. Tämä on erittäin tärkeä hanke siksikin, että Somero sijaitsee vesistön yläjuoksulla, josta Turun kaupunki ottaa osan raakavedestään. Tämän kesän aikana syntyi tilanne, että raakavesilähteet kerta kaikkiaan ehtyivät. Ei voida olla tilanteessa, että sekin vähä raakavesi, joka on käytössä, on laadultaan heikkoa. Tälläkin hankkeella turvattaisiin myös Turun kaupungin parempi vedensaanti.

Arvoisa puhemies! Nämä aloitteet olen tehnyt, niin kuin varmaan kaikki kansanedustajat, hyvässä uskossa, että eduskunta hyvän hallituksen myötävaikutuksella nämä tarpeelliset hankkeet hyväksyy. Näin ollen voimme kehittää myös omalta osaltamme maan asuttuna ja elävänä pysymistä.

Ed. O i n o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan talousarvioaloitteiden määrä on upea. Jokaisella aloitteella on haluttu jotain tärkeää asiaa edesauttaa ja vauhdittaa.

Minä aloin tutkia listaa ja pääsin kollegan, ed. Sulo Aittoniemen, kohdalla alkuun ja totesin, että siellä on muun muassa aloite 8. Vielä, kun se kohdennetaan Haapamäen höyryveturipuittoon, niin silloin on kohde aivan oikea.

Sitten jatkan aloitteista, joissa allekirjoittaneen nimi esiintyy mukana. Hieman perustelen näkemyksiä. Myös täällä esiintyy sana Haapamäki. Aloite 670, määrärahan osoittaminen Haapamäen vankilan suunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen.

Haapamäki on yhdyskunta, joka on menettänyt valtion toimenpiteiden johdosta noin seitsemensataa työpaikkaa 60- ja 70-luvuilla, osin 80-luvulla. Se on tässä Keuruun kaupunkiin kuuluvassa noin 2 000 hengen taajamassa pudottanut

väkilukua noin puoleentoista tuhanteen ja on tehnyt paikkakunnan imagoon pahan kolauksen.

70-luvulla 20 vuotta sitten ja rapiat päälle Haapamäellä koottiin 1 300 hengen kansalaisadressi ja siinä tuotiin esille ne menetykset, jotka hitaassa tahdissa, kuitenkin jatkuvana menetysten sarjana, peräjälkeen olivat siihen mennessä tapahtuneet, silloisen valtiovallan tietäen. Tarkoitus oli luovuttaa tämä pienen kylän suurelle pojalle, silloiselle pääministeri Sorsalle, mutta hän kiireittensä takia ei ennättänyt ottamaan lähetystä vastaan. Se jätettiin muille valtioneuvoston jäsenille, ja hyvää tahtoa meille puheissa luvattiin.

Lupaus, joka konkretisoitiin, oli Haapamäelle Keski-Suomen vankeinhoitolaitos. Sitä luvattiin hyvin liikuttavasti silloisten kansanedustajien toimesta, eri viranomaisen toimesta, virkamies toimesta, mutta tätä ei ole tänäkään päivänä toteutettu. Tarkoitus oli tuolloin osaltaan valtion toimesta kompensoida tapahtuneita rautatien menetyksiä. Siksi taustaselvityksenä tämä, miksi jälleen tämä aloite täällä on. Toki se on muutettavissa johonkin muuhunkin valtion toimeen, jolla yhdyskunnalle valtion aiheuttamia menetyksiä kompensoitaisiin.

Haapamäki on yhdyskunta, joka pystyy ottamaan väkeä vastaan ja tarjoamaan monia mahdollisuuksia muun muassa yläasteen ja lukion osalta ja olemassa olevan infrastruktuurin osalta, mutta ellei pian jotain tule, yhdyskunta taantuu hyvin voimakkaasti.

Edelleen toin esille erikoispoliisikoulutuksen. Meillä huumeongelma on tässä maassa hyvin vakava. Eri tahoilta saamani käsityksen mukaan, jos on riittävästi huumekoiria viranomaisilla, rajavartiostolla, tullilla ja poliisilla, tällä voitaisiin tehdä tehokkaita toimia rikollisuutta vastaan.

Edelleen kysymys monissa muissakin aloitteissa — ei vain omista, vaan uskon, että hyvin monen muunkin kansanedustajan aloitteesta — liikkuu ihmistä lähellä olevissa peruspalveluissa. Kunnat ovat ahdingossa. Jollakin tavalla tämä tulisi myös valtion todeta. Sosiaali- ja terveyssektori ovat niitä, joiden palvelut ovat ihmistä lähinnä, ja näihin kipeästi kaivattaisiin lisämäärärahoja. Niitä tulisi jostakin etsiä. Kunnissa meillä on hätätila. Itsekin olen koulujen rakenneuudistustyöryhmän puheenjohtaja, jossa erittäin epämieluisa tehtävä on pohtia, mitä kouluja lopetetaan, kuinka saadaan mahdollisimman suuret opetusryhmät kouluihin. Nämä molemmat ovat,

etenkin jälkimmäinen, kielteisiä. Silloin tietysti, jos jostakin oppilaat loppuvat, ei voi olla koulua, mutta kylälle on tappio, kun kyläkoulu sammuu. Mutta on tappio kaikkialla tulevia kansalaisia kohtaan, jos koulu ei pysty tarjoamaan hyvää opetusta ja kasvatusta, ja sitähan se ei tarjoa, jos opetusryhmät ovat maksimikoossa tai yli sallittujen maksimien. Meidän on jossakin katsottava priorisoiden myös sitä, mikä on yhteiskunnan tehtävä.

Tässä eräitä kysymyksiä, joita, arvoisa rouva puhemies, haluan tässä lähetekeskustelussa vauhdittaa ja tuoda esille. Paikalla olevista edustajista ainakin Keski-Suomesta ed. Juha Karpio hyvin tuntee kysymyksen, joka on meidän Keski-Suomen kansanedustajien yhteinen aloite, vaikka se on ed. Lauri Oinosen nimellä: määrärahan osoittaminen Valtatie 18:n rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia — Ähtäri. Siellähän on valtatie, joka on käytännössä rakentamatta. Se menee hyvin vanhaa, olemassa olevaa reittiä välillä Multia — Liesjärvi — Ähtäri.

Samoin kysymys, joka on eräiden toistenkin kansanedustajien aloitteissa, on Haapamäki — Pori-rautatie. Tuo ratahan on ollut liikenteeltä poissa kymmenkunta vuotta. Sille on suunniteltu elämysmatkailuliikennettä, jotta rataa ei purettaisi, mutta siinä on myös olemassa oleva valtion omistama rautatielinja. Uskon, että rautatiellä nimenomaan tavarakuljetusten osalta, ehkä henkilöliikenteen osalta, olisi tulevaisuudessa käyttöä tuolle radalle, ja purkamisen asemesta toivon, että käytäisiin vakavasti suunnittelemaan radan palauttamista liikenteelle.

Haapamäellä ovat myös Suomen uljaat höyryveturit. Vastuu niistä on valitettavasti vain yhdellä kunnalla, Keuruun kaupungilla, mutta kysymys on valtakunnallinen. Oman aikansa uljaimmat konepajateollisuuden tuotteet, höyryveturit, ovat niin arvokas asia, että ne tulisi nähdä kansallisena aarteena ja siksi vaalia ja säilyttää. Toivon, että vaikka aloitteita on paljon, niitä käsiteltäessä ne asiat, jotka itse kunkin meidän tekemämme aloitteiden takana ovat, ennättäisivät tulla asianomaisissa valmisteluissa huomioituiksi ja mahdollisuuksien mukaan käytäntöön nyt tai vastaisuudessa toteutetuiksi.

Ed. Bremer: Rouva puhemies! Mikähän siinä on, että valtion budjetti- ja finanssineuvokset ja bisnesneuvokset — vielä ei sitä titteliä ole julistettu haettavaksi mutta kyllä sellainenkin varmaan tulee — eivät ymmärrä yritystoiminnan kaikkein alkeellisinta asiaa, sitä, että kokonais-

käsitys kokonaistaloudesta pitäisi olla, ennen kuin tehdään mitään taloudellisia ratkaisuja? Mistä syystä ei käsitetä, että jos 10 markan panostuksella saadaan 100 markkaa, se on hyvä bisnes? Tätä yksinkertaista asiaa ei ymmärretä, ja minä palaan siihen esimerkein, mutta ennen sitä vastauspuheenvuoronomaisesti kansanedustaja M. Salolle ja ed. Vähänäkille, joka poistui, sekä kaikille niille, rouva puhemies, edustajille, jotka ovat tehneet määräraha-aloitteita tiestöstä, teiden rakentamisesta.

Aika ylpeänä totean, että liikennevaliokunta on ottanut aika käänteentekevän kannan tiemäärärahojen käytön osalta. Liikennevaliokunta lausunnossaan valtiovarainvaliokunnalle toteaa, että liikenneministeriön hallinnonalalla määrärahojen käyttöä on arvioitava uudelleen, ja edelleen toteaa sananmukaisesti mietinnössään: ”Alempiasteisten teiden heikentyvä kunto on ongelma. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan on perusteltua siirtää määrärahojen käytön painopistettä alempiasteisen tieverkon kunnossapitoon ja parantamiseen.” Edelleen liikennevaliokunta sanoo lausunnossaan, ja toivon, että tämä saa ansaitsemansa huomion myöskin valtiovarainvaliokunnan käsittelyssä: ”Liikennevaliokunta esittää, että valtionapua yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen lisätään. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan perustienpidon määrärahoista voidaan talousarvion sisäisenä siirtona lisätä määrärahoja alemman asteisen tieverkon sekä yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen. Liikennevaliokunta ehdottaa, että Tielaitoksen 68,5 miljoonaa markkaa kasvaneista määrärahoista osoitetaan lisäyksenä 30 miljoonaa markkaa yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen. Määrärahan saisi käyttää ensisijaisesti kuljetuksellisesti ja liikenteellisesti merkittävien yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen.”

Tämä on aika lailla uusi kannanotto, ja toivon, että se rauhoittaa kaikkia niitä kansanedustajia, jotka ovat tehneet tälläkin kertaa tiemäärärahoja koskevia aloitteita, ja se taitaa olla noin yksittäisenä ryhmänä kaikkein suurin ryhmä, mistä aloitteita on tehty.

Mutta, rouva puhemies, menenpähän oman aloitteeni kohdalle ja selvennän ihmettelyäni siitä, että valtiovarainministeriön finanssi- ja bisnesneuvokset eivät tajua niin yksinkertaista asiaa, että jos 10 markalla saadaan 100 markan hyöty, se on bisnestä, vaan ehdottavat, että se 10 markkaakin mieluummin poistetaan, säästöyistä mukamas. Otan tästä esimerkin talousarvio-

aloitteeni sisällön osalta, joka koskee pienkenttiä ja sitä tukea, joka nyt ehdotetaan poistettavaksi, joka ennen on annettu pienlentokentille.

Valtion talousarvioesityksessä nimittäin esitetään, että tähän asti myönnetty valtionapu lentokentille, joilla ei ole säännöllistä reittiliikennettä, jotka tällaiset lentokentät ovat vuodesta 72 saakka saaneet 1,7 miljoonaa markkaa vuodessa — hyvin pieni apuraha — sekin poistetaan. Tämä tarkoittaa sitä, että muun muassa Mikkelin kenttä, joka juuri on jäänyt ilman säännönmukaista lentoliikennettä, putoaa pois kokonaan tästä pienestäkin valtion tuesta. Sen lisäksi Seinäjoen kenttä esimerkiksi, Sodankylän kenttä, jolla on ollut joskus säännönmukaista lentoliikennettä, Pudasjärven kenttä ja kaiken kaikkiaan 32 lentokenttää putoaa pois tämän pienen 1,7 miljoonan markan määrärahasupistuksen vuoksi.

Tällä pienellä määrärahalta on säännöllisesti vuodesta toiseen saatu kuitenkin yli kymmenkertainen taloudellinen hyöty näille pienille lentokentille, koska kun tällainen pieni muodollinen tuki on tullut valtiolta, niin myös kunnat ovat panneet parastaan, lisänneet sitä määrärahaa ja ennen kaikkea siellä harrastusilmailu on tuottanut valtavalla talkootyöllä lisähyödyn näille kentille, joka on todella arvioitavissa kymmenkertaiseksi siihen nähden, mitä valtion pieni tuki on ollut.

Otan esimerkiksi Pudasjärven lentokentän, joka kaksi vuotta sitten sai 50 000 markkaa tästä valtion apurahasta. Kunta uskoi ja uskoo edelleen tähän lentokenttäänsä ja on sijoittanut yhdessä Taivalkosken metsäoppilaitoksen, Pudasjärven ammattikoulun, Tielaitoksen ja Lapin lennoston sekä Oulun ja Pudasjärven harrastusilmailijoiden kanssa 50 000 markan apurahan lisäksi, jonka saivat siis kaksi vuotta sitten, 7 miljoonaa markkaa tämän kentän kunnostukseen niin, että se tällä hetkellä on juuri viittä vaille tilauslentokelpoinen. Jos tällainen valtionapu poistetaan, on odotettavissa, että kuntakin menettää mielenkiintonsa ja sen jälkeen kaikki muut ja se kenttä romahtaa. Mikkeliissä on odotettavissa ihan sama kehitys ja Sodankylässä, puhumattakaan valtion Puolustusvoimille merkittävistä kentistä: Mänkijärvi, Kauhava, Immoila, Utti, Yymi, Räyskälä, Jämijärvi jne.

Budjettikohdan 31.52.41 valtion tuen poistaminen lamaannuttaa kaikkein raskaimmin harrastusilmailua niiden 32 lentokentän osalta, jotka tähän asti ovat olleet tuen piirissä. Tämä harrastajapohjan kaventuminen on erittäin dramaattinen seurauksiltaan koko maallemme. Ni-

mittäin siitä laajasta ilmailuharrastajien piiristä nousevat ja ovat nousseet Puolustusvoimien ja liikenneilmailumme ammattipilotit, sieltä nousevat lennonjohtajat, sieltä nousevat mekaanikot ja koko muu huoltohenkilöstö. Jotenkin olen ollut huomaavinani, että juuri tästä porukasta on suurin puute tällä hetkellä tässä maassa. Me maksamme toistaiseksi 800 miljoonaa markkaa siitä, että liikenneilmailulla ei ole tarpeeksi pilotteja vaan heidät joudutaan ottamaan Puolustusvoimien puolelta. Nyt ollaan pienellä määrärahan supistuksella tekemässä moninkertainen halla koko ilmailualalle.

Edelleen on todettava, että nämä lentokentät ovat kaikki Puolustusvoimien lentokenttiä. Ne on luovutettu kuntien ja harrastusilmailun käyttöön ehdolla, että nämä pitävät nämä lentokentät Puolustusvoimien kannalta operointikunnossa. Maanpuolustuksellisesti sillä on hyvin tärkeä merkitys.

Tärkeä merkitys tällä on myös kotimaan lentoliikenneverkoston kehittämiseksi. Kansainvälisesti arvioidaan, että vuoteen 2005 mennessä ilmäteillä kuljetetaan arvoltaan enemmän rahtia kuin millään muulla tiellä, maanteillä tai vesiteillä. Vuoteen 2010 mennessä kuljetetaan ilmäteillä enemmän henkilöitä kuin millään muulla tiellä, vesiteillä tai maanteillä. Suomi on EU:n periferiamaa, ja nimenomaan high techistä arvioidaan tulevan tulevaisuudessa metsäteollisuuden korvaaja, kansainvälisen kilpailukykyämme ylläpitäjänä. High techin 99,9 prosenttinen kulkutie on ilmatie. On erittäin dramaattista, jos tämän kehitys putoaa pois Suomesta.

Sen takia nyt sekä puolustusvaliokunta että liikennevaliokunta lausunnoissaan valtiovarainvaliokunnalle toteavat seuraavaa: ”Puolustusvaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että Puolustusvoimien lentokentät, jotka on vuokrattu siviili-ilmailuharrastusta tukeville yhdistyksille ja kunnille, on tarpeen pitää kriisiajan varalta operointikelpoisessa kunnossa yhteistyössä edellä mainittujen yhdistysten kanssa. Valiokunta pitää kielteisenä liikenneministeriön pääluokkaan, momentti 31.52.41, sisältyvää ehdotusta määrärahan lakkauttamisesta ilman reitti- ja kevytreittiliikennettä olevilta kentiltä.”

Vastaavasti liikennevaliokunta toteaa: ”Valtion tukea on vuodesta 72 jaettu ilman reittiliikennettä oleville lentokentille kunnostus- ja perusrannustoihin. Tukea saavia kenttiä ovat pitäneet operointikelpoisina ilmailuharrastajat, ilmailukerhot ja vapaaehtoisjärjestöt. Valtion tuen poistaminen uhkaa lakkauttaa myös kun-

tien antaman tuen, jolloin kyseisillä kentillä kehitys, operointivalmius ja harrastusilmailu menettävät toimintaedellytyksensä. Liikennevaliokunta esittää, että valtion talousarvion 31.52.41 momentin tarkoittamaa valtionapua eräiden lento- paikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon voidaan edelleen käyttää ilman reittiliikennettä olevien lentokenttien avustamiseen.” Arvoisa rouva puhemies! Mistä rahat tähän? Näinhän kysytään aina, mistä rahat sellaiseen budjettikohtaan, missä on esitetty säästöjä.

Rouva puhemies! Arvoiset kollegat! Ilmailulaitos, jonka päätehtävänä on kehittää Suomen ilmailua, teki viime vuonna 96 miljoonaa markkaa ja rapiat päälle voittoa ja on velvoitettu tilittämään valtiolle 26 miljoonaa markkaa. Jos ei nyt muuta ratkaisua löydy, katson, että Ilmailulaitoksen tehtävä ja velvollisuus on ottaa siitä 1,7 miljoonaa markkaa näiden lentokenttien tukemiseen, jotka nyt jäävät ilman säännöllistä reittiliikennettä. Näin ollen minä toivon, että valtiovarainvaliokunta ottaa talousarvioaloitteeseeni valtiontuen palauttamiseksi 1,7 miljoonan markan suuruisena myönteisen kannan.

Ed. Peltomäki: Arvoisa rouva puhemies! Otan muutamia Satakunnan kannalta tärkeitä talousarvioaloitteita käsiteltäväksi ja niihin perusteluja.

Liikenneinfran kärkihanke Satakunnassa on Valtatie 2:n nelikaistaistaminen Porista Ulvilaan. Valtatie 2 Pori — Helsinki on rakennettu pääosin 1950-luvulla, ja sen liikennöitävyys alittaa jo nykyisin valtateiden palvelusotavoitteen suurilla osin. Jo lokakuun 1 päivänä vihittiin välillä Pori—Porin lentokenttä käyttöön tienpätäkä, joka saatiin nelikaistaistettua, mutta nyt jatkorahoitus on edelleen auki. Jopa veronmaksajien kannalta olisi ollut tarpeellista ja tarkoituksenmukaista, että jatkorahoitus olisi turvattu tielle ja sitä olisi voitu jatkaa keskeytyksettä. Nyt näin ei ole.

Kun tiedämme, että vuoden 2000 budjettiin ei ole tulossa rahaa uusille tiehankkeille ja jatkorahoitusta ei myöskään ole tulevassa syksyn lisäbudjetissa, niin toivon, että tämä asia otetaan muulla tavalla nopeasti esille ja jatkorahoitus turvataan. Valtiovarainvaliokunta on mietinnössään hallituksen talousarvioesityksestä vuodelle 1998 edellyttänyt ja eduskunta hyväksynyt, että Valtatie 2:ta koskevan hankkeen jatkorahoitus välillä Pori—Ulvila turvataan, eli tähän on olemassa eduskunnan ja valtiovarainvaliokunnan yksimielinen kanta.

Seuraavaksi haluan ottaa esille Porin korkeakouluksikön rahoituksen. Porin korkeakouluksikön, jossa koulutetaan diplomi-insinöörejä ja ylioppilasmerkonomipohjalta kauppatieteen maistereita, on lähes tämän vuoden alkuun rahoittanut Porin kaupunki pääosin. Lisäksi rahoitusta on saatu EU:lta jonkin verran koulutukseen ja tutkimukseen. Näin ei voi jatkua. Porin kaupunki ei voi yksistään rahoittaa korkeampaa opetusta. Tähän on saatava muutosta. Satakunnan kansanedustajat esittävätkin 15 miljoonaa markkaa Porin korkeakouluksikön toiminnan rahoittamiseen.

Vielä haluan nostaa esille Satakunnan makropilottihankkeen. Viime vuonnahan Satakunta sai sosiaali- ja terveydenhuollon päähankkeen, kehittämishankkeen, Satakuntaan eli makropilotin. Saumattomien hoitoketjujen ja sosiaali- ja terveysalan uusien, tietotekniikkaan perustuvien teknologioiden kokeilumaakunnaksi tuli näin Satakunta. Hanke saa suoraa valtion tukea noin 20 miljoonaa markkaa, mutta useiden osahankkeiden rahoitus on auki. Projektin kestäminen on kaksi vuotta ja hankkeen projektikanta on noin 100 miljoonaa markkaa. Makropilotin yhteydessä kehitetään paitsi sosiaali- ja terveydenhuollon ja sosiaalivakuutuksen palvelujärjestelmiä myös julkisen hallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin uusia yhteistoimintamuotoja. Makropilotti tulee muodostumaan pilottivaiheensa jälkeen kehittämiskeskukseksi, jossa kehitetään edelleen ja toteutetaan uusia toimintamalleja. Satakunnan makropilotin rahoituksen turvaamiseksi tarvittaisiin 50 miljoonaa markkaa.

Rouva puhemies! Ed. Bremer puhui paljon jo ilmailualasta ja lentokentistä. Siviili-ilmailun palvelukseen on siirtynyt vuosien 1998—1999 aikana 63 lentäjää. Valiokunnassa asiantuntija kertoi, että Ilmavoimista olisi hakemuksensa jättänyt vielä 40—50 lentäjää. Ammattilentäjistä on pulaa. Tarvitaan uusia koulutuksellisia ratkaisumalleja kapeikon poistamiseksi. Yksi vaihtoehto on ammattilentäjien koulutuksen keskittäminen uuteen perustettavaan oppilaitokseen. Uusi oppilaitos antaisi tarvittavan pohjakoulutuksen ja siviilikoneilla annettavan jatkokoulutuksen.

Porissa lentokentän maastossa toimii tälläkin hetkellä hyvin varustetuissa ja ajanmukaisissa tiloissa Finnairin Ilmailuopiston ammattilentäjien opintolinja. Porin lentokenttä soveltuu erinomaisesti ammattilentäjien koulutukseen. Koulutuksen laajenemisen edellyttämät lisätilat on mahdollista järjestää Ilmailuopiston välittömästä läheisyydestä, jossa on vapaita lentokonehalli-

tiloja. Viime vuonna asetettu työryhmä on päätyntynyt samaan tulokseen. Perustamiskustannuksiin tarvittaisiin 40 miljoonan markan aloitusraha. Asialla on kiire, jos aiotaan helpottaa ammattilientäjäpulaa. Toivon, että tähän löytyisi mahdollisimman nopeasti ratkaisu. Opetusministeri Maija Rask on ilmoittanut, että hänellä olisi valmiit lakiesitykset, kunhan rahoituspuoli järjestäisi.

Edelleen, rouva puhemies, haluan sanoa muutamana sanan ed. Jurolan talousarvioaloitteesta koskien määrärahan osoittamista Euroopan unioniin liittyvän kansalaiskeskustelun kannustamiseen.

Euroopan unioni voi onnistua tavoitteidensa toteuttamisessa vain, jos kansalaiset aidosti kokeyvat hankkeen omakseen. Unionin on kyettävä uudelleen vahvistamaan legitimitettinsä EU-maiden kansalaisten silmissä. Avainasemassa tässä suhteessa on EU:n päätöksenteon ja hallinnon avoimuuden sekä tehokkuuden parantaminen, mutta myös koulutus- ja tiedotustoiminnan parantaminen.

Suomessa kansalaisjärjestöillä on ollut myönteinen rooli EU-asioihin liittyvässä koulutuksessa. Suomi ry ja maamme sivistysjärjestöt ovat tehneet arvokasta työtä Euroopan unionin tunnetuksi tekemisessä jo 1990-luvun alusta lähtien. Työtä on edesauttanut se määräraha, joka on ollut valtion budjetissa vuodesta 1994. Vuoden 2000 talousarvioon ei kuitenkaan sisälly lainkaan määrärahoja kansalaisjärjestöjen EU-koulutukseen ja -tiedotukseen. Tätä voi pitää virheenä ja erittäin huonona viestinä maalta, joka parhaillaan toimii EU:n puheenjohtajana. Siksi valtion ensi vuoden budjettiin pitäisikin saada rahaa 2 miljoonaa markkaa käytettäväksi Euroopan unionia koskevan kansalaiskeskustelun edistämiseksi.

Rouva puhemies! Satakunnan kansanedustajat ovat tehneet kymmenkunta tärkeää talousarvioaloitetta. Tiedämme, että niiden saaminen tulevaan budjettiin on vaikeaa, mutta ne ovat asioita, joista täytyy keskustella. Ehkä seuraavaan, vuoden 2001, budjettiin näistäkin asioista sentään jotakin saamme.

Ed. S. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Olemme harvinaisen suuren asian edessä — kun asiaa näin ensikertalaisena kansanedustajana tähyttää — talousarvioaloitteiden, joita on lukematon määrä. Käsittääkseni yhdessäkään ei osoiteta varoja tai varojen lisäystä valtion kassaan, lukuunottamatta ed. Bremerin esittämää

10 markan poistettua menoa, millä olisi 100 markan tulo ja sitä kautta hyvä kertautumisperuste. Uskon, että kun tätä enemmän tähytetään, voi löytyä muitakin vielä. Toivoisin, että sen tyyppisiä aloitteita löytyisi myöhemmin lisää, ettei olisi pelkästään menoja, vaan osoitettavissa myös tuloja.

Tällaisenaan olen kyllä kautta aikojen ollut varojen säästämisen ja säästeliään elämän kannalla. Toisaalta säästäväisyyttä ei voi toteuttaa, ellei ole sellaisia elinmahdollisuuksia, että voidaan säästää ja saadaan perusasiat kuntoon.

Kaiken kaikkiaan, että yhteiskunta voisi elää terveempänä ja tulla eteenpäinkin toimeen, olen syvästi kaikkien niitten aloitteitten takana, missä perheitten hyvinvointia ollaan tukemassa ja turvaamassa. Suomalaisen yhteiskunnan paras tuki ja tukipilari tuleville sukupolville on perheet ja perhekeskeisyys, se, että perhepolitiikka on kestäväällä pohjalla ja saadaan uskottava tulevaisuus ja esimerkki kasvaville polville siitä, miten ennen on tehty ja asiat hoidettu. Toivon, että erityisesti nämä aloitteet tulevat valtiovarainvaliokunnassa huomioitua ja niissä erikoisvaliokunnissa, mihin ne ohjataan.

Toinen tärkeä asia on perustoimeentulo. Se pitää löytää ja toteuttaa aloitteitten pohjalta, niin että jokaisella on mahdollisuus tulla kunialla toimeen. Perustoimeentuloon liittyy oleellisesti se, että toimeentulon parantamiseksi pitää kansalaisia myös kannustaa tekemään ahkerammin töitä.

Päivällä puhuttiin koko ajan siitä, kuinka kaltoin on kohdeltu niitä ihmisiä, joiden jotain hakemusta ei ole käsitelty, missä kaksinaismoraali on tullut esille, että on kikkailtu ja kekkailltu sillä, että voitaisiin saada enemmän yhteiskunnan rahaa tekemättä mitään, olkoon yhden tai kahden osoitteen paikka olemassa. Samaa nippuun kuuluvat selkeästi niin sosiaaliturva, koulutus- ja sivistystoimi ja tähän liittyvät asiat.

Tiedän, että saattaa olla joitakin aloitteita, jotka eivät välttämättä ole hyvin perusteltuja, eikä niillä myöskään ole tulevaisuudessa menestymisen mahdollisuuksia, mutta nämä kaikki, jotka liittyvät läheisesti ihmisten hyvinvointiin ja sivistystason kasvattamiseen, ovat nimenomaan mahdollisuuksia saada eteenpäin parempaa yhteiskuntaa.

Olemme puhuneet täällä kautta aikojen kuntataloudesta, ja katson, että sen kuntoon saattamiseen liittyvät aloitteet ovat erittäin tärkeitä, koska ne läheisesti liittyvät äsken mainitsemini

asoihin. Ellei kuntien perustalous ole kunnossa, ne eivät voi järjestää ja taata sellaisia toimeentulomahdollisuuksia kuntalaisille kuin kunniallinen hyvinvointi edellyttäisi ja me jokainen omalta kohdaltamme näkisimme hyviksi ja suotaviksi jokaiselle kuntalaiselle.

Kaiken kaikkiaan ne aloitteet, jotka pääosin johtavat liikenteeseen, olkoon kysymys maanteliikenteestä, rautateistä, vesiteistä tai ilmaliikenteestäkin ... Jo laajasti on keskusteltu ilmaliikenteen osalta ja kenttien turvaamismahdollisuudesta. Yhdyn lämpimästi ed. Bremerin ajatuksiin, että ne markat pitää löytää. Kun katson salin väkeä ja paikalla olevia, niin kaiken kaikkiaan liikenteeseen liittyvät aloitteet ja niissä esiin tulevat asiat edustavat, niin kuin myös pääosa salissa olevista edustajista, Kaakkois-Suomea eli Kymen vaalipiiriä. Tältä osin kaikille niille liikenteellisille aloitteille, jotka johtavat Kaakkois-Suomen alueelle, yleensä Itä-Suomeen, toivon erityisen lämpimän käsittelyn, että ne saadaan oikeaan malliin ja hoitoon. Erityisesti lämmittävät ed. Kuosmasen ja ed. Vähänäkin tekemät aloitteet, jotka ovat hyvin perusteltuja ja perustuvat hyvään kokemukseen. On siellä joukossa kaikkien muittenkin aloitteita ja toivon, että myös ne tulevat hoidettua, mutta erityisesti, että Kaakkois-Suomen asiat tulevat kunnialliseen järjestykseen.

Jos kaiken kaikkiaan lyhyesti tiivistäisin koko asian, niin toivon, että kaikkien aloitteitten mainitsemien epäkohtien korjaaminen tulee kunnialliseen järjestykseen.

Rouva puhemies! Erityisesti yhteen asiaan haluaisin kiinnittää huomiota. Kun ed. Aittoniemi esiintymisvammaisena ei ole puolustamassa omia aloitteitansa, joita hänellä on 218 kappaletta, niin katson, että siinä on tulevaisuuden kuvaa. Aloite n:o 39, määrärahan osoittaminen Puolustusvoimien maamiinakannan uusimiseen, osoittaa sitä, että tässä on pitkälti kysymys myös tulevaisuuden turvasta. Sen osalta Suomen maa ollaan jättämässä jälkipolville parempana.

Läheisesti asiaan liittyy myös aloite n:o 42, määrärahan osoittaminen henkilöstön lisäämiseen Sota-arkistoon. Tältä osin katson, kun olen siellä joutunut asioimaan, että siellä on selkeästi liian vähän henkilöstöä. Sellainen kansa, joka ei menneisyyttä tunne, ei voi tulevaisuuttakaan rakentaa. Lähihistoria 60 vuoden ajalta liittyy viime sotiin ja myös aikaisempiin ja sitä materiaalia Sota-arkistossa säilytetään. Kyllä henkilöstö siellä nuorta ja nykyistä kansaa sivistäisi aivan toisella lailla, kun tunnettaisiin ne tilanteet, mit-

kä Suomi muun muassa 60 vuotta taaksepäin koki.

Rouva puhemies! Toivon, että tällä lyhyellä puheenvuorolla herätettäisiin ajatuksia, että kaikki hyvät asiat menisivät eteenpäin eduskunnassa ja valiokuntakäsittelyssä.

Ed. Saapunki merkitään läsnä olevaksi.

Ed. N o u s i a i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Talousarvioaloitteita koskevassa lähete-keskustelussa vastaisin ensiksi ed. Bremerille, kun hän puhui lentoliikenteestä ja niistä lentokentistä, joilta säännöllinen reittiliikenne on päättymässä, ja mainitsi muun muassa Mikkelin lentokentän. Sen osalta on todettavissa se, että Mikkelin kaupunki ja Finnair ovat tehneet sopimuksen reittiliikenteen jatkumisesta ja reittiliikenne jatkuu ensi kuun alusta alkaen. Siinä mielessä toivon, että Mikkelin lentokenttä on edelleenkin avustettavien lentokenttien joukossa ja perusteena on ennen kaikkea se, että siellä reittiliikenne jatkuu.

Kaiken kaikkiaan talousarvioaloitteita on jätetty 1 042 kappaletta. Jos tarkastelee tätä aloitekokonaisuutta, siellä on aloitteita sekä hallituspuolueiden edustajilta että opposition edustajilta. Uskon, että kaikki edustajat ovat aloitteensa tehneet vakaissa mielin ja tahto on ollut muuttaa käsittelyssä olevaa talousarvioehdotusta. Valtaosa näistä talousarvioaloitteista koskettaa liikenneverkkoa, alempaa tieverkkoa ja yksityisteiden valtiosuuksia. On selvä eduskunnan tahto, että näihin asioihin kiinnitetään huomiota, ja toivon, että valtiovarainvaliokunta ja liikennevaliokunta todella, niin kuin ed. Bremer jo luki, tarkastelevat näitä asioita siitä näkökulmasta, että eduskunnan tahto on saada enemmän resursseja juuri liikenneverkon puolelle ja yksityisteiden valtiosuuksiin.

Omat aloitteeni koskevat yhtä lailla alempaa tieverkkoa Itä-Savossa, Itä-Savon kuntien alueella, kuin yksityisteiden valtiosuuksien lisäämistä, mutta toisaalta myös yleissivistävän koulutuksen, ennen kaikkea peruskoulutuksen, perustamishankkeiden valtiosuutta ja toisaalta sosiaali- ja terveystoimen perustamishankkeitten valtiosuuksia. Nämä kysymykset ovat nousseet nyt entistä keskeisemmin esille, kun budjetin perusteluissa on ollut todettavissa se, että valtiosuudet ovat päättymässä näiltä perustamishankkeilta. Siinä mielessä on huoli siitä, miten

kunnat kykenevät tämän perusinfrastruktuurin pitämään kunnossa ilman valtion osallistumista kustannuksiin. On toivottavaa, että näitä määrärahoja tarkistetaan ja luodaan edellytykset nyt ainakin niille hankkeille, jotka ovat jo listoilla toteutettavina, mutta ennen kaikkea on syytä varmistaa valtionosuuksien jatkuminen myös tulevaisuudessa.

Kolmas merkittävä ryhmä budjettiesityksessä ja aloitteissa ovat ennen kaikkea elinkeinopoliittiset määrärahat. Esiin sieltä nousee kansallisen tuen tarve maatilatalouteen suoritettujen leikkausten johdosta, ja siinä mielessä, kun olemme käyneet täällä laajan keskustelun ruoan turvallisuudesta ja puhtaudesta ja jokaisen meidän oikeudesta puhtaaseen, terveelliseen ravintoon, niin uskon ja toivon, että me haluamme olla turvaamassa tuon elintarvikeketjun toimivuuden ja kannattavan yritystoiminnan maataloudessa ja myös tuemme sitä, kuten hallitusohjelmassa sanotaan, riittävällä kansallisella tuella.

Meillä myös vanhusväestö koko ajan lisääntyy. Vanhukset ikääntyvät, ja yhteiskunnan etu on se, että me pidämme heidät kotikuntoisina ja liikuntakykyisinä. Sen vuoksi muun muassa geriatrisen kuntoutuksen määrärahalisäys, josta olen myös aloitteen tehnyt, on erittäin perusteltu. Se on ehkä saanut täällä vähän huomiota aikaisemmassa keskustelussa osakseen, mutta kun nähdään kuntatalouden tila ja tunnetaan täällä käytetyt puheenvuorot kansalaisten subjektiivisista oikeuksista ja resursseista, niin on syytä, että me jo ennakkoon kuntoutamme ihmisiä ja pidämme heidät toimintakykyisinä ja kotikuntoisina niin kauan kuin mahdollista.

Minä toivon, että valtiovarainvaliokunta suhtautuu näihin aloitteisiin sillä vakavuudella, millä edustajat ovat ne tehneet, ja että myös nämä aloitteet saavat sen huomion osakseen, minkä me olemme niiltä edellyttäneet.

Täällä on perätty myös näkökantaa siihen, miten nämä lisätyt ja esitetyt menot tullaan kattamaan, mutta me varsin hyvin muistamme sen, että Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti huomiota budjetin tuloperusteiden pitävyyteen ja ennen kaikkea siihen, että tulot on arvioitu alamittaisesti, ja tuo todellisten tulojen kertymä ja alamittainen arvio luo sellaista liikkumavaraa ja katetta budjettiin, jolla kohtuudella kyetään myös nämä pahimmat epäkohdat budjetin menotaloudessa korjaamaan.

Ed. L. Hiltunen: Arvoisa rouva puhemies! Minäkin toivon sitä, että nämä yli tuhat

aloitetta otetaan vakavasti tarkastelun kohteeksi ja että niitten sisältä löydetään myös se konkreettinen viesti, mitä näillä halutaan nyt hallitukselle ja valiokunnille osoittaa. Erityisesti näkisin myös, aivan niin kuin ed. Seppo Lahtela toi esille, että löydetäisiin selkeitä linjauksia, miten nähdään esimerkiksi perheiden hyvinvointi tässä yhteiskunnassa, työllistyminen ja ennen kaikkea toimeentulo. Kaikki aloitteet, jotka vahvistavat todella perheiden hyvinvointia ja työllistymistä, tulisi ottaa vakavasti käsittelyyn ja myös huomioida. Myös näkisin, että meidän yhteiskunnassamme infrastruktuuria vahvistavat toimenpiteet tulee toteuttaa, kaikki, jotka mahdollistavat tieliikenteen sekä raideliikenteen sujuvuuden niin, että elinkeinoelämä voi turvata oman kehityksensä siihen, että meillä myös raideliikenne on turvallista ja kattavaa. Nämä aloitteet tulee huomioida.

Ed. Peltomo toi jo esille selkeästi Satakunnan kansanedustajien huolet. Olemme tehneet aloitteita, joiden toivomme todella nyt saavan vastauksen. Satakunta on maakuntana erityisen haasteen edessä syystä, että työllisyyskehitys maakunnassamme ei ole niin hyvä kuin monissa muissa maakunnissa. Siksi nämä hankkeet ovat todella vakavina viesteinä tilanteestamme.

Rauman talousalueelle Satakunnan kansanedustajat ovat esittäneet myös hankkeen, jota ed. Pirkko Peltomo ei vielä maininnut, koska päätimme, että minä sen otan esille. Nimittäin elektronikka- ja sähköalan kehittäminen talousalueellamme on haaste. Se on pitkäjänteisen suunnittelun ja painopisteen valinta. Kehittämistä ovat ohjanneet erityisesti yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin liittyvät visiot, joiden perusteella on määriteltävä tarvittavat toimenpiteet toimialan vaatimien rakenteiden, yritystoiminnan ja omaleimaisen osaamisen luomiseksi. Erityisesti kiinteistöelektronikka joutuu vastaamaan yhä trendikkäämmän teknologisen kehityksen mukanaan tuomiin vaatimuksiin, ja voimakkaasti kasvaviksi liiketoiminta-alueiksi ovat nousseet erityisesti kiinteistö- ja merielektronikka. Näiden sektoreiden vientituotteissa yhdistyvät sekä oma suunnitteluosaaminen että paikallinen tuotantokapasiteetti. Satakunnan kansanedustajat ovat esittäneet 3 miljoonaa markkaa lisättäväksi budjettiin hankkeeseen, jonka tavoitteena on sulautettujen järjestelmien laboratorion hankinta Rauman talousalueelle.

Arvoisa rouva puhemies! Olen tehnyt kymmenkunta talousarvioaloitetta, joista haluan todeta tässä määrärahan osoittamisen työttömyy-

den lieventämiseen. Vuoden 2000 talousarvioesityksestä on leikattu useita työllisyyden hoitoon tarkoitettuja määrärahoja, ja nämä leikkaukset johtavat edelleen paheneviin ongelmiin työttömyydessä. Muun muassa yhdistelmätuen osuutta on kyllä lisätty, mutta ei mielestäni riittävästi. Erityisesti kolmannen sektorin työllistämishankkeisiin tulisi ja tulee osoittaa enemmän määrärahoja. Perustelen tätä sillä, että monet vapaaehtoistyötä tekevät järjestöt paikkaavat julkisen sektorin palveluiden puutteita, joita on syntynyt säästöjen vuoksi. Järjestöt tekevät monipuolista ja arvokasta ennalta ehkäisevää ja korjaavaa työtä, tarjoavat iltapäivätoimintaa lapsille, erilaista kriisityötä jne. Tällaisten työsuhteiden tulisi olla pidempiaikaisia eli työllistämistukea tulisi voida maksaa kahteen vuoteen asti. Tähän olen esittänyt talousarvioaloitteen.

Toinen asia, jonka haluan nostaa esille, ovat tämän päivän lasten ja nuorten mielenterveydelliset ongelmat. Työ, jota tällä alueella tehdään, tarvitsee lisää voimavaroja, koska kuntien säästötoimenpiteet ovat leikanneet palveluja tältä alueelta. Tiedämme kuitenkin, että riittävän ajoissa huomattu tilanne voidaan useissa tapauksissa hoitaa tehokkaasti avohoitomenetelmällä ja säästää siten kunnan kustannuksia. Silloin kun lapset voivat huonosti ja kärsivät masennuksesta, syrjäytymisestä ja mielenongelmista, he tarvitsevat hoitoa ja palveluja. Terveystieteiden tulisi kyetä huolehtimaan riittävän ajoissa ja kattavasti lasten ja nuorten perusterveydenhuollosta ja mielenterveyspalveluista. Kun palveluita ei ole riittävästi julkisella sektorilla tai niihin on kohtuuttomat jonot, se asettaa kansalaiset epätoivoiseen asemaan, ja ne, joilla on varaa, voivat helpottaa lapsensa ja nuorensa hätää yksityisten ja mielenterveyspalveluiden avulla. Lyhytkestoinenkin yksityislääkärien tai psykologien terapia maksaa tuhansia markkoja. Psykologien palveluita ei tällä hetkellä korvata, elleivät ne ole Kelan hyväksymää pitkäkestoista terapiaa. Yksityiset terveydenhoitopalvelut eivät myöskään kuulu toimeentulonormeihin. Olen tekemässä lakialoitetta tälle tehtäväalueelle.

Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon palvelujen tehostamiseen on myös haaste. Lääketieteen kehitys ja tutkimus antavat parempia mahdollisuuksia hoitaa ja käyttää entistä tehokkaampia hoitomenetelmiä potilaiden hoidon ja kuntoutumisen onnistumiseksi, mutta määrärahat ovat niukat. Erityisesti nopean hoitoon pääsyn ja kehittyneiden tutkimusmenetelmien käyttö edesauttaa paranemista ja vähentää

sairaslomien tarvetta. Tähän aloitteeni perustuu.

Vielä, arvoisa puhemies, omaishoitajien tilanteesta tänä päivänä. On erittäin hyvä asia, että aikanaan tämä laki on saatu valmiiksi. Suomessa arvioidaan olevan noin 50 000 — 60 000 kotitaloutta, joissa ei pärjätä ilman toisen ihmisen apua. Keskimäärin omaishoitaja saa korvausta tekemästään hoivatyöstä noin 1 700 markkaa kunnan päätösten mukaisesti. Yksi laitoshoitopaikka maksaa yhteiskunnalle noin 10 000 markkaa, eli omaishoito säästää terveydenhoidon resursseja merkittävästi. Sosiaalihuoltolaki takaa omaishoitajille lakisääteisen oikeuden yhteen vapaapäivään kuukaudessa, mikäli kunnan kanssa sopimuksen tehnyt omaishoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ollut sidottu hoitotyöhön ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti. Omaishoitajien työn raskauteen ja korvaukseen verrattuna yksi kuukausittainen vapaapäivä on kuitenkin liian vähän, liian sitova, ja usein raskeasta hoitotyöstä rentoutumiseen ei ole mahdollisuutta. Näitä omaishoitajien vapaapäiviä ja tukipalveluja lisäämään olen esittänyt määrärahan.

Myös sotaveteraanien asuntojen korjausavustuksiin olen esittänyt määrärahan, samoin kuin rintamaveteraanien kuntoutukseen ja huumetyöhön, joka tällä hetkellä on erittäin vaativien haasteiden edessä ongelman pahentuessa. Erityisesti monet vapaaehtoisjärjestöt tekevät ennalta ehkäisevää ja korjaavaa huumetyötä ja paikkaavat julkisen sektorin hoitojärjestelmien puutteita, mutta resursseja on edelleen liian vähän. Erityisesti koulut ja nuorisotyö tarvitsevat lisää resursseja.

Ed. V ä h ä n ä k k i : Arvoisa puhemies! Tarjoituksenani on puhua kolmesta asiasta: ensiksi yleensä raha-asia-aloitteista, toiseksi parista omasta aloitteestani, joita kaiken kaikkiaan tein kuusi, ja kolmanneksi ed. Aittoniemestä ja myös hänen aloitteistaan.

Mitä tulee yleiseen näkemykseen yksittäisten kansanedustajien raha-asia-aloitteista, niin kuin muistakin aloitteista eli toivomusaloitteista, niin olen huomannut kahdentoista ja puolen vuoden aikana, että niiden merkitys on aikalailla vähentynyt, mutta silti niitä jatkuvasti tehdään. On aina kansanedustajia, jotka arvostavat yksittäisten kansanedustajien toimia, semminkin kun ne eivät suinkaan aina jää tuloksettomiksi.

Halveeraavasti sanotaan usein, että ne ovat ”siltarumpolitiikkaa”, jotka eivät johda mi-

hinkään tulokseen eivätkä mene koskaan läpi. Mutta olen selkeästi havainnut sen, että kun kansanedustaja vaikkapa liikenneasioista, tiekysymyksistä, on tehnyt aloitteita, niin ei sinä vuonna tietenkään talousarvioon niitä liitetä eikä kenties pariin vuoteenkaan, ehkä kolmeenkaan, tapahdu mitään, mutta kun nämä aloitteet menevät tiedoksi aina ministeriöön sekä sen alaisiin virastoihin ja toimistoihin saakka, niin sieltä ne pulpahtavat joskus muutaman vuoden sisällä esille ja sisältyvät hallituksen talousarvioesitykseen.

Siellä moninaisissa viranhaltijaneuvotteluissa saatetaan todeta, että tämä ja tämä tiehanke on erittäin tärkeä ja sitä paitsi siihen on jo pariin otteeseen eduskunnankin toimesta kiinnitetty huomiota. Tämä on aivan totinen tosi. Olen tämän usein omien aloitteidenikin kohdalla havainnut.

Sitten näihin omiin aloitteisiini, joista vain kaksi mainitsen. Ensiksikin: Eurooppa 18 -tie kulkee Turusta Helsingin, Porvoon, Loviisan, Kotkan ja edelleen Haminan kautta Vaalimaalle. Vaalimaan rajanylityspaikka on ylivoimaisesti monikymmenkertainen läpikulkuliikenteeltään verrattuna muihin rajanylityspaikkoihin Suomessa. Asianomaiset kunnat Haminan seudulla ovat erimielisiä siitä, mitä kautta, mitä reittiä, tämä E18-tie Haminan kohdalla rakennetaan moottoritietasoisiksi. Tämän kiistelyn osalta olen ihmetellyt sitä, etteivät korkeimmat tieviranomaiset ole päätöstä tehneet, koska kuntien lausunnot ovat hankitut ja ovat olemassa. Ei siellä edellytetäkään, että sopu syntyy kuntien välillä. Eiväthän kunnat ratkaise yleisten töiden suuntakysymyksiä. Ne ovat enemmän asiantuntijoiden ja tiehallinnon hoidossa.

Olen esittänyt, että kun tie Haminan kaupungin läpi tällä hetkellä kulkee katuverkostossa, valtio talousarviossaan myöntäisi määrärahan sen kunnossapitoon, koska on sanottu, että ennen kuin uusi tie valmistuu käyttöön otettavaksi, kuluu 5—10 vuotta. Sen ajan kuluessa korjattava ja hieman levennettävä katuosuus ehtii kulua sekin hyvinkin loppuun. Tämä on liikenneturvallisuskysymys ja liikenteen vetämiskysymys sillä alueella.

Toinen asia, jonka otan esiin, on se, että Haminasta on suunniteltu ja on tarkoitus vetää syöttövesijohto Vaalimaalle saakka läpi Vehkalahden ja Virolahden alueiden ja edelleen sieltä taas puolestaan tulee siirtoviemäri, joka hoitaa Virolahden ja Vaalimaan taajamien viemäriverisuhuollon Haminan puhdistamolle. Tähän tarvittaisiin nyt ainoastaan puoli miljoonaa tai miljoona mark-

kaa, jotta Euroopan unioni, joka on lupautunut ja tehnyt päätöksiä, osallistuisi useilla miljoonilla markkoilla näihin projekteihin, mikäli Suomen kansallinen osuus näkyy budjetissa. Sitä ei näy budjetissa, enkä usko, että tämä minun aloitteenikaan varsinaiseen budjettiin mahtuu, mutta elän toivossa, että se kuitenkin lisätalousarvioon tulisi, koska en voisi ymmärtää sitä, ettei valtioneuvosto myöntäisi tässä vaiheessa vain näennäistä summaa. Tiedetäänhän, että EU on tulos- sa mukaan suurella rahalla, koska tätä vesienhuoltohanketta pidetään tärkeänä.

Sitten menisinkin kolmanteen osuuteen eli ed. Aittoniemeen. Täällä joku, taisi olla ed. E. Lahtela, vitsaili puhelakosta, tai mitä hän nyt puhui- kaan ed. Aittoniemen osalta. Olen itsekseni myös ihmetellyt jo useita viikkoja ellei jo kuukausia, ”mikä sortii äänen suuren” taikka miksi ”kurk- hirsijä majastamme murtui”, kun yksi kaikkein aktiivisimmista puhujista on lopettanut puhumi- sen, mutta kompensoinut sen sitten sadoissa las- kettavilla aloitteilla.

Minä en tiedä tarkkaan enkä arvelujani halua tässä ilmaistaakaan, mistä syystä ed. Aittoniemi on puheen pidon lopettanut. Kunnioitan puhe- miehiä ja toivon, että puhemiehistä muodostuva troikka ratkaisisi tämän ongelman, mikä on lou- kannut siinä määrin eduskunnan aktiivisinta pu- hujaa, että hän on vaiennut, jos en sano nyt ”viulu”, niin kuitenkin vaiennut puhujana.

Menetys ei ole suinkaan ed. Aittoniemen. Mei- dän ikäistemme miesten on ihan hyväkin olla välillä aivan hiljaa ja kuunnella muita, mutta menetys on nimenomaan alkavien ja usein vähän kauemminkin täällä olleiden kansanedustajien. Ed. Aittoniemi puhui aina sanottavansa, puhu- jankorokkeelta tai paikalta lyhyesti, mutta siihen sisältyi paljon huumoria. On kuitenkin turha sa- noa, että huumori olisi ollut voittopuolinen asia. Puheenvuoroista kuului syvä tietämys asioista ja laaja elämäkokemus, joka tuotiin sellaisella ta- valla esiin, että jokainen meistä ymmärsi, mistä ed. Sulo Aittoniemi puhuu. Minä haluaisin tode- ta, että tämä on parlamentti, joka vapaasti suo- mennettuna tarkoittaa puhumisen paikka, ja kyl- lä silloin olisi esitettävä toivomus paitsi ed. Aitto- niemelle, myös niin kuin jo äsken totesin, puhe- miehille, että se pato poistettaisiin, joka on tä- män puhumattomuuden aiheuttanut.

Aloitteet, joita ed. Aittoniemi on esittänyt, onko niitä kolmattasataa, ovat tietysti jonkinlai- nen kompensatio puhumattomuudelle, mutta ei varmasti niihin tutustuta niin tarkasti kuin ed. Aittoniemen puheita kuunneltiin.

Nämä aloitteet, joita silmäilin otsikoiden perusteella, ovat valtaosaltaan tarpeellisia liikennem. paikallisiin ja alueellisiin kysymyksiin liittyviä, koko maalle tärkeitä, vakavasti otettavia aloitteita. Mutta ei olisi ed. Aittoniemestä kysymys, ellei siellä olisi ollut myös ilikurisia aloitteita. Muun muassa on kiinnostava sellainenkin aloite, jossa hän esittää määrärahaa, jotta Miss Maailma -kilpailut saataisiin tänne Suomeen.

Ed. Kuosmanen: Arvoisa rouva puhemies! Talousarvioaloitteita todella tehtiin 1 042 kappaletta, ja kun itse vanhana yrittäjänä tutustuin niihin, niin totesin, että niistä toteuttamiskelpoisia olisi 324 kappaletta. Niiden joukkoon kuuluu muun muassa tämä Valtatie 6:n parantaminen Koskenkylä—Kouvola. Vuonna 1995 perustettiin liike-elämän ja kuntien toimesta yhteinen Pro Valtatie 6 ajamaan perusparantamista Koskenkylä—Kouvola-välillä. Ohjausryhmään kuuluvat neljän maakuntaliiton ja kyseessä olevien kauppakamarien edustajat mukaan lukien Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala. Ohjausryhmä on jo vuosia ajanut aktiivisesti ja edistänyt Valtatie 6:n parantamishanketta järjestäen erilaisia seminaareja ja informaatiotilaisuuksia valtakunnan päättäjille.

Valtatien Koskenkylä—Kouvola perusparannuksen kiireellisyys perustuu liikenneturvallisuuskäytännöstä siihen, että tie on moniongelmainen ja tien käyttäjillä on suuri turvallisuusriski, kun he ajavat tätä Valtatie 6:ta Koskenkylästä Kouvolaan, sillä tien leveys on tällä hetkellä 6,5 metriä 7,5 metriin. Tie on erittäin mutkainen ja mäkinen, ja suuret liittymätiheydet johtavat kuormittuneella tiellä jatkuvasti sellaisiin vaaratilanteisiin, että vuosina 92—98 onnettomuudet jo aiheuttivat yhteiskunnalle lähes miljardin markan kustannukset. Eli kyllä nyt päättäjien pitäisi herätä: kun onnettomuuskustannus on miljardi markkaa ja tien rakentamis- ja perusparannuskustannus on noin 375 miljoonaa markkaa, niin jokainen meistä hyvin ymmärtää, kuinka tärkeää olisi tämän tien korjaaminen heti 2000—2003.

Koskenkylä—Porvoo-väli rakennetaan moottoritieksi kahden vuoden kuluessa, ja Tielaitos kilpailutti tämän hankkeen. Rahaa oli varattu 260 miljoonaa markkaa, mutta 45 miljoonaa markkaa halvemmalla tie jatkossa rakennetaan yhteistyössä urakoitsijoiden ja Tielaitoksen kanssa.

Sitten vielä yrityselämän näkökulmasta tämä Valtatie 6 on oleellinen kilpailutekijä kaupalle ja teollisuudelle. Raskaan liikenteen osuus on tiellä

poikkeuksellisen suuri. Valtatien liikennettä lisää erityisesti laaja metsä- ja kemian teollisuus, joka on keskittynyt tien vaikutusalueen piiriin. Myös yrityselämä kokee tien heikkokuntoisuuden entistä suurempana, ja runsaitten vaarallisten aineiden kuljetusten osalta tie ei edes täytä EU:n asettamia turvallisuusvaatimuksia.

Jokainen meistä on kesäaikaan ajanut Valtatie 6:ta ja todennut, että tie Helsingistä Kajaaniin saakka on yksi Suomen vetovoimaisimpia matkailuteitä. Yhteydet Saimaalle ja rajanylityspaikat Venäjälle ohjaavat liikennevirtoja tiellä, samoin kuin Venäjän tieinvestoinnit, Viipurin ohitustie ja Atlantin—Karjalan yhteydet. Tie kuuluu Ten-verkkoon aivan Lappeenrantaan saakka, mutta minun mielestäni jatkossa tämä pitäisi saada ainakin Joensuuhun saakka Ten-verkkoon kuuluvaksi. EU:n näkökulmasta se kuuluu kolmansiin maihin kohdistuvien yhteyksien ansiosta tärkeimpiin eurooppalaisiin tiehankkeisiin.

Tiekehitysväylänä Kaakkois-Suomi on tällä hetkellä ongelma-alue, jossa työttömyys on edelleen suurta, noin 18 prosentin luokkaa. Maakunnallisten liittojen kehittämishankkeet nojaavat voimakkaasti logistiikkaan, satamiin, itärajamatkailuun, jossa tien vaikutus on erittäin oleellinen. Tavoitteena on muodostaa kehityskäytävä pääkaupunkiseudulta kyseessä olevalle alueelle. Matka tien vaikutusalueelta pääkaupunkiseudulle on vain 1—2 tuntia. Neljä maakuntaliittoa eli Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala ovat erittäin kiinnostuneita tämän tiehankkeen kunnostustarpeesta ja ovat yksimielisiä siitä, että tämä hanke on ehdottomasti saatava tulevan vuosituhaten alussa hankeohjelmaan. Tien peruskorjaus pitää suorittaa kokonaisrahoituksella. Tietä voidaan korjata neljästä eri kohdasta samanaikaisesti, mikäli tiellä kulkee normaali päivittäinen liikenne samanaikaisesti.

Pro Valtatie 6 on päättänyt tilata jo vuonna 1998 tutkimuksen, ja julkaisu on jo valmis tiehankkeesta. Syksyn aikana meillä on tarkoitus vielä tarkastella moniongelmaisen Koskenkylä—Kouvola-tieosuuden erityispiirteitä käyttäjryhmien näkökulmasta. Tämä kyselytutkimus tulee omalta osaltaan entisestään tuomaan esille synkkiä kokemuksia tieosuuden turvallisuudesta ja ongelmista.

Arvoisa rouva puhemies! Koskenkylä—Kouvola tieosuuden kokonaiskustannusarvio on todella 375 miljoonaa markkaa. Edellä esitetyn vahvojen perusteluiden hanke tulisi nostaa jo vuoden 2000 talousarvioon. Kuitenkin viimeistään

toteutus tulisi aloittaa vuonna 2001. Hanke on taloudellista viedä läpi kokonaisrahoituksella ja toteuttaa neljässä vaiheessa. Vain näin voidaan taata taloudellisin, riittävin tuloksin turvallinen ja joustava rakentamismalli ja hyvä kulkuväylä.

Ed. K i l j u n e n : Arvoisa puhemies! Käsitte-lyssä on 1 042 talousarvioaloitetta, se on iso joukko. Me kansanedustajat vallan mainiosti tiedämme, että suurin osa talousarvioaloitteista ei todellisuudessa johda päätöksentekoon, mutta se on kuitenkin meille edustajille väline tuoda tarpeemme huomioon silloin, kun budjettiesityksessä tullaan asiasta päättämään.

Tässä käytiin aika pitkää keskustelua siitä, että monet edustajat eivät ole käyttäneet puheenvuoroja talousarvioaloitteisiin liittyen. Se saattaakin olla sikäli ehkä realistista, että eivät edustajat laskekaan näiden aloitteiden varsinaisesti johtavan päätöksentekoon. Silti pidän sitä vähän huolestuttavana, että jos ja kun olemme vaivautuneet talousarvioaloitteen tekemään, voisi olla paikallaan myös lähetekeskustelun yhteydessä käydä hieman lävitse niitä perusteluja, minkä vuoksi itse kukin on aloitteensa tehnyt.

Arvoisa puhemies! Minun nimissäni on kaksi talousarvioaloitetta. Nämä johdantosanat kyllä tietysti koskettavat myös minua sikäli, että joudun arvioimaan, missä määrin tekemäni aloitteet johtavat tuloksiin.

Toinen talousarvioaloitteistani on itse asiassa tehty yhteistyössä Uudenmaan alueen kansanedustajien kanssa, ja siinä ilmaistaan huoli yleisivistävien koulurakennusten määrärahoista. Olemme allekirjoittaneet sen, minä ensimmäisenä, siitä lähtökohdasta, että budjettiesityksessä tulisi lisätä 110 miljoonaa markkaa koulurakennusinvestointeihin tälle alueelle, joka voimakaimmin sanon suorastaan kärsii siitä, että sisäinen maassamuutto on ohjaamassa voimavaroja tänne.

Myönteistä sinänsä, mutta kun peruspalvelurakenne täällä ei ole kunnossa, se on sikäli ongelmallista, että työpaikat tahtovat keskittyä pääkaupunkiseudulle ja Uudenmaan läänin ylipäättään. Tässä suhteessa tietysti haaste on yleisyhteiskunnallinen, ja lähtökohdانا pitäisi olla tasisempi työpaikkojen jakautuminen valtakunnan puitteissa, joka olisi siinä määrin tasapainottava, että muuttoliikkeelle ei olisi näin suurta tarvetta kuin tällä hetkellä on.

Tosiasiassa on se, että pääkaupunkiseutu kasvaa voimakkaasti. Tänne tulee ihmisiä, usein vielä nuoria ihmisiä, joilla on lapsia, jolloin julkiseen

palvelurakenteeseen on kova paine. Erityisesti se tällä hetkellä näkyy koulurakennusten puutteina. Ilmiselvästi, jos haluamme laadukkaasti hoitaa Uudenmaan alueella lasten koulutuksen, se edellyttää reilua voimavarojen panostusta, ja tässä suhteessa aloite 110 miljoonasta lisämarkasta on tehty.

Arvoisa puhemies! Toinen aloitteeni on myös isomman kansanedustajajoukon allekirjoittama ja liittyy hyvin spesifiin teemaan budjetissa. Siltä osin minulta olisi jopa toiveita, että se talousarvioaloite johtaisi päätöksentekoon, joka olisi myönteinen. Kysymys on kehitysyhteistyömäärärahoista ja kehitysyhteistyömäärärahojen sisäisestä allokaatiosta siten, että itse asiassa budjetin pohja säilyy samana, jolloin on oikeastaan kysymys vain siitä, että voimavaroja siirretään kehitysyhteistyön sisällä yhdeltä momentilta toiselle.

Kysymys on kansalaisjärjestöjen tekemästä kehitysyhteistyöstä. Me hyvin tunnistamme sen, että yleisluonteisesti kehitysyhteistyö luonteeltaan on valtioiden välistä toimintaa, jossa pohjoisen rikkaat maat tukevat etelän köyhiä maita yleisluonteisesti. Valtioiden välistä yhteistyötä on sitten täydentämässä kansalaisjärjestöjen tekemä tukityö. Se on sikäli, usein on käytetty tätä termiä, niin sanottua laadukasta kehitysyhteistyötä. Monissa tapauksissa vastaanottavissa maissa hallinto ei ole sillä tavalla orientoitunut niihin samoihin tavoitteisiin kuin avunantajata-solla on asiat määritelty esimerkiksi köyhyyden voittamisen osalta, jolloin on luontevaa pyrkiä yhteistyöhön, joka ohittaa esimerkiksi korruptoituneen hallintojärjestelmän. Silloin tällainen kansalaisjärjestöyhteistyö pureutuu useimmin tehokkaammin ruohonjuuritason ongelmiin köyhissä kehitysmaissa.

Suomessa on hallitus ilmaissut lähtökohdaksi sen, että noin 15 prosenttia, tavoitetasoltaan 15 prosenttia, kaikista kehitysyhteistyömäärärahoista käytettäisiin kansalaisjärjestöjen yhteistyön tukemiseen. Nyt valitettavasti on käynyt sillä tavalla, että kansalaisjärjestöjen kehitysavun määrärahat on jäädytetty noin 180 miljoonan markan tasolle, mikä on johtanut siihen, että sen prosentuaalinen osuus koko yhteistyöstä laskee. Syynä ovat, arvoisa puhemies, ongelmat, jotka liittyvät eurooppalaiseen järjestelmään. Muun muassa Balkanin tilanteeseen liittyvä rahoitus toi muassaan paineita. Sen lisäksi Suomi osallistuu EU:n rahoitukseen yhä kasvavassa määrin, jolloin tämän tapainen bilateraalin, kahdenkeskisen yhteistyö on jäänyt vähemmälle.

Talousarvioaloitteessa, jonka on allekirjoittanut toistakymmentä kansanedustajaa, itse asiaa kolmattakymmentä kansanedustajaa kaikista puolueista, kaikista eduskuntapuolueista oppositiosta hallitukseen, tavoitteena on se, että lisätäisiin kansalaisjärjestömäärärahaa 13 miljoonalla markalla ja tämä 13 miljoonaa markkaa siirrettäisiin maittain sitomattomista määrärahoista ja niin sanotusta korkotukiluottojärjestelmästä. Tämä olisi siis puhdas sisäinen momenttisiirto, eikä se aiheuta budjetin tasapainoon ongelmia, mutta painottaisi sitä tärkeätä yhteistyölohkoa, joka nimenomaan kansalaisjärjestöjen tasolla on suhteessa kehitysmaihin. Näin ollen aloite toivottavasti tullaan myöskin hyväksymään täysistunnossa.

Ed. Kuosmanen: Arvoisa rouva puhemies! Itse tein talousarvioaloitteet n:ot 475—484 eli kymmenen kappaletta. Aion käyttää puheenvuoron vielä talousarvioaloitteesta 483, joka koskee Helsingistä oikoradan rakentamista Porvoon kautta Kouvolaan. Perustelu on se, että noin sata vuotta sitten Helsingin kauppakamari jo esitti, että Porvoo—Kouvola-oikorata olisi rakennettava lähinnä Venäjän liikennettä ajatellen. Nsteen edustajat ottivat viisi vuotta sitten minuun yhteyttä ja kertoivat, että arviolta 3,8 miljoonaa tonnia vaarallisia aineita kuljetetaan turhaan noin 120 kilometrin lenkki eli Kouvolasta Helsingin kautta Sköldvikiin. Jos tehtäisiin tämä Riihimäen ohitusoikaisu, Porvoo—Kouvola-rataoikaisu, niin Riihimäen ohitus maksaisi vähän yli 3 miljardia ja asiantuntijoiden arvioiden mukaan Porvoo—Kouvola-rataoikaisu maksaisi noin 2,5 miljardia markkaa. Toivoisin, että oikaisu otettaisiin vakavasti talousarvioaloitteeni pohjalta käsittelyyn ja tutkittaisiin vaihtoehdot, olisiko liiketaloudellisesti järkevää ja ympäristökysymykset huomioon ottaen tässä vaiheessa talousarvioaloite n:o 483 ottaa työn alle.

Ed. Karjula: Arvoisa rouva puhemies! Haluan muutamalla sanalla puuttua kahteen tekemistäni talousarvioaloitteista.

Ensimmäinen koskee määrärahan osoittamista alueellisten selviytymismallien kehittämiseen. Meillä on erittäin voimakkaasti etenevä muutto-liike. Muutamat suomalaiset kasvukeskukset vahvistuvat. Pääosa Suomesta on erilaisten kehitysongelmien jaloissa. Sen vuoksi meidän pitäisi määrätietoisemmin tukea sellaisia kehittämissankkeita, joilla haetaan uusia paikallis- ja aluetalouksien selviytymismalleja. Minä toivon, että tähän talousarvioaloitteeseen suhtaudutaan myönteisesti.

Toinen erittäin merkittävä asia on määrärahan osoittaminen Valtatie 4:n parantamiseen Limingan ja Oulun välillä. Oulunseutu vahvistuu ja kasvaa ennen kaikkea Oulun eteläpuolella. Nestlie on sellaisessa vaiheessa, että jopa liikenneonnettomuudet ovat viime aikoina siinä valitettavasti lisääntyneet. Kuitenkin nykyinen tiemäärärahojen vähäisyys vaikeuttaa tämän hyvin tärkeän kehittämishankkeen käynnistämistä. Sen vuoksi ajattelen, että olisi erittäin merkityksellistä ei vain Oulun seudun vaan koko Pohjois-Suomen kannalta tämän hankkeen rahoittaminen ja sitä kautta toteuttaminen.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja talousarvioaloitteet lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on huomenna torstaina kello 18, kyselytunti huomenna kello 16.30.

Täysistunto lopetetaan kello 18.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

